SVENSKA FÖRFATTARE

UTGIFNA AF

SVENSKA VITTERHETSSAMFUNDET

II

SAMLADE SKRIFTER

AF

CARL GUSTAF AF LEOPOLD

UTGIFNA AF

KNUT FREDLUND

FEMTE HÄFTET

STOCKHOLM

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Pris 4: 50.

I.

Till A. N. Edelcrantz.

Välborne Herr K. Sekreter.

Efter löfte har jag den äran at sända den begärta lappen, hvilken jag lika som sjelfva arbetet underkastar Herr K. Sekreterens bifall eller ogillande. — Det sades at Kungen hade befalt Slädpartiet, jag har frågat derom, och hans Majst har svarat at om min Piece kan spelas till utsatt dag, må Slädpartiet vänta till bättre före. Hälst såge likväl konungen at de kunde läras begge på en gång. — Hr. Utini var i går hos mig. Jag bekänner oss emellan at jag är bekymrad för hans uttal, som icke synes möjeligen kunna antaga någon grad af förbättring. Utom dess förstår han aldeles intet språket. — Kungen projectera Karstén, hos hvilken jag var, men som gjorde dificulteter och upsköt svaret tills i dag eller morgon. Jag har bort anmäla detta steg hos Herr Directionen, på det at det ej må vara främmande när det förekommer. — Jag tror han lär sätta conditioner vid sin villfarighet, och det synes mig som Kungen helst älskar ovilkorliga actörer. — Hs Majst föreslog deruppå Hr. Widerberg. Jag håller mer af denna svagare men säkrare undsättning, och ber om at få Herr Widerberg i mina händer.. Svårigheten blir blott at ej stöta Utini, för hvars honêta talang jag har en med fruktan blandad vördnad. Var gracieux och yttra sig med ett ord öfver detta ämne, vid läglighet. — De Broen har fått fyra

1. — *Leopold.* II: 2.

Akter af sin rôle och lofvar det bästa. — Kungen har redan bivistat en repetition ur Tredje Akten af Yngves rôle. — Förlåt at jag uppehåller med detta lappri, som är det i den mån det angår, icke Konungens nöje, utan Autorns person. Jag har den äran at vara med respect

Välborne Herr K. Sekreterens

ödmjukaste tjenare

d. 3. Febr. LEOPOLDT.

2.

Till GUSTAF III.

ÄNDTELIGEN kan jag i underdånighet öfverlämna ett exemplar af mina coupletter. Jag törs lika underdånigt försäkra at musiken är icke illa vald, och både passande till ämnet, angenämt lätt för örat, och för Publiken behagelig. — Nödvändigheten at lämna mitt eget concept åt K. Secret. Sparrschöld, som, för några dar sedan, högst skyndade med Sången, har vållat at jag oaktadt all möda, icke förr än nu kunnat återfå det. Jag önskar at hafva träffat Ers Majs:ts nådiga önskan. Om jag understår mig at i bref lägga mina rim för Ers Majs:ts fötter, är det, at jag på det sättet några ögonblick förr kan upfylla Ers Majestäts befallning.

Stockholms Slott
d: 5 Februari 1790

underdånigst.
LEOPOLDT —

3.

Till A. N. Edelcrantz.

Välborne Herr Kongl Sekreter.

I Guds namn förlåt mig ett nytt fel. Nu på stunden lät Baron Armfeldt säga mig at Hertigens fordna Loge, vore min, men med tillägg at jag skulle låta säga till Fjällström derom. Jag har nu åter lydt aldeles efter orden, och kommer nu först på den billiga tanken, at denna tillsägelse, icke bör komma till honom ifrån mig, utan ifrån Directionen. Om Herr Kongl Sekreteren har det ädelmodet at öfverse detta förhastande, som ibland mängden af förtretligheter, undfallit mig, oaktadt jag bordt vara varnad deremot sedan förra året, så gör Herr Kongl Sekreteren något som fullkomligen svarar emot den stora tanke jag gör mig om värdigheten af Herr Kongl Sekreterens tänkesätt. Gör mer: förbättra min Sottise äfven hos Fiellström, och bestyrk den underrättelse jag lämnat honom, genom Herr Kongl Sekreterens Ordres. Jag står på samma ställe med min Tragedie; ingen ting vill gå.

Det är med den sannaste respect som jag har den äran at ouphörligen vara

Välborne Herr Kongl Sekreterens

ödmjukaste tjenare

d 10 Febr Leopold

4.

Till Gustaf III.

Poëten af Den Tjugonde Första Februari.

Poëme, med Noter, dedicerade till Den Dramatiska Theaterns Beskyddare och till Efterverlden.

Jag Boileau såg uti en sky.
(om Inventionen syns — ej ny,
Kan Läsarn denna brist af godhet öfverhoppa:)
Han läste på min Tragedi.
Min Son (så var hans tal:) du kan passabel bli:
Din vers går an: — hur gör din Soppa?

Min Soppa, Store man! min Soppa — — svarte jag,
Men, — hon är god — blott något svag!
Man tror, ju mera tunn, ju bättre verser göras.
Castalen, säger man, var vatten fordomdag,
Och Riket, sänkt i skuld, har krig som måste föras — —
Håll, röt han till, och snäste mig,
Du vet ej hvad du talar — tig!
Poëten har en kropp, som Riksrådet at nära.
Och Ludvig gjorde skuld, och Ludvig förde krig,
Men Pheders Skald och jag som lefde honom nära,
Oss tröt ej derför mer, (man säge hvad man vill,)
Hvad helst den Vises bröst af Lyckan kan begära.
Tag bort de Lifsbehag hvar dödlig suckar till,

Och ingen *Athalie* skall göra Språkets ära.
Här böjde han sig ner, och sade, mera lent:
»I dessa dar, Min Son, skrif inga vers: skrif rent!»

Men det var Boileau Sjelf som sig förblindat hade;
Som första gången här ej viste hvad han sade.
Han trodde han, at aldrig mer
En Ludvigs like skänkts åt jorden.
Han såg *Paris:* han teg. Han kring Europa ser:
Vien darrar; *Rom* gör bön; *Berlin* concerter ger — —
Han såg, (det var hans fel.) ej längre upp åt Norden.

* * *

Noter till föregående Poëme, dedicerade, (med en bäfvande hand) till Den Dramatiska Theaterns Beskyddare, och, (med mindre fruktan) till Efterverlden.

Vördade Domare öfver Snillet, — och dess Yrken: Eviga namn som jag ej åkallar utan en helig rysning: Namn, gjorde at aldrig åtskiljas; *Gustav!* och du Efterverld! Hören den röst, som höjer sig till Eder ur Stoftet, kanhända icke född at der qväfvas!

Här börjas noterna.

Om någon af mina svaga Skrifter öfverlefver dess författare, om en af dem förtjenar tillkomande Tiders upmerksamhet, skall tilläfventyrs denna upmerksamhet icke utan deltagande falla på dessa blad. De kunna höra till Historien af Svenska Theatern, af Svenska Skalderna. Man skall se at deras första öden öfveralt liknat hvarannan. Det är blott följden deraf som åtskiljer dem. Boileau lämnade capitaler:

Tasso dog af hunger. En Påfve regerade i Rom: Ludvig i Frankrike.

Jag har blifvit flyttad från Akademien der jag ägde tour till befordran, hit i hofvet der jag äger ingen; utan at ens äga den vid något af de Allmenna Verken. Jag lefver här i sanning med svårighet af den ringa inkomst jag här äger, och så mycket olyckligare som mitt alt för sjukliga tillstånd kanhända fordrade en beqvämlighet den jag ej kan äga i närvarande omständigheter. Om min sjukdom vore af natur at hastigt döda mig skulle jag med glädje undvika at bönfalla om hvad jag ej behöfde: men detta hopp har flere år gäckat mig.

Värdigheten af Konungens Hus der jag blifvit emottagen förbjuder mig at yttra mig öfver de fördelar jag der njuter eller tros njuta. Det enda skall jag våga tillstå, at jag lefver der, som en annan ungkarl i Stockholm, nästan helt och hållit för Contante penningar. — Min ålder är redan 34 år: min kroppsbyggnad högst bräcklig, min hälsas tillstånd bekant; och den beqvämligare lefnad jag ej nu får åtnjuta, kommer längre fram, kanhända för sent.

Det är ej egennytta som här väcker mig at tala. Alla varelser kunna utan brott önska at finna lifvet drägligt. Den altför lidande anser (kanhända icke utan en hemlig rättvisa:) den altför lycklige, såsom en inkräktare af dess rättigheter. Det hårdaste af alla öden, är, at förtryckt af behof, arbeta för andras nöjen.

Uptagen af en Prins hvars stora egenskaper jag dyrkat med en varma, hvilken intet gjordt mig venner ibland Aristocraterna; benådad af hans upmerksamhet; afundad af en myckenhet varelser, smerre än jag, som förtryta den lysande lycka de anklaga mig för at hafva i mina händer, — finner jag mig, kanske vid de sidsta åren af min lefnad, i en ställ-

ning af lycka, som få personer i Samhället skulle vilja tillbyta sig emot deras, sådan den ock må vara. Jag har bemödat mig, så mycket hos mig stått, at förtjena den plats jag äger af Konungens nåd, i Svenska litteraturen. Jag har ej varit efterlåten i arbete. Jag har sökt visa om Svenska Språket kunde hafva någon tjenst af mig at hoppas. De som känna min hemlefnad, veta om jag lefver fåfäng, om jag skyr mödan. Kanhända sedan jag en gång hunnit sluta hvad jag börjat eller halfgjordt, skall efterverlden ännu säkrare döma derom.

Jag sätter väl ej stort värde på rimkonsten: aldraminst på min egen. Men då man i en välbestäld Stat vill hafva rimmare, och då Seklers erfarenhet visar det vara en ganska rar sak at träffa dem passable, synes mig, då sådane ändtligen finnas, ej illa tänkt at någorlunda vårda desse sällsyntare djuren, sedan ej köpte för hvad pris som helst. Icke at jag gör en jemförelse som borde synas, och som vore högst öfverdrifven. Men skulle väl Frankrike för at hafva gjordt en besparing af några 100 Rdr om året, nu vilja bortbyta äran af Iphigenie, Cinna, Mithridat, Athalie, af alla dessa odödliga arbeten, som gjordt med det fransyska Språkets, den Fransyska Nationens eviga ära? Det är ej omöjligt at äfven Sverige kunde framgifva en Skald för Theatern, oagtadt alla svårigheterne af detta ofta otacksamma, altid farliga slag: Men det är en sann omöjlighet at ej denna Skaldens hjerta skulle sucka efter samma lefnadens fördelar som en annan menniska. Om han finner sig dem beröfvad; om han ser sig genom sitt yrke afstängd ifrån de medborgerliga befordringar hvari de vanligen sökas, utan at finna denna förlust ersatt antingen af Konungens frikostighet, eller Statens, (se Popes lefverne:) om hans yrke ingen ting afkastar, eller oändligen litet emot hans möda och behof, då är det i san-

ning ej underligt om han förlorar modet, och med det samma, verven. Man kan med ungdom och hälsa, någorlunda förena brist och liflighet: men sjuklighet, bekymmer och Snille, stå omöjligen tillsammans: Corneille darrade, det är sant, under Richelieus, men ej under Doctorernas händer.

Det är en fördom, förödmjukande för konsten, merkvärdig af dess grymhet, och hämtad ur den lägsta classens erfarenhet, at armod gör poëter. Armodet, likasom brännvinet, har kanske alstrat några KällareSånger, några marknadsvisor: men dessa ädlare varelser, dessa känsliga hjertan, dessa till oändlighet öfver hopen uphöjda och förfinade sinnen, som Naturen på alla ställen tycks hafva låtit födas bredevid hjeltarne, för at göra dem rättvisa, för at belöna deras mödor, för at måla deras dygder, dem gör ej armodet, dem dödar det. De Konungar som känna sina fördelar, förakta dem intet. De begge mest lysande Monarcher i verlden Augustus och Ludvig, äro just de samme som vid deras hof ägt de Största Skalderne; kanske derigenom at de minst prutat på deras behof. I Frankrike kunna de någorlunda bestå af sig sjelfva. Smaken är der allmennare, och antalet af Läsare, större. Men i Stockholm, likasom fordom i Rom, måste poëten antingen öfvergifva sitt yrke, eller dö, eller lefva ur Monarchens hand.

Det är ej eller sant, at man ej arbetar sedan man har sin berjning. Men lät vara at det så vore: man roar sig åtminstone. Olyklig den Skald som måste göra poësien till et handtverk; som måste vara qvick, sublime, gudomlig — för at ej lida nöd! Ser man ej till och med Konungar, Autorer? Hvarföre? Derföre at Snillet tvingar dem at skrifva. Det är omöjligt at emotstå dess retelser om det finnes. Det vore förgäfves at arbeta om det ej är der.

Jag har lyft mig något högt öfver mitt ämne, som var

— jag sjelf. Jag återkommer dertill. Jag har behof, (alla skola säga det) at Konungen sänker ett medlidande öga på min verkligen sorgliga lefnad och dess utsigter. Men jag vill ock förtjena det. Jag vet at Hans Majestät älskar Theatern, at han har ädelmodiga afsigter, för denna stora del af Svenska Språkets ära, och at Hans Gustavianska Själ har ett behof af all Ryktets glans, hvilket allmenna Själar aldrig känna. Kanhända föddes jag med någon talang; eller har man förfört mig at inbilla mig det. Jag skulle med ett lugnare sinne, med de nödvändiga lefnadens beqvämligheter som min ständiga sjuklighet fordrar, tilläfventyrs kunna brukas till detta ändamål: Jag är färdig at deråt upoffra min lefnad. Jag har känt at min hog skulle föra mig dertill, om Konungen värdigades göra möjligt för mig at öfverlämna mig deråt.

Redan längesedan har jag i underdånighet bönfallit om en survivance på allmenna Bibliothekariatet i Stockholm: en beställning af omkring 350 Rdr. — Jag vågar ännu föreslå en annan af omkring lika inkomst, den efter Herr Kam. R. Botin vid Directionen af Nummer lotteriet. En Poët har blifvit satt i Tulldirectionen. En annan af mindre namn och gåfvor, kunde finna plats vid Lotteriet. Det vore et ställe för betraktelser öfver de menskliga sakerna; och at blifva Directeur öfver Lyckan, en värdig hämd för en Philosophe, som hon länge har cellerat. Men ingendera af dessa begge ställen och i allmenhet, ingen survivance, vore för en sjukling som jag, annat än en blott skugge af lycka, utan förenad med den verkeliga, at Sveriges Augustus, genom ett ädelmod värdigt hans Namn, ifrån stunden af sin gåfva, realiserade den ur hvad fond som helst; intill dess döden satte Hans Poët, (det är så Konungen värdigats någon gång kalla mig:) antingen i åtnjutande af syslans fördelar, eller ur behof deraf. Jag har at tillägga till bönen om denna nåd, ännu en annan,

som icke medför någon ny eller högre utgift. — Men jag skall ej våga at här yttra den: Jag bör först veta om jag dömmes at lefva.

Det Stora Förslaget, — (ty hvar och en gör sina,) — det Stora förslaget, säger jag, för min lifstidslycka, med hvilket jag flere år gått frugtsam; för hvilket jag rimmat hittintils, och skulle rimma till mitt yttersta, är således dessa 3 à 400 Rdr^{s} förhöjning af de inkomster jag redan äger genom Konungens nåd. Jag kan lofva, och skall hålla, at deremot årligen gifva ett skådespel i verser, så goda jag kan göra dem. Jag går längre: Jag skänker i det fallet åt Theatern, om Konungen så önskar, de tvenne sednare recetter af dem som autorerne tillfalla. Om lyckan eller olyckan at göra vers icke fått mig ur tour till allmenna befordringar, vore jag kanhända detta ögonblick mindre förödmjukad af behofven. Det är redan ett öde, hårdt nog, at, tilläfventyrs nära slutet af sina dagar, darra för utgången af en bön, som afgör deras sällhet eller smerta. 800 Rd. eller derutöfver, är vist ej öfver behofvet för en Man som här i Stockholm hämtar sin näring ifrån Apotheken och Spisqvarteren. Det gifves medelmåttiga Actörer och Actriser som hafva 1000de; Musicanter som haft dubbelt. Ännu en gång, jag gör ej en jemförelse som jag bör frukta — men kanske bör jag beklaga, at någonsin hafva skrifvit. —

Hans Majestät vet, om jag någonsin missbrukat den nåden at ofta nalkas Dess Person, till at utbedja mig enskildta förmåner. Jag har en enda gång understått mig at bönfalla om ett Pastorat för en af mina Venner. Efter det beviljades, hade jag kanske hellre bordt bedja derom för mig sjelf. Jag gör det nu, om ingen annan utväg finnes. Jag älskar ej kragen, ej prädikstolen: men bordet, som åtföljer dem, men beqvämligheten af en stilla huslefnad. Jag har det begäret gemensamt med alla personer af ömtålig helsa.

Jag lider, som jag nu lefver. Jag har sett tvenne mina cammerader, Biskoppar. Gud har gjordt nåd med dem, efter de antingen intet rimmat, eller rimmat semre än jag. Men så god poët är jag dock ej, at jag icke borde kunna vinna ett pastorat. Bekymret af mitt tillstånd, (:jag skall ej fördölja det) har gifvit mitt sinne en trånad, som snart skall fyllest döda den ringa eld det ägt af naturen. Jag kastar mig i stoftet ner för min Konungs fötter. Jag kysser dem och anropar hans mensklighet, hans ädelmod. Jag ber om lifvet, medan det ännu står at gifva. Konungen kan säga bättre än alla Doctorer, *Statt upp*, *tag din Säng*, *och gack*.

Detta alfvarliga, länge öfverlagda försök, är det första jag sjelf gjordt för välfärden af min lefnad: det enda jag någonsin skall göra. — Om jag har den olyckan at det misslyckas; om jag skall lefva ännu månader och år med de utsigter jag har, i de trånga vilkor hvaremot jag tröttnar at kämpa, blir det vist icke vitterheten hvari jag kan och bör söka min tillflygt. — Jag känner sakernas närvarande belägenhet: jag glömmer ej de allmenna behofven. Men jag tänker enständigt, at 350 Rdr mindre i Konungens Skattkamare, hvarken skola göra hans vapen mindre lyckliga, eller friden mindre hedrande; at hjelten behöfver poëtens organ likasom poëten, acteurens; och at den olykliga *Chelonide*, icke utan något bifall kanhända skulle emottaga den fridgifvande *Gustaf*. Sådant är mitt tänkesätt, och jag skall dö med den versen på tungan,

At *Ludvig gjorde skuld, och Ludvig förde krig*.
Men Boileau och Racine som lefde honom nära,
Dem tröt ej derför mer, (man säge hvad man vill.)
Hvad helst den Vises bröst af lyckan kan begära!
Tag bort de Lifsbehag hvar dödlig suckar till
Och ingen *Athalie*, skall göra Språkets ära.

5.

Till Gustaf III.

Nåd, AllerNådigste Herre, Nåd för en olycklig poët, som ej underlåter at vara det oagtadt all den ära hvarmed hans Konung höljer hans sidsta dagar. Min svaga byggnad, brytes sedan i går aftons emellan känslorna af den högsta glädje och den mest förtryckande smerta. Eders Majs^{ts} ord till mig på Haga voro äfven så många dunderslag. Sire, jag hade vågat smikra mig med ett hopp som återgaf mig lifvet. — Sire, det är ej envishet, ej förmätenhet, ej tillgjord smerta, — men det är vist, at Eders Majestät köper eller upoffrar hela min varelse med bifallande eller afsägande af den nåd jag i mitt bref begärt. Jag kan dö för Ers Majestät. Skänk mig ett sätt at göra det, och mitt lif, mitt blod, alt alt, Sire, skall med glädje upoffras; men befall mig ej skrifva, ej hafva Snille i den belägenhet jag mig befinner. Tro ej, Sire, at det är elak hushållning som bringar mig at föra detta tal. Jag skulle blygas at våga en osanning inför någon, aldraminst inför min Konung, men jag djerfs försäkra at jag icke är, hvarken slösare eller misshushållare. Alla som känna mig skola intyga det, och jag trotsar hvem helst at visa i min lefnad det ringaste som bör kalla öfver mig denna misstanka. Jag är ingen ting annat än en sjuk — (jag bör ej säga menniska — utan;) orangeri växt. Jag kan ej fortsätta min varelse, som den nu framsläpas. Åtminstone blir det mig en förtviflande omöjlighet at kunna lämna mig

åt det slags arbete, som jag vet at Ers Majest. af mig önskar. Tro ej Sire, at jag vill göra detta tillfälle af ett arbete, (som äran af Ers Majsts bifall redan altför mycket belönt,) till en krok för min egennytta. Ingen föddes med mindre af det slaget än jag. Jag är ej egennyttig: jag är ömtålig och lidande. Jag har behof som ingen menniska af drägelig hälsa äger. Jag kastar mig ännu till den Tredje *Gustafs* fötter. Kanske kan jag framdeles förtjena den frälsning hvarom jag nu ber, nu anropar Hans ädelmod. Det är mig bekant at medel gifvas dertill om Ers Majst värdigas låna sig at höra dem. 333 Rd. kunde utan Ers Majsts eller Statens känning, föröka mina inkomster tills syslans ledighet. Men sedan jag nu försökt det yttersta, kanske altför dristiga steg, at förvara åt Ers Majst en poët, som Ers Majst värdigats upmuntra, skall jag med all sinnesfasthet hvaraf jag är möjlig, öfverlämna mig åt ödet och plågorna, och aflida, om det ej kan undvikas, utan at vidare framföra ett enda ord.

allerunderdånigst
LEOPOLDT

6.

Till fru M. L. Marcadet.

Madame,

J'ai été charmé et j'ai du l'être de la maniere noble et touchante dont vous avez rendu mes vers à la repetition qu'on fit hier. Comme votre talent est infiniment superieur à l'eloge que j'en pourrois faire, et ma coutume n'etant point d'ailleurs d'encenser les gens en face, je n'ajouterai rien ici à ce que deja je me suis pris la liberté de Vous dire à ce sujet. Mais il-y-a un autre soin qui m'oblige cette fois-ci de m'addresser à Vous. Souffririez Vous Madame qu'un pauvre Auteur se prenne l'hardiesse de vous rapeller quelques endroits de Vôtre rôle qui n'ont été peutêtre que des erreurs de copiste, et que j'ose Vous supplier de changer à la representation. Vous dites par ex:

Som *grymt* och *brotsligt* gjordt mot hvad hon kärast har

il faut que ce soit

Som *grym* och *brotslig gjord* etc:

Vous dites de même

Det är du sjelf som snart af *rättvist ångerfull*

Il-y-falloit:

af rättvis ånger full,

Il-y-à chez nous un seul môt *ångerfull,* qui signifie *repentant* mais ici ce sont deux mots *ånger — full* qui veut dire *plein d'un juste repentir.*

Dans le dernier couplet du dialogue entre *Thilda* et *Yngve* il-y-aussi quelques mots à changer. Vous dites:

Som *stänkes* från er kind af illa gömda qval
Gå Ni är fri at se den prins för den *det* rinna
— — — — — — — — — — — — — — —
Jag räds *den* kärleks lugn som döljer sina sår

Il-y-falloit.

Som stän*kas*, — —
— — för den *de* rinna.

Jag räds *en* kärleks lugn, ou il faut remarquer encore que *kärleks lugn* sont deux mots qui doivent être prononcés separement, chose d'autant plus necessaire à observer, que dans nôtre langue nous faisons quelque fois de ces deux môts un seul en les combinant: mais alors le sens n'en est plus le même.

J'espere, Madame, que Vous aurez bien l'équité de ne Vous pas offenser de ces remarques, que m'a dicté l'interèt que je prens à la perfection de votre jeu. Il y a souvent tel petit môt, qui donne à jaser au spectateur, malgré toute l'admiration qu'il doit à un talent comme le vôtre, et malgré toute la surprise qu'il ait d'entendre une françoise prononcer si parfaitement bien des vers Suedois.

J'hazarderai d'ajouter au remarques que je viens de vous communiquer, deux reflections encore que je soumets à vos lumieres et à la decision de votre gout auquel je dois deferer en tout ce qui regarde le jeu. Vous Vous addressez à Asmun quand Vous dites au 4me Acte:

O död! se här mitt bröst
Men länge mina rop till dig förgäfves skalla,
Du hör ej!

Pour moi, je n'avais l'intention que de faire de tout ce passage un apostrophe à la *Mort seule*, que la malheureuse

Thilda avait longtems invoquée, sans qu'elle daignât l'exauser, ni venir frapper ce cœur, qui s'elance au devant de ses coups. Pardonnéz si je m'explique mal, j'ai hâte.

En seconde lieu, permettez que je Vous faisse une question: N'est-ce pas que Vous restez trop longtems à genoux devant Oden? Ne seroit-il pas à propos de se lever à ces mots:

Prins jag förföljde dig etc?

Il-y-a encore pour ce qui regarde la langue quelques petites remarques à faire: Vous dites dans le discours que Vous addressez à Oden:

Det vara Kungars rätt att *menskligheten* — kränka

il-y-faut at menskslig*hetens* kränka.

Vous dites dans un des couplets que vous addresséz à Yngve dans le dernier Acte

Må slafven *lydig, svag,* åt sakta dödar lämnas

il-y-falloit

Må slafven *lydigt svag*, etc ce qui fait un sens bien different.

J'ai encore une seule remarque à faire, mais je tremble que Vous ne Vous en offensiez. — Dans la dernière scene que Vous avez, Vous restez entre Oden et Pompé, pendant tout le tems qu'ils se parlent et que Pompé s'addresse aux siens pour faire venir Votre Pere. Voici mon idée que je soumets toujours à votre decision dont je ferai volontiers ma regle, ne pretendant pas assurement de connoitre le Theatre aussi bien que Vous —

Dés le moment que Thilda s'addresse à Pompé pour le dire de faire verser le sang du heros qu'elle aime, je suppose son intention être de sortir pour se tuer elle-même. Aussi doit-elle d'abord aprés que Pompé lui à dit ce qu'il avait à lui repondre, faire un pas pour sortir, et se trouver parlà,

un pas plus prés du fond que Pompé, dans le moment qu' Oden s'addresse à Pompé pour faire venir Asmun. Mais Thilda alors, s'appercevant par ce nom qui frappe son oreille, qu'il s'agit de son pere s'arrette, comme pour écouter — et doit, pendant le moment qu'elle reste encore, n'être tournée qu'à moitié vers les spectateurs, et exprimer par un court pantomime l'etat affreux de son cœur. — s'appercevant par ce que dit Oden et ce que lui reponde Pompé, qu'on veut faire venir Asmun et croyant que c'est pour le rendre temoin de l'hymen qui doit l'unir à Pompé, elle addresse à ce dernier, avant que de sortir, ces môts, qu'elle ne dit pas pour qu'il les écoute, mais seulement pour decharger son propre cœur d'une indignation qu'elle ne peut retenir:

— *Segra ej, du smikrar dig Barbar*, sur quoi elle-y-ajoute, en se tournant seulement vers Yngve, comme en sortant, mais ne l'approchant pas du tout, comme à la repetition:

Du af hvars namn din Brud skall sig etc. —

cette expression d'aprés l'idée de l'auteur tenant plus du monologue que du dialogue; ce qui toutefois n'empeche pas qu'elle ne se tourne vers son amant. — J'ai arrangé cette scene j'osse le dire, avec assez de soin pour qu'elle fasse un ensemble qui ait quelque effet. — — Pendant le tems que Thilda dans le fond, et comme en sortant, prononce ces trois vers, Pompé, (*faisant un pas vers le côté du Theatre ou l'on voit Oden enchainé*) donne sa casque à quelqu'un des siens qu'il y voit; mouvement qui rend le Theatre plus libre et plus ouvert pour le jeu de Thilda, et pour l'adieu qu'elle dit à Yngve. Thilda etant sortie, Pompé reprend le milieu de la scene et continue à parler.

Voilà madame mes idées et l'ideal de cette scene comme je me l'étois depeinte en imagination en l'écrivant. Je me soumets encore une fois à votre gout et votre jugement,

plus sures que les miens dans la matiere dont il s'agit. Et je Vous prie de recevoir les assurances de la parfaite consideration avec laquelle j'ai l'honneur d'etre, Madame,

Vôtrę trés humble et trés obeisst
serviteur

LEOPOLD

Souffrez Madame, que j'ajoute à tout ce que je viens de vous dire encore une reflection. Au quatrieme Acte quand Vous apprenez d'Oden qu'on va tuer Yngve, Vous dites

Han — Bödlar, dröjen då at först hans Maka
döda! —
— — Han mördas — Odens Son! — och folk!
du ser det ske?
Olyckliga, min fru — etc . .

Je crois Madame, que puisqu'au second vers Vous Vous addressez au peuple, Vous n'auriez pas mauvaise grace de Vous addresser à lui en vous approchant de quelques pas du fond ou ceux des Schytes sont supposés d'etre attroupés qui sont restés encore auprès de leurs foyers, et sans avoir eté se battre; et même quantité des prisonniers, qu'on aura amené à la fois avec Oden. En suite retournant à Votre pere, pour s'avoir le chemin qu'il faut prendre, Vous pourriez dire le vers suivant: Olyckliga! etc . .

7.

Till N. B. Sparrschöld.

S. T.

Var nådig och låt mig få veta utslaget angående Prinsessans loge. Item anhåller jag, ifall den tages af H. K. H. at en annan loge, på Premieren för min räkning lämnas oförsäljd, samt at mig anvises genom ett par ord, huru och hvarest jag skall hämta billetterna dertill. Jag vet väl hvar de säljas, men jag önskar blott ej må hända, at om jag der uttager billetter till en loge, ännu en annan blir för mig öpen lämnad, som kunde ske genom den säljandes misstag, eller vilfarelse om mitt namn. — Sjöberg var i går hos mig och talade hastigt om en af lådorne som han ville hafva. Jag vet ej om han sade sig hafva låtit anmäla sig hos Herr K. Sekret. eller huru det var. I fall så var, ber jag äfven at få veta huru man får billetterna dertill, så at den säljande ej gör den som köper och som bestält till tvenne personer. Förlåt detta lappri hvarmed jag har den ohöfligheten at bry Herr K. Sekreterarn.

ödms^{te} tjenare
Leopold

8.

Till A. I. de Broen.

Bref från Författaren af Tragedien: Asarnes Utvandring til *Hr de Broen, som däruti spelar Odens Rôle.*

Min Gunstige Herre. — För at första gången utföra en rôle både så lång och så svår som Odens, måste man göra min Herre den rättvisa at föga kunde fordras af publik eller författare, öfver hvad som præsterades. Jag tackar och har skäl. Näst den anmärkningen att den sidsta reciten måste sägas med den aldrastörsta skyndsamhet och med hela häftigheten af en svallande känsla, har jag ingen annan at göra vid min Herres spel, än att där kunde saknas til äfventyrs den värdighet man hos Oden väntade sig — Oden var ej en from Man. Han talte ej blödigt och ömt. Värdigheten är ej därföre arghet. Den är, med ett ord sagt: — *värdighet,* och den själ som ej känner betydelsen af detta ord, kan ej lära det. Herr de Broen gjorde ej Scenen i fjerde Acten såsom på Repetitionen. Däri var ej då den blödiga fromhet, det oskyldiga lidande som sattes i spelet i förrgårs. — En viss alt för familier ton vill på alla ställen infinna sig i Herr de Broens declamation. Tro ej at detta är godt därföre att det är naturligt. — Det är detta *Låga Naturliga* som är högst förkasteligt — Aldrig ett ord bör sägas utan sin *uphöjning.* — man bör i alt igenkänna Konungen, Skaparen af

ett folk, icke — Stolpe, icke Svärdfäjaren i Borgersmännerne, icke ens — Herr de Broen Sjelf. — Tro mig, ändra detta stora fel i den Dramatiska konsten. — Sök ej så mycket detta *Pastorligt Naturliga.* — Det gifs ett sätt at tala mera uphöjt än ifrån prädikstolen ehuru högt den vanligen står. — Hör Konungen tala. Det är Scholan. Imitera hans declamation: Se hans åtbörder, sätt dem i sitt spel, och Herr de Broen skall tillägga till förtjensten af mycken värma, af en rätt god organ, af rätt mycken fattelighet, äfven den at uplyfta genom ädelheten och styrkan af *sitt sätt at säga.* Var öfvertygad at denna egenskap är den första hos den Tragiska Acteuren, och detta nöje det största hos åhöraren. — Döm evigt bort *den ton* som rådde i början af svaret til Milo. Det händer ibland at konungar taga en viss hvardags ton för at likasom jämna sig med oss andra dödliga: men det vore högst orätt om någon ibland oss toge denna samma lägre ton, för at likna konungar. Jag hinner ej säga mer för denna gången. Pennan flyger och tiden går ändå ur händerna. Var öfvertygad om det öfriga värde jag med publiken sätter på Herr de Broens egenskaper, och at det är med en ganska sann både aktning och vänskap, hvarmed jag har den äran vara

Min Herres
Ödmjukaste t:re

hastigast LEOPOLDT.

9.

Till A. N. Edelcrantz.

Välborne Herr Kongl Sekreter.

Tillåt mig at skrifteligen förnya de tacksägelser jag redan munteligen haft den äran at aflägga, för all den möda och omsorg, hvarmed Herr Kongl Sekreteren gjordt min Piece — (jag önskade för Piecens fullkomlighet at få stadna här) — möjelig at upföras. Herr Kongl Sekreteren har varit, som de Broën sade om Candidaten, hans barns informator, den *rätta Fadern* dertill. Åtminstone smikrar jag mig med at hafva igenkänt i det deltagande Herr Kongl Sekreteren satt i alt hvad som kunnat befordra dess framgång, bevis af den ynnest och vänskap hvarmed Herr Kongl Sekreteren hedrar dess författare. Jag bönfaller at Herr Kongl Sekreteren värdigas fortfara med begge delarne, och emottaga derföre mina oskrymtade försäkringar om den fullkomliga respect och den sanna erkänsla hvarmed jag till mitt yttersta har den äran at framhärda

Välborne Herr Kongl Sekreterens

ödmjukaste tjenare

Leopoldt

P. S. Några ställen hafva vid representationen förefallit mig at anmerka. Jag har derom addresserat en billet till Herr Kongl Sekret. Sparrschöld, som lärer hafva den god-

heten at å mina vägnar underställa dem Herr Kongl Sekreterens omdöme, och decision. — Jag rekommenderar, i händelse af bifall, dessa påminnelser, till confirmation af Herr Kongl Sekreterens ordres. — Konungen har varit liksom vi andra surprenerad af Herr Widerberg. Piecen har åtminstone ej som hans Maj:st ansåg oundvikeligt, fallit för hans skull. Det tycks just vara han, som gjordt at man fördragit den. — Det måste jag dock säga at publiken icke tycktes göra fru Marcadet all den rättvisa hon förtjenade. —

10.

Till J. H. Kellgren.

Min Nådige Herr Kongl Sekreter.

Jag är verkeligen i en ganska stor förlägenhet då jag nödgas fela i ett löfte emot Herr Kongl Sekreteren hvilken jag så gerna ville förbinda, så nödigt gifva skäl till missnöjen. Jag kan ej præstera i dag det lofvade utdraget. Jag är sjuk, söndersliten, utarbetad. Jag har denna natt intet lagt mina ögon tillsamans för verk och vedermöda. Och Hr KanzliRåd. Rosenstein kan vittna med mig om jag verkeligen varit sysselsatt, eller om det är blott föregifvande. — Tag mitt fel ej ogunstigt opp eller om detta är en orimlighet at fordra, ursäkta det åtminstone: det är ej elak vilja, utan elak förmåga. Jag skrifver med möda dessa rader. — I mitt tycke kan recensionen komma lika väl till Tredje som till Andra representationen. Jag lofvar den med visshet till

Lördagen. Med fullkomligaste respect har jag den äran at vara

Välborne Herr K. Sekreterens

ödmjukaste tjenare

LEOPOLDT

II.

Till N. B. SPARRSCHÖLD.

Välborne Herr Kongl Sekreter.

JAG är nöjd med alt hvad Konungen, hvad Herr Kongl Sekreteren Edelcrantz och Herr Kongl Sekreteren Sparrschöld för godt finna. Det enda utber jag mig at ej Beneficen utsättes i tidningarna, såsom författarens. Det vore nog at blott nämna det alla fria éntreer och abonnementer då uphöra. — Hvad efterpiece beträffar, ber jag at Konungens vilja derom inhämtas: den hans Majestät finner nöje at se är mig altid mest förmånlig. Jag ville, om någon efterpiece skall vara föreslå Bachan. — eller hvilken annan kungen för godt finner. — Det har kommit till mina öron, at Herr de Broën funnit sig mera sårad af mitt bref än jag någonsin kunnat föreställa mig. Jag har dömt kanske orätt då jag dömt om naturen af andras egenkärlek, efter min egen. — Mig skulle ingen påminnelse gjord med billighet såra till den grad at jag som han skulle blanda jord och himlar för at hämna mig på en åskådare som intet ouphörligen admirerat mig; ännu mindre, om jag vore Aktör, på en författare som i alt icke vore nöjd

med mitt spel. — Jag tror at han förstått mitt bref ännu semre än sin rôle. — Der fins icke ett ord som borde gifva honom rätt till de utbrott hvaråt han öfverlämnat sig. Emedlertid, som man bör taga alt efter den effect det verkeligen haft, ej efter den man trodt det böra hafva, har jag för at på ett anständigt sätt förklara Herr de Broen mina tankar i detta ämne skrifvit inneliggande. Jag ber Herr Kongl Sekret. hafva den gracen för mig at communicera denna lapp med Herr Kongl Secret. Edelcrans, och at i samråd med honom afgöra om Herr de Broen tilläfventyrs deraf skulle något hugsvalas. En annan reparation kan jag icke göra honom, och jag har åtminstone i begge mina lappar den förtjensten at söka vara honom nyttig. Finna Herrarna at denna billet, äfven som den förra kunde hafva en emot min afsigt stridig verkan så ber jag at den ej tillställes honom. — Förlåt detta långa bref. Tillåt mig at sluteligen iagttaga detta tillfälle för at hos Herr Kongl Sekret. sjelf, aflägga den förbundnaste tacksägelse, för den välvilja och vänskap, hvarmed Herr Kongl Sekret behagat använda sitt outtröttеliga bemödande på framgången af denna Tragedie. Jag har ej underlåtit at inse till huru mycken del jag har at derföre tacka Herr Kongl Sekreterens omsorger, och jag innesluter henne för de följande representationerne i samma förmånliga beskydd. — Behåll Autorn i sitt minne och i sin vänskap, altid försäkrad om den utmerkta högaktning, hvarmed han hedrar sig at framhärda

Välborne Herr Kongl Sekreterens

ödmjukaste tjenare

d 21. LEOPOLD

12.

Till G. M. Armfelt.

Min Nådige Herre.

Innan l'Ombre de Ninus begaf sig ur denna dödligheten, till de frommas lif i Marstrand, gjorde han mig et Testamente af sin Loge, eller snarare sin Krubba på Premieren. Men det synes vara en egenskap häftad ouplösligen vid hans natur at altid narra någon. På resande fot gjorde han det med mig då han gjorde mig present af sitt rum, som han väl viste at jag intet skulle få nyttja mer än tvenne gånger: Han aktade sig väl dervid at säga mig at Contractet skulle uphöra den 17. förledne; Och han kunde således ropa, i det han steg i vagnen: *Det är fullkomnadt!* Ty utom at narra bonden på Skutspengarne, vet jag sannerligen ej hvem han ytterligare skulle hafva kunnat fixera.

Nu min Nåd. Baron, om det är möjligit, så corrigera influencen af min Embets Broders opålitelighet, befall, (*ty Ni kan*, säger Popen) befall at jag får behålla min krubba N:o 7. på Premieren. Det är et litet hål där ingen ser mig och jag ser alla, med et ord det är min fait. Kanske kan jag gagna Spektaklet för så mycket. Et ord af Min Nådige Herre förbinder mig för en hel Termin åtminstone. Jag lofvar at skrifva för denna Theatre, så mycket min hälsa tillåter mig, därför åstundar jag med så mycket större skäl at få behålla denna vinsglugg där jag obemerkt och utan at rodna inför

almenheten kan se mina Piecer falla. Med djup vördnad har jag den äran at framhärda,

Min Nådige Herres

allra — ödmjukaste tjenare

D: 22. Aprill. LEOPOLDT.

NB.. I dag är det Spektakel.

13.

Till GUSTAF III.

DET var ej nog, för *Gustafs* mod,
I skötet af sitt folk, at stadga thronens öden:
Ej nog, på Segrens fält, bestänkt af Kämpars blod
At möta fienden och döden:
Hans ära ingen tröst af sina lagrar kändt,
Om kriget har ännu ett öfrigt slag af fara,
Om Jorden har ännu et fruktadt element
För hvilkets raseri han ej fått ämne vara.
Hvad Vådor skulle han sig spara?
Hvad ära samlar väl hans namn,
På Jordens fasta grund i hundra Striders famn;
Om det ej Ocean tillika får betunga?
Om mellan åskors rök ej Stormen det får gunga?
Om böljan saknar magt at äfven hota det?
Och om — då slag på slag mot Hjeltens panna ljunga, —
Ej Afgrunden jemväl sig öpnar för hans fjät?

Jag skall ingen ting tillägga till dessa verser som förmodeligen komma Ers Majestät tillhanda i skötet af Dess Skärgårdsflotta, utom den förteckning på nya Böcker som Eders Majest, genom Presid. Secret. Asp befalt mig upsätta, och mina fortfarande underdåniga önskningar för framgången af Eders Majestäts värf. Man berättar mig i detta ögonblick at Baron Stjerneld, genom Ers Majs^{ts} nåd, ställd på fri fot, igår anländt hit till Staden.

Den ära Kriget har, den ger och tar det åter:
    Men Hjelten blir, till afunds harm,
    Odödligt Stor, när han *förlåter;*
Och Césars *Själ*, Min Kung, är mer än Césars *arm.*

allerunderdånigst —
LEOPOLDT

14.

Till GUSTAF III.

Stockholm d: 1 Maj. 1790.

ERS Majestäts sjuka poët, som underdånigast bönfaller om detta årets Bruns permission, tar sig den friheten at med Lägenhet af Grefve Rosen kasta sig för sin Älskvärde Herres *fötter.* Han önskar at hans Prins må hafva dem i behåll tillika med alt annat, efter affairen vid *Kernakowsky*, som åter skall hafva förelupit under Eders Majsts ögon: Han

understår sig ej at uprepa hvad han förut klagat i detta ämne, han skall blott säga at Tulldirectionen icke velat öpna boklådorna utan Eders Majsts skrifteliga Ordres, och at poëten på sitt bevåg skall akta sig at göra det, så länge Ers Majst, så dageligen utsätter sig för kulorna. Presidents Secret. Assp, lärer i detta ämne hafva lämnat underdånig uplysning. — Ers Majestät finner jemte detta bref ett tal af en handlande i Linköping i anledning af *Säkerhets Akten.* Jag har varit rörd at läsa det. Alt är godt när det gör effect skrifver Min Vän Biskoppen som skickar mig det; och jag är viss at Ers Majst med hela sin Ciceroniska Själ ej skall läsa det utan känsla. Mannens namn är Jern, riksdagsm. 1789. Mig tyckes at detta offer är väl värdigt en Landets fader, och mitt hjerta lyckönskar dertill en Prins som det tillber, en Herre som det ville se på höjden af all dödelighetens ära, dyrkad af hela menniskoslägtet. En bonde, närvarande vid samma tillfälle, trädde fram efter talet, och deponerade i samlingens åsyn 600 Rdr k^{pp}t, hvarföre han sade sig vilja köpa exemplaret och utdela ibland sina medbröder. Jag tror at denna nyhet bör vara Ers Majst. angenäm, och jag skyndar mig at den meddela.

En Präst vid namn Dalin, Bataillons prädikant, skrifver mig till i detta ögonblick, at en god medborgare af den mindre undervista klassen anslagit en *betydelig summa* till skänk åt *Svenska Akademien*, som han ber mig säga sig sättet och stället at aflämna. Jag skall visst ej försumma at underrätta honom derom. Han utsätter hvarken summan eller Gifvarens namn.

Jag har nu förkortat min Tragedie på öfver 600 verser. Den har varit en gång upförd, sedan ers Majsts afresa. Man har ej tyckt om förkortningen: (det är ej Autorn som berättar detta). Man vet ej hvad man vill. Man håller ej af at det är långt, och håller ej heller af at det blir kortare.

I tyska Avisan står en berättelse om Ers Majsts nåd emot Autorn af Oden. Den talar om ringen, och något om Ers Majsts alt för smikrande uttryck i anledning af denna piece, men talar till min harm ej om kransen, och till min glädje ej om den nåd Ers Majst gjorde mig at skrifteligen skicka mig alt detta. Jag bäfvade för misstankar af antingen fåfänga eller indiscretion.

Jag har lofvat Ers Majst en piece årligen så länge mina krafter det tillåta, hvilka jag hoppas i sommar skola öka sig. Jag tänker at nästa år passa bättre på dagen än denna första gången. Men det blir nästa gång ej Chelonide: detta ämne, det bästa jag funnit, kanske det bästa jag känner, behöfver tid till mognad och jag vill ej förhasta det.

Man skall nu, som jag hör, läsa in alla öfversättningar af fransyska Tragedier. Jag blott beklagar Aktörerna. Sotbergs verser äro ej at uthärda, och äro verkeligen lika som den himmelska glädjen outsägliga. Som jag är skyldig Ahlgren någon reparation, för det han skämt ut sig i min piece, genom mitt sätt at säga, har jag lofvat honom at arbeta om hans rôle i Zaire, på samma sätt som Ers Majst berättade om *Marmontel* och *Colardeau*. Jag berättar detta i den underdånigaste tystnad för Ers Majst, och jag bönfaller at Ers Majst icke röjer oss. Om jag hinner at upfylla mitt löfte väntar jag at låta Ers Majst höra en temmeligen artig disparat af rôler i denna piece.

Holthusens Comedie har ej gjordt den effect man förmodade. På sin recette tror jag at han fick 17 Rdr. På fierde representation voro ganska få. Kellgren granskade denna piece; kanske med någon stränghet. Å min sida gjorde jag alt hvad möjligt var at soutenera den, och nästan alla applaudissementer vid andra representation började i min loge, hvarest jag samlat flere af mina bekanta, med hvilka

jag ouphörligen tvistade emot den fördom de af recensionen fattat. Som Autorn från längre tillbaka haft ett slags förtroende till mig i detta ämne, trodde jag hedern och billigheten fordra at jag så handlade. Också har jag ibland alla som passera för kännare här i Staden, varit den enda som vågat uphöja min röst till hans försvar. Han har ock derföre på et värdigt sätt belönat mig med det svar han gifvit på recensionen och som Eders Majst lärer hafva sett. Han angriper mig der som Autor af critiken, talar om min *misslyckade Tragedie vid hvilken man somnat,* om det *usla och oskyldiga bedrägeriet at vilja ådraga hans Comoedie samma föragtliga undfägnad som min Piece erhållit af Publiken etc etc etc.* Jag skall ej säga Ers Majst, huru han blifvit inledd i denna misstanke, och huru han änskönt detromperad, ändå fortfarit at låta trycka sina otidigheter emot mig. Nog af, Stockholms Posten som såg mig attaquerad, och Autoren gömd, svarade blott för hvad som kunde göra bladets Privilegier någon skada igenom Ers Majsts befarade missnöje. Jag bekänner at et sådant bemötande från alla sidor indignerar mig. Icke at jag derföre beklagar mig. *Il ne faut point faire entrer les Dieux dans mon guerre des grenouilles et de rats.* Jag ber Ers Majst öfverhopa med nåd alla som förolämpa mig, om de i öfrigt förtjena det. Jag ber blott om tillstånd at få hämna mig som Autor. Detta ämnar jag göra, detta gör jag i dessa dagar i anseende till Hhusen; ty jag kan ej föreställa mig at Ers Majst ville befalla mig at i allmenna papperen låta smäda mig ohämnadt. Huru mycket bleck kommer ej att rinna, Allernådigste Herre!

Det är tid at det slutar at rinna här. Jag missbrukar Eders Majsts tid och Ers Majsts tålamod. Eders Majst lefve så lycklig som Ers Majsts penna, så frisk som Ers Majsts lagrar, så länge som Siri Brahe och så segrande som Säker-

hets Akten. Eders Majst göre i år ett fälttog fult af ära: för min del gör jag i morgon (med Ers Majsts tillstånd) ett, fult af galla. Jag kysser Ers Majsts fötter, oagtadt min galla, med tårarne i ögonen, och

allerunderdånigst
LEOPOLDT

15.

Till J. A. Lindblom.

MIN Käraste Bror och Vän. Ditt bref, ett nytt bevis på Din vänskap för mig har upfylt mig med andra känslor än fåfängan öfver Ditt loford. Tro mig at så ofta mig händer något som rättvisar din omsorg för mig, är jag glad deröfver likaså mycket för denna orsaks skull, som för min egen. Jag hade utom Dig ej varit, ej kunnat vara det jag är. Mitt hjerta finner en obeskriflig vällust at påminna sig detta, och at bära Dig denna erkänsla. Om du tycker at den heder mig skett, är något annat än ett ljud en skugge, om du finner deri någon art af verkelighet, så njut i den, i din väns ära, frugten af dina välgerningar.

Jag har skyndat mig at sända Konungen Hr Handels Man Jerners tal. Det har gjordt verkan äfven på mig, fast blott Läsare. Jag har underrättat Hans Majst at det är Min Vän Biskoppen som skickat mig det: jag har dervid nyttjat till en stor del Dina egna ord, och har ej glömt anecdoten om bonden som deponerade de 600 dr. kp$^{\underline{pt}}$ till exemplar. Det

lärer ej fela at behaga Monarken, och at röra hans hjerta. Om eller när Hs Majst värdigas yttra sig något deröfver, skall jag ej försumma at meddela Dig sådant.

Oden blef ej upförd på utsatt dag, och de svårigheter som yppade sig vid inläsningen af denna piece gjorde det nästan omöjligt at ge Dig tillkänna dagen af dess första representation. Den blef upförd, temmeligen väl, och gjorde temmeligen effect. Jag förundrade mig at finna allmenheten mera bevågen än jag väntat. Äfven ställen af blott poëtiskt värde applauderades. Man klappade i tre omgångar vid dessa rader:

Naturen kastar då (af hvad försyn bestämt?)
I alla Länder, frön till dessa Stora Själar,
Som väga opp hvaran at hålla verlden jemt.

Sekret. Sjöberg som satt i min loge, vände sig i anledning deraf till mig som hade gömt mig bakom honom, och sade: *Du skall se at vi ändå få en Theater.* — Piecen är tryckt. Jag har ej funnit en lägenhet at skicka dig den; och jag har ej skyndat dermed efter jag förmodar at Fru Fougt ej lärer ha försummat at för debiten skull, förse Landsorterna dermed. Men jag har tvenne exemplar liggande för din och Fru Biskoppinnans räkning, som jag har räknat på den hedern at personligen få öfverlämna. Jag ärnar neml at försöka Medewii, om Gud och Acrel behaga. Men innan dess passerar jag några dagar, om det tillåtes mig hos Biskoppen i Lindköping, eller hellre hos Pastorn i Wreta. Kanske önskade jag också, (om jag tordes yppa det) at för eller efter brunnscuren få dricka några bouteiller Spaavatten i det *Gröna Vreta, kärt för mitt minne*, at tala i Homers styl. Du mins at jag haft condition i Socknen, om Du annars mins det goda du gör menniskor, och hvari jag hoppas at Prælaten icke efterger Lekmannen. —

3. — *Leopold.* II: 2.

Aftonen före tredje representation af min Tragedie, blef mig ifrån Konungen tillstäld en ask, hvari låg en Lagerkrans, en rätt vacker Brillant Ring, och ett bref fullt af nåd. Se här några ställen ur detta bref, som jag skall hafva det nöjet at visa Dig i Original, när jag en gång blir Din Gäst, som du har den godheten at önska.

L'auteur de Siri Brahe en faisant bien ses complimens à celui d'Oden, le prie de vouloir bien Lui procurer un billet de Parterre* pour demain, en Lui offrant ces feuilles de Lauriers, *ceuillis il y a 6 ans sur le tombeau du plus grand Poëte du tems d'Auguste.* Il se sont un peu fannés entre ses mains, mais ils reprendront une nouvelle fraicheur, lorsqu'ils seront placés sur la tête du poête, qui a fait parler Pompé aussi noblement, que Ciceron nous le decrit, et Oden, plus noblement qu'il n'a jamais parlé. Il êspere au reste, de joindre ses applaudissemens à ceux du Publique demain, etc. — Je n'ai pas osé indiquer des retrachemens à quelques Scenes parce qu'il ne faut pas toucher d'une main profane à l'ouvrage d'Appolon même, mais si j'avois à proposer etc.. — Je sens toute la hardiesse qu'un mediocre Dramaturge, tel que moi, prend d'oser indiquer à un vrai Poëte, et a un Tragedien, des retranchemens, et cela au plus bel ouvrage qui a encore êté faite dans nôtre langue, mais l'auteur d'Oden excusera l'effet, par l'interet sincere, que je prens aux succes de la *piece, et de son Auteur;* c'est aussi cet interet seul qui m'a fait hazarder ces lignes. GRS ce 22 Mars.

Tillstå min Bror, at ett sådant bref vore tillräckligt at gifva en liten högfärd åt den blygsammaste; tillstå at när man 1778, sönderslet mig i Stockholms posten för Oden öfver Kronprinsen inbillade man sig aldrig at Konungen Dess Fader, en dag skulle gifva mig en så lysande reparation.

* *NB. detta förhåller sig så.*

Tillstå i synnerhet at aldrig en Monarck skrifvit med mera behag, mera humanité, mera sann talang; och at man ej bör förundra sig om Splitets ormar stelna och bli vanmägtige, vid denne Store Kjusarens röst. Är det kronan eller pennan som ger mästa värdet åt detta document; ty jag tror at det förtjenar ett sådant namn. —

Hans Majst har derjemte behagat gifva mig survivance på en plats vid NummerlotteriDirection, som räntar 6000 dr k^{mt}. Detta vore ej en nåd för mig, utom den assignation af lika summa at årligen den 1 Julii utbekomma af Hr. Baron Ruut, eller hans efterträdare, intills sysslans ledighet, hvarmed denna survivance fullmagt beledsagades. Dertill har *Kgn.* behagat föröka min Pension i Akademien, ifrån 100 till 150 Rd. Mina inkomster utgöra således nära 1000 Rd och om jag ger en piece årligen kunna de med visshet räknas till 1300de ty Oden gaf blott i första Autors-recetten nära 200 Rd., och man har tre recetter af hvarje Piece. Hans Majestät har lofvat dessutom at framdeles bättre sörja för min utkomst.

Det ser således ut, Min Bror, som något borde kunna företagas, i afseende på min framtid, oagtadt, hvad Kellmanska successionen angår, ryktet deri ljugit efter vanligheten. — Jag fortfar i min böjelse för den Person, du vet. Mina inkomster förenta med hennes, fast än ringare, kunna dock kanske utgöra ett litet bo. Min tanke är således at till hösten göra alfvare deraf. — Se här mitt förslag som jag tror at Du skall finna ej obetänkt: Jag betalar till nästkommande Juli månad all min skull. Kanske kan jag till hösten hafva en liten summa af 3 à 400 Rd besparda af recetten, Qvartaler etc etc: Men dermed kommer jag ej långt. Mitt Privilegium har jag ej kunnat föra till mognad: men Konungen har lofvat at på annat sätt hjelpa den saken, när fred blir. Till min inrättning nödgas jag således låna penningar; synner-

ligast som jag innan, likaså litet som efter giftermålet vill tillgripa min fästmös lilla Capital af circa 4,000 Rd. Men när jag hinner utverka af Konungen rättighet at vid min död disponera 150 Rd af mina pensioner, betalar jag (om alt annat skulle slå felt, hvilket det ej kan göra) med hennes penningar, emot 9 procents lefnads ränta af den förlorade summan: en ränta som hon då äger i den fortfarande pensionen. Min tanke är således at låna på den nya Disconten 1200 Rd, hvilka tillagde till de 3 à 400 jag till hösten kan ha besparade, utgöra det nödvändigaste för ett etablissement. Som jag efter giftermålet har min hustrus penningar i händerna, dem vi nu till hösten indraga från Dannemark kan jag beqvämligen dermed besörja omsättningarne till dess antingen jag på en gång, eller efterhanden kan göra mig skuldfri. Vi hafva kommit öfverens at i första årets depenser på alt möjeligt sätt inskränka oss, och kunna äfven göra det, såsom ensamna två personer: ty stat ämna vi ej föra i vårt förståndiga hushåll. Vi hafva derigenom sett möjligheten at betala hälften på vår skuld, redan första året, af våra säkra inkomster. ty min fästmö säger, at man kan hålla ett beskedligt hushåll äfven här i Stockholm med 2 tusen plåtar eller något deröfver. Jag hoppas at lyckan och händelsen dessförinnan skall betala den andra hälften. Jag har redan en Tragedie färdig på prosa ifrån första till sidsta Scenen (NB hon skall rimas:) hvaröfver blygsamheten nekar mig at uprepa Konungens och de öfrige Herrarnas omdömen, samt en annan på vers färdig ända till fjerde Akten. En d:o hvaraf jag har 2 akter skrefne. Den första heter Chelonide, den andra Semiramis, den tredje Grachus. Du ser at deraf kan blifva en om året. Dervid bör dock merkas at jag delar min poësie i tvenne slag, liksom du vet at de gamle philosopherna delte sina undervisningar. Jag skiljer den neml i min pensions-

poësie, och den poësien hvari jag lägger mitt namn. Oden är en blandning af begge slagen. Semiramis och Grachus blifva ensamt pensions-piecer. Men af Chelonide, och *Virginia*, (hvaraf jag blott har ämnet i hufvudet,) ämnar jag göra alt hvad mig möjligt är. Till dessa begge Tragedier inskränker jag hela min vittra bana, och ämnar derpå använda alla min utslitna Sång-Mös återstående krafter; när jag dertill lägger et philosophiskt poëme som jag sedan länge beslutat angripa, och några smerre piecer hvilka tid efter annan torde undfalla mig. Du ser således at jag äfven tar arrangementer för mitt minne. — Hvad lånet beträffar, ärnar jag addressera mig till 2^{ne} mina, och en min Salig fars goda Vän. Hr. Biskoppen i Linköping, Herr CancelliRåd Rosenstein, och Herr BruksPatron Ebberstein, som jag tror ej lärer neka sin Väns Son at stå in för 3de delen af summan. Hvad Min Bror beträffar, ber jag Dig om denna sidsta godhet, såsom en krona på de öfriga. Som jag känner eller inser dina egna omständigheter, skola vi när vi råkas taga i anseende till din 3^{die} del, serskildta mått, oss emellan. — Men jag ber om ditt namn till hösten, eller rättare i höst. Jag betalar innom halfva året 1000de plåtar. och lika så mycket i höst ett år till. Förr dör jag ej heller. Skulle jag då aflida betalar endast den ringen Konungen gaf mig nästan hela den återstående hälften, fast såldes han också lågt. Innan den tiden, skall jag också hafva förtjent af Konungen den nåden at få disponera en liten pension efter min död åt min hustru; och då betalas resten af hennes capital. Se der hela min plan. Jag ber at Du ville med nästa eller möjligaste första yttra dig som Min Vän och far, öfver alt detta. Mig synes at jag i alt detta tänker temeligen förståndigt, och at jag icke bygger slott i luften. — Nu hinner jag ej skrifva mer. Lägg mig för Fru Biskoppinnans fötter, hälsa dina Barn mycket kärligen ifrån

deras goda vän, och emottag min försäkran om den grundade respect och den eviga erkänsla, hvarmed jag lefver och dör

Min Käraste Brors

ödmjukste tjenare

Stockh. d: 7 Maij 1790

LEOPOLDT

16.

Till GUSTAF III.

Sire.

JAG har läst en rapport hos H. K. H. KronPrinsen som satt min Själ i lika rörelse med Ers Majestäts Hufvudstad. Alt lefver der i dessa ögonblick. Jag hör vagnarna dundra på Borggården: jag hör skrålet af Borgarevagten, som dricker och trompetar; och jag ser hopar af glada ansigten, som mötas, som fråga, som berätta, som gifva sig djefvulen på hvad som skett och tacka Gud derföre. Jag ensam, hvad kan jag göra i denna allmenna glädjen? Verser, Sire, verser utan tvifvel, men huru goda? huru värdiga at läsas af Ers Majestät och af Efterverlden? ty utom den ingen poëtisk salighet. Voltaire säger på något ställe:

Régner et vaincre n'est qu'un jeu
Et bien rimer est difficile.

Och, Sire, Voltaire har rätt. Jag yrket öfverger
På krigets fält, på hafvets bölja

At Edra härars flygt och Edra Segrars följa.
Ni lämnar mig ej tid at värdigt sjunga Er.
Jag sitter mitt uti ett Ode, till Er ära,
Och söker ännu rim till Segrar, dem Ni gjordt,
Då nya Segrars rop, på nytt en Sång begära.
Jag börjar denna Sång; men hinner ej så fort
At fästas vid en plan, och första Strophen göra,
Förn Ryktet åter slår mitt öra,
Med dubbelt högre rop, om något dubbelt stort.
Sire, om Ni skyndar så at strida och at vinna,
Kan det Er möjligt bli med Parkernas behag,
At mitt i Petersburg, ge Ryska Väldet lag,
Soupera, en vainqueur, med Crims Beherrskarinna,
Och dess Boyarer se på Er lever en dag;
Men tänk ej en poët at finna
Som följer Edra värf, och sjunger edra slag.

Hvilket slag, Sire, och hvilken seger! Man angriper ej, man bortsopar ej, på det sättet, en fiendtlig flotta, mitt under canonerna af en fästning. Ryssarne aktade sig förra året at nalkas Sveaborg innom canonskottet. Ers Majestät har i sitt första Sjöslag ej velat lämna Du-Guai-Trouin företrädet af en sådan vågsamhet. Ers Majst tvingar sjelfva de Orters namn, som varit för Ers Majestät minst lyklige, at ombyta deras omen, och blifva Minnen af Ers Majestäts Krigsära. En flotta af öfver 60 Segel, dels förstörd för fienden, dels tvungen at föröka Ers Majsts Sjömagt: se der, i sanning, ett yttrande värdigt en Svensk Kung, öfver de fridspropositioner Kejsarinnan låtit göra Ers Majestät genom Engelska och Preusiska hofven. Sire, Konungen af Sverje kan ej nog belöna Amiralen på dess Skärgårdsflotta, och äger ej i Sin Armée ett större Krigs-Snille.

Hvad moln kring Äges fält af Sverjes åskor sträckas,
Hvad deras blixt är jemn och tung!
Hvad tända Segels ljus! hvad Kölars dån som bräckas!
Hvad eldar böljan bär, som ej af böljan släckas!
Sire, det är vist: Ni slåss och bränner, — som en Kung!
Vi andra dödlige, af ryktet blott, förskräckas.
Sire, på den menskligheț, den fina Smaks behag,
Som i Ert väsen ler, som röjs i Edra drag,
Hur kunde Rysslands Monarkinna
Förvänta sig det dunderslag,
At sådan *Attila,* en dag,
I Siri Brahes Autor finna?
Dess sextiåra List, for Kejserligen vill.
Hon kände ej den Prins hvars thron hon skaka trodde.
Hon såg de blommors vår, som hörde Nöjet till,
Men ej det mogna vett, som gömt derunder bodde;
Men ej den djupa Själ, af hvilkens val berodde
At taga hvilket skick, på hvilken stund hon vill:
Den Själ, hos hvilken alt med lika bifall gäller,
Revolutioner, vers, batailler, carouseller,
Och som Scribent, Soldat, Monark och SällskapsMan
(:Alt efter Ämnets dag, hvari man henne ställer,:)
Af flera tycks bestå, som växla med hvarann.
Cathrina såg blott en, och log: men hon såg illa.
Så följde Fabelns verld, en lika fördoms villa:
Så trodde hon ej se, förn efterhanden van,
Vid *Jupiters* förskapnings-under,
I *Danaes* gyllne Sky, i *Ledas* ljusa Svan,
I dessa skepnader han tog för Nöjets stunder,
Den fruktansvärda Gud, som hvälfde Æthnas grunder,
Den Gud, som från sin thron, förskräkte med sitt dunder
Olymp, och menniskor, och Jord, och Ocean.

Vi hafva således återtagit vår goda Thuroma *Sällan Värre* som jag ifrån detta ögonblick kallar *Sällan bättre*, och som förtjenar denna förändring af namn. Om Publiken litet fälde modet vid nyheten om den Revelska expeditionen, har hon sett detta missöde på ett lysande sätt uprättadt. Jag drar af begge händelserna, den följd, Sire, at Keisarinnan för i år icke mera äger en flotta för Skärgården och at den hon kan äga i Sjön skall få stryk med görligaste första; ty det är omöjligt at Hertigen icke skall göra underverk. Bataillen vid Svensksund, som förlorades under Ers Majestäts ögon, har blifvit reparerad genom Ers Majestäts närvaro i elden.

Ifrån det som händt till Sjöss, slutar jag vidare, Sire, till det som ofelbart lärer hända till Lands. Hvad redan skett är mycket; och för at icke nämna Slaget vid *Valkiala*, hvilket jag lämnar åt historien, understår jag mig blott säga at Hr. Baron Armfeldts tapperhet vid Kernakosky mera liknar en Riddare-Roman, än en sannfärdig händelse. Sire, denna sällsynte Mannen förtjenar at besjungas, tillika med sin trogna Tavast, som synes mig en honom värdig Vapen-Broder: också gör jag det i dag på ett helt ark som jag skickar honom. Man må häpna Sire, när man tänker på hvilka Alcider Ers Majestät har till KammarJunkare. De äro värdige at följa Ers Majestät. Jag förtryter at vara den enda poët, som i dessa tider af borgerligt missförstånd, upphöjer sin röst, at sjunga våra vapens framgång. Jag förtryter i synnerhet at ej kunna göra det med mera fullkomlighet. Jag skulle då bättre än jag gör förtjena den äran at hatas, at smädas, at undflys i vissa Sällskaper, och at drabbas af vissa hotande ögonkast. Sire, fortfar at beskydda mig: fortfar at gifva min Sång ämnen, och jag fruktar inga händelser. En annan tid skall kanhända, äfven i min ringhet, göra mig

rättvisa. Hoppet tröstar mig med denna tanke. Jag hyser ännu ett hopp för sällheten af min lefnad: det, at icke misshaga Ers Majst, med det val jag gjordt af sätt at framdeles tillbringa den. Ers Majestät värdigas tro med full öfvertygelse at jag icke gjordt detta val utan en mogen öfverläggning: at ingen annan passion än den för en drägligare existence determinerat mig dertill: at den person som skall bli min hustru, det vill säga mitt Sällskap, min Sköterska, förtjenar, för sina tänkesätt, alt möjeligt loford: at hon icke mera är ung, således på intet sätt flyktig; och ändtligen, at detta giftermål långt ifrån at för*minska*, — om möjligt vore skulle för*dubla* det Nit för Ers Majestäts nöje, och det oupphörliga bemödande at förtjena Dess fortfarande nåd, hvarmed jag i djupaste underdånighet framhärdar,

Sire,

Eders Majestäts

allerunderdånigste tropligtigste
tjenare och undersåte
CarlGust. Leopoldt

Stockholm d. 21 Maij —
1790

17.

Till Gustaf III.

Sire.

Jag har haft den nåden at emottaga Ers Majestäts bref af d 20 Maij, dateradt ifrån *Svensksund*, och hvaraf jag kändt hela den sublima betydelsen. Det vore mig omöjligt at beskrifva de stridiga rörelser jag dervid erfarit. Jag har varit rörd intill tårar öfver Ers Majestäts godheter, och jag har varit frestad at storskratta åt hvarannan rad. Det stora Broderskapet hvartill Ers Majst. lyckönskar mig har påmint mig *mio povero Calpitschi.*, af hvars sermon jag hädanefter kan behålla prädiksord, som angå äfven mig, efter jag snart kommer at höra till Församlingen. Ja Sire,

Den skald emot hvars namn sig prästerna bemanna
För gammalt ungdoms-fjolleri;
Och Fruarna af börd, med enigt rop förbanna
För Royalistisk poësie;
Författarn med ett ord af Oden — och Susanna,
Ger (med Sin Konungs nåd) en liten comedie,
Hvari han ärnar sjelf den första spelarn bli,
Och der Theatern blir, om Lyckan vill, — hans panna.

Han vågar likväl i underdånighet försäkra Ers Majestät, at han ännu ej merkt någon stor likhet till detta ofall, under de tre till fyra år han ägt sin tillkommandes bekantskap.

Alla sammanstämma at göra henne denna rättvisa, och om jag för min del fruktade något, vore det at intet vara nog värd en person af hennes egenskaper. Jag har tillförene vetat hennes herkomst. Den pension hon äger ifrån Dannemark, och som uphör genom hennes giftermål, har gifvit mig första anledningen till denna uptäkt. Jag skall ej neka at jag dragit deraf en liten fåfänga, ty en Konungs blod, Sire, underlåter aldrig at göra sin effect på en poëts inbillning. Om vi hade här i Sverige dessa stora Slägt-kännare hvaraf andra Länder öfverflöda, skulle jag väl finna medel at i någon ganska krokig linia nedstiga ifrån Keiser Leopold, för at åtminstone på den sidan vara henne värd. I brist af denna utväg, inskränker jag mitt högmod till stoltheten at äga en Konungs nådiga hägn, af hvars godheter mitt hjerta med större rätt smikras, än af alt slags ursprung ifrån de tusende medelmåttiga Prinsar, hvarom historien ej vet at säga annat än at de fört en Spira.

Ers Majestät känner redan förut, jag är viss derpå, Sin gamla trogna Russas olykliga slut. Ryktet talar herom olika. För min del vill jag helst tro, at ingen ting annat än gikten i hufvudet varit orsak dertill.

Man har spelat Virgina. De tvenne första Akterna hafva synts mig försvarligt goda på Theatern. Man har funnit Autorn något barbarisk som i slutet af Piecen dödar så mycket oskyldigt folk. Virginia dödas, Tyrannen dödar sig, ännu en person kommer in och går ut döende, hvilket något liknar et spökeri. Lidner skrifver öfver samma ämne, och äfven jag ärnar at göra det. Kanske kan jag snart lägga planen dertill under Eders Majs:ts ögon.

Ers Majs:ts vapen hafva då, som Herr Gen. Maj. Pauli skrifver, varit å nyo segrande? Ers Majestät reducerar ändte-

ligen den mest rimmande poët i Sverige, at sluteligen lyckönska Sig på prosa.

Med djupaste vördnad framhärdar jag till döden

Sire,

Eders Majestäts

allerunderdånigste tjenare

och tropligtigste undersåte

Stockholm
d. 1 Junii 1790.

LEOPOLDT

18.

Till N. von Rosenstein.

Jag tackar hjerteligast för förtroendet af Äreminnet öfver Hs Exellence, Grefve Stockenström, som tillika är ett öfver Hans Excellence, Författaren. Salige äro de afgågne, öfver hvilka Herr KanzliRådet värdigas tala! Det är om dem som man kan säga at de upstå till *oförgänglighet.* Skänk mig ursäkt om jag säger ett ord till Herr KanzliRådets beröm hvartill icke afsigten at berömma, men begäret at gifva frihet åt en ljuf känsla, kanhända äfven åt en grundelig anmerkning, föranleder. Jag har aldrig läst några skrifter som hysa mindre skryt af Snille, mera sanna och dock nya tankar, mera vidsträkta utsigter af Samhällets förädling och sällhet, eller mera rörande behag af en skön enfald, än alla Herr KanzliRådets äreminnen. De äro ej ensamt Snillets alster, ty de öpna hjertat för rörelser af all möjlig förbättring; de äro ej ensamt hjertats: ty de utvidga tanken intill

gränsorna af all möjlig uplysning. Man kunde hafva skrifvit Æneiden, och vara en slät menniska: men det är omöjligt at hafva skrifvit det Tal jag nyss läsit, utan at vara till sin natur den värdigaste medborgare, Plato kunnat dikta. At skrifva som Herr KanzliRådet, det bör mindre heta at skrifva än at tala, oagtadt all den fulkomlighet af styl hvarmed Hr. K. Rådet författar. Det är neml mindre at tömma alla inbillningens källor på läckra uttryck, skickliga vändningar, lysande drag maximer af höjd, m. m. än at framsäga, eller snarare framstörta ur et fullt hjerta Sanningar, nyttige för menniskosläktet, Sanningar samlade af ett ljust begrepp, hemligt sjudande i ett känslofullt sinne, och färdige at svämma, hvar dem tillåtes at utbreda sig. Jag skall ej anföra exempel, ty jag skulle då ej undvika at bli vidlöftig. Reflexionerne öfver St^{a} *kärlek till sin Slägt,* öfver *Bergsmansnäringen, öfver Partier,* öfver tjugo ämnen, äro det hvarpå jag grundar mig. Det finnes drag i detta tal så ypperligt philosophiska, eller så oändligt rörande genom en viss hög enfald at jag skulle säga för litet om jag sade dem hafva träffat mig: de hafva slagit de hafva studsat emot mitt sinne, om jag annars så kan uttrycka mig. *Försynens vishet deri at et Land som så väl behöfver frihet och tapperhet äger till dessa dygder en moder i den hufvudnäring naturen afsett för vårt luftstrek: — denna Inkräktares gamla fosterbygd som i stället för våldsverkare och plundrare sänder kring jorden visa, hvilka ej söka andra segrar än ljusets öfver okunnigheten, ej andra rof än en blomma — etc etc..* alla de öfriga at förtiga, äro ställen, med ett ord sagt, värdiga Herr KanzliRådets penna. Jag vet (förlåt om jag repeterar mig,) jag vet ej hvilken konst eller hvilken gåfva Herr K. R. har at med samma låga uplysa omdömet, och smelta hjertat. Jag säger Herr K. R. med Nanna i Baldurs död, Tragedie af Evald,

O elskelige Stemme! o tael, o tael endnu! och det är alt hvad jag kan säga bäst för Herr K. R:s ära och det tidehvarfvets förädling, som en dag skall skryta af Herr KanzliRådets penna, olik alla andras, för at ej säga något mera. Man har philosophiskt kallat Rousseau, *Nuturens menniska,* hvarmed man ej velat säga at han blott var ett djur. Jag kallar Herr K. R. par exellence *Samhällets menniska,* hvarmed jag lika så ej blott förstår en artig man, en man som vet at lefva. Men jag tror at Samhällets menniska är en grad öfver naturens, efter naturen gjordt oss för Samhället. Caracteren af detta värde intrycker sig på Herr K. R.:ts skrifter, lika som på dess gerningar. Jag skall taga mig den friheten at föreslå till inskrift under Herr K. Rådets portrait, när det en gång göres, följande fyra rader, som jag tror goda, så när som till poësien,

Hvem är den minnesvärda man
Hvars likhet dessa drag bevara?
Den, som hvar dödlig tror sig vara,
Och Diogêne likväl ej fann.

Det skulle förtryta mig, om Herr KRådet kunde et ögonblick misstänka för smicker, hvad jag här sagt af mitt hjertas fullhet, och af behof at säga det. Man bör ej berömma i ansigtet. Det är sant, när man vill bedraga: konstens reglor äro då sådana. Men för hvem skall jag öpna min Själ när hon upfylles af en ljuf känsla, om ej för den som ingjutit den? Om dem som idka vitterheten icke tillåtes at i anseende till hvarandra öfverlämna sig åt dessa sublimare hänförelser, så skall aldrig en Mästare se den sanna effecten af sitt arbete, och den som känner sig öfvervunnen, sakna till och med trösten at få visa sig fullkomligt rättvis. Det kan vara at den goda Smaken i sammanlefnaden pålägger ett vist

blygsamt återhåll. Det gör berömmet, likasom skönheten mera retande. Men jag tror det nyttigt at artister sins emellan följa hela ingifvelsen af deras rådande känsla, och at de spara konsten, till dess de berömma hvarandra inför allmenheten.

Jag har under läsningen gjordt några små anmerkningar, dem jag tänkte skrifteligen upsätta: men jag har sedan funnit dem så små och så likgiltiga at jag icke ens vårdar gifva mig den mödan, som dessutom skulle blifva en, äfven för Herr K. Rådet. Likväl om Herr K. Råd. befaller, skall jag munteligen meddela dem. En prick nära texten, betyder en sådan anmerkning. En liten strek längre ut i brädden betyder en handklappning i tre omgångar, at tala såsom constituerad Theaterförfattare.

d. 11 Junii 1790. LEOPOLDT

P. S. Om jag vågade gifva et råd vore det at förändra slutet. Det är omöjligt at det kan vara uprigtigt. Som en blott compliment, gör det väl, för den starka kontrasten skull med Sanningen, en temmeligen stickande verkan, men det är dock at för uppenbart skämta med modestien.

19.

Till G. H. Stenbock.

Stockholm ce 17 Juillet 1790.

Je suis trés sensible Msr. Le Comte à l'honneur que Vous avez bien voulu me faire, et trés faché de n'avoir pas êté à même d'en profiter comme je l'aurois souhaité. Toutes mes connoissances s'etant allés respirer l'air de la campagne, et me voyant ainsi presque seul au millieu de la ville, livré aux tristes reflexions que me fournissent les nouvelles du tems, il m'eut été bien doux de m'entretenir la dessus avec un ami dont j'honore les sentimens estimables, et qui daigne rendre justice au miens. Mais, mes indispositions ordinaires, m'ayant regagné depuis quelque tems, et ne me permettant gueres, ni de vivre en Societé, ni de rester chez moi, je ne passe la moitié de la journée, qu'à promener à cheval ma triste figure aux environs de la ville, ou je compte d'avoir bientôt le plaisir de Vous dire, en passant, mes remercimens et mes excuses. Pour le moment qu'un exessif mal de dents me force de remettre à un autre jour ce devoir, je me bornerai ici à repondre seulement à l'article de vôtre billet qui regarde Ms^{lle} Fehman. Elle me mande qu'elle sera chez elle dimanche, et qu'elle sera trés charmée de recevoir les Amies qui voudront bien lui faire l'honneur de la voir. Je Vous supplie Msr le Comte, de leur presenter ses complimens conjointement avec mes respects et de les conjurer de ma

part, de ne pas la punir du bonheur qu'elle va me procurer, en lui retirant à l'avenir celui de leur amitié et de leur Societé. Ce seroit gagner trop peu, pour elle à bien faire, en comparaison de ce qu'elle y perdroit. Pour Vous Msr. le Comte quand une fois, j'aurai une maison, je Vous solliciterai de l'honeur par vôtre presence, et de repondre ainsi aux Sentimens d'amitié et de parfaite estime avec lesquels je serai toute ma vie

Votre trés humble et tres obeisst. serviteur
LEOPOLD.

P. S. Mams. Fehman a choisi sa demeure, ou plutôt sa retraite pendant le tems qu'elle s'occupe à prendre les eaux, à *Gråbergs Gatan* tout près de Sabbathsberg, chez une certaine Madame *Hinricsson*, qui vient de lui abandonner la moitié de ses appartemens. Le porteur du billet pourra en donner des informations plus precises, si Vous voulez bien le lui permettre.

20.

Till GUSTAF III.

Sire.

FÖR några dagar sedan kunde jag ej skrifva Ers Majst till för smerta; och jag kan i dag med möda göra det för glädje skull. Sire, det är en förskräcklig Theater den stora Krigstheatern, och den piece Ers Majst der spelar, har up-

träden af litet starkare contrast, och litet underbarare gång, än den jag gjordt för vår dramatiska. I sanning, vi andra Autorer, vi böra betragta oss jemte Ers Majestät, såsom barn hvilka bygga hus af kort, i jemförelse till Architecterne af Pantheon, Rotunda, och Louvern. Sire: Så länge ett Snille i verlden gör så stora saker som Ers Majestät, är det omöjligt för mitt, at återkomma till det lappri hvarför Ers Majst värdigats belöna och upmuntra mig. Det är ej Prinsen af Nassau som afskräcker mig. Han är ingen Pompé, utan i den enda punkten at han en gång lika som denna, flyktat för en Cæsar; men så är deremot Oden ett intet emot Segrarn vid Fredricshamn och SvenskSund.

Det är omöjligt at beskrifva den oerhörda brytning, som nyheterna om de begge sednare träffningar, så stridiga, och så tätt följande på hvarannan, hos oss förorsakat. Vi trodde oss förlorade. En allmen och hemsk tystnad rådde öfver alt i Ers Majs^{ts} Hufvudstad: den hvilade på alla tungor. För min del ligger jag ännu till sängs efter retraiten från Wiborgsviken. På en gång äro vi åter segrande, och segrande på ett sätt öfver all förmodan, nästan öfver all rimelig önskan. Ers Majestät har utan tvifvel förlorat mycket: men det är kanske omöjligt at ej förlora mycket för Den som aldrig gör en medelmåttig Seger. Ännu ingen fältherre synes mig hastigare eller fullkomligare hafva reparerat ett nederlag, än Ers Majestät. Retraiten ifrån Viborg, skall synas i historien blott en skugga kastad af en stor målares hand vid sidan af et det mest lysande Sjöslag hon torde äga at upvisa. Hvilken förändring Sire af ryckten och fördelar inom tre dagar? Ers Majestät kan säga om Ärans Tempel, hvad man beskylde Phariseernas fiende at hafva sagt om Ierusalems: Jag *vill slå det omkull, och i tre Dagar bygger jag det åter opp.*

Jag har nu rätt stor lust at se en liten profbit af Prins.

af Nassaus styl, efter dessa begge drabbningar. Det skall bli nytt at höra med hvilka skäl han denna gången bereder sig at dementera Herr Öfverste Cronstedts rapport. Ifall han fångas, hvilket jag, såsom poët, önskar för Episodens skull, blir det en förödmjukande Apostille till de begge svar Ers Majestäts värja författadt emot hans penna. Han har skrifvit som en Freron ibland Prinsar. Eders Majst har svarat som en Voltaire ibland Konungar. Jag är säker ifall hans person någonsin kommer i Eders Majsts våld, at Ers Majst skall fortfara at säga med denne store Man: *Je pardonne de tout mon cœur, à ceux, dont je me suis moqué.*

En Baron Knorring, rysk fånge, sade mig häromdagen på gatan, strax efter nyheten om sidsta slaget: »Prinsen af »Nassau är en N—rr. Han talar som en sådan, skrifver som »en sådan, och slåss som en sådan. Vi hafva tillförene ej »haft andra fiender än turkarna, och hafva ej hördt talas om »annat än at altid segra: derföre tro vi at vi altid skola göra »det. I Petersburg, förlora vi också aldrig en drabbning. »Der säges efter hvar bataille at vår mistning varit liten eller »ingen. Emedlertid ligga alla möjliga hospitaler fulla med »Krymplingar. Keisarinnan vet deraf intet. Hon tror, som »man säger henne, at hon altid behåller platsen. Annorlunda »sker det i Svenska Arméen der Konungen sjelf är närvarande. »Hvad Prinsen af Nassau beträffar, (:fortfor han vidare:) kan »man gerna skicka honom tillbaka till sina flytande batterier.

Prinsen af Nassau underlåter emedlertid ej at hafva ett Namn. Men vore det dubbelt ryktbart: Eders Majsts ära vinner derigenom desto mera. Hvilket nöje, Sire, at förolämpad, segrande och hämnad, återskänka värjan åt en fången Prins, som man förlåter? Det är Eders Majestät som då kan säga: *Soyons amis Cinna.*

Jag måste väl sluta, oagtadt alt hvad jag ännu kunde

hafva öfrigt at skrifva: ty det vore oförlåteligt at begära för mitt bref en längre tids upmerksamhet, än Ers Majst behöfver till en Seger. Jag kan dock ej undgå at säga at den sidsta Ers Majst vunnit, målar Ers Majst bättre än alt hvad Ers Majestät hittils gjordt; den bevisar hvad jag altid trodt, at det är just i skötet af olyckan som ovanliga Själar antaga den starka spenning hvarmed de uphöja sig långt öfver händelserne. Man behöfver blott veta at Ers Majst haft en motgång för at spå till en odödlighet af ny ära. Jag vet alla detaillerna af begge träffningarna, så mycket man här kan veta dem; och jag förlåter med en philosophisk eftergifvenhet Eders Majsts personliga bravour, efter den ännu intet gjordt annat ondt än lagt mig på dödssängen: men jag svär, jag bedyrar, at om Ers Majst ännu längre fortfar at så grufligen utsätta sitt lif, eller rättare sagt sitt rikes, vill jag hädanefter aldeles icke hålla Ers Majst för större man än Alexander eller Condé, och skall, vid mitt inträde i andra verlden, icke nämna ett ord om Ers Majs$^{\underline{ts}}$ större egenskaper, hvarken åt Gustav Adolph, eller Hinric IV, eller Fredric den Store, eller Oxenstierna eller Voltaire: ty jag smikrar mig, Sire, at med den Lager jag bär af Ers Majs$^{\underline{ts}}$ hand, denne sednare skall värdigas presentera mig för de förenämde.

Måtte jag likväl dess för innan ett ögonblick njuta den sällheten at omfamna min Hjeltes fötter. Sire, Kriget är skönt, men Friden är bättre. Återkom, Sire, tyngd af ära, at hvila från vapnen, i skötet af SångGudinnorna, behagen och Nöjena. Man har någon rätt at roa sig sedan man, såsom Ers Majst, gjordt tre campagner. Ers Majestät tillägge till glansen af sitt Namn, den sällheten för sitt hjerta, at snart genom fredliga omsorger ersätta hos sitt folk dess för krigsäran uttömda krafter. Det leende Haga, det Konungsliga Drottningholm sträcka Eders Majestät ännu deras grön-

skande famn. Sommarn, hvilken likasom väntat i det längsta på Eders Majestäts återkomst, lofvar sig ännu at få blanda sina sidsta blomster i Ers Majestäts lagrar. Uplyft till spetsen af all ryktets ära, sök ej, Sire, hvad derutöfver kan hända ej finnes. Återkom i famnen af ett folk, som ännu aldrig ångrat hvad det vågat för krigsäran, ett folk som aldrig skall uphöra at älska hjeltar. Återkom till en Son som af Sin Fars exempel skall lära at blifva det. Återkom at med blotta närvarelsen intrycka i alla hjertan den tysta, djupa, häpnande beundran, som man aldrig undgår at erfara vid åsyn af en hjessa, vördad af Krigets åskor, en hjessa, så ofta uphöjd imellan dödarne, at bjuda öfver stridens rörelser. Återkom ändteligen, Sire, ej at söka äran men at njuta henne, och det som är mera än äran, när man äger henne, lugnet, hvilan: Återkom at enskildt, leende, och ännu större till Person än till Rykte, tala vitterhet och krigssaker, med en varelse som alt i verlden fäster till Ers Majs^{ts} fötter: en varelse som ej kan vara ett absolut *intet*, efter Ers Majest- bevärdigat den med sin upmerksamhet, och som upoffrar det *något* han möjeligen kunde vara, helt och hållit till Ers Majs^{ts} nöje, Eders Majsts tjenst, och, (om det vore i hans förmåga at bidraga dertill:) till Ers Majsts ära.

Med djupaste vördnad framhärdar till döden

Sire,

Eders Majestäts

allerunderdånigste tropligtigste
tjenare och undersåte.

Stockh. d: 20 Julii 1790 LEOPOLD.

21.

Till G. H. Stenbock.

Voici, Msr. Le Comte, de nouveaux Livre. Je ne sais si je me trompe, mais je crois Vous en avoir parlé. En tout cas j'ose me flatter que nôtre gout en matière de litterature, ne soit pas assez different, pour que Vous ne ressentiez pas à la lecture de cet ouvrage, le même plaisir qu'il m'a donné. Je souhaite que tous les ouvrages histoiriques fuissent écrits aussi solidement que celui-ci, et que tous les Lecteurs en surent tirer la même utilité, que Vous Msr. Le Comte. J'esperois avoir le plaisir de Vous faire ma visite aujourd'hui, mais il y a des occupations qui me sont survenues, et que je ne pourrois pas sans une extrême negligeance remettre à un autre jour. Adieu, Mon Estimable Ami. Aimez moi toujours un peu, et permettez, que sans abaser de votre bonté, je finisse mon billet sans compliment, comme il convient à l'amitié.

Stockh. ce 27 Juillet 1790.

à la hâte — Leopold

22.

Till Gustaf III.

Den bästa Prins som jorden bär,
Har till den trognaste af undersåter skrifvit:
»*Alt sedan Leopold blef kär*
»*Han mig fullkomligt öfvergifvit.*
»*Men sen han först af Hymens hand*
»*Fått nyckeln till den skatt som giftermålet skänker,*
»*Får han väl åter, som jag tänker,*
»*Tillräkligt öfrig tid at minnas mig ibland.*

Hr. CanzliRåd. och Riddaren Rosenstein, har ej underlåtit at lämna mig del af detta Ers Majs^{ts} nådiga yttrande, hvilket jag ej vågar uprepa utan på det språk, hvaruppå man låter Gudar, Snillen eller Hjeltar tala. Ers Majst ser med hvad lätthet man finner rim till Ers Majs^{ts} Poësie. I går aftons hade jag den glädjen at för egen del emottaga et bref ifrån Segrarn vid Uttis Valkiala, Fredricshamn och Svensksund, hvari han värdigas göra sin philosophe samma nådiga förebråelse. Min Gud hvad det klär Ers Majst väl at säga: Ni *har glömt bort mig*, under det Europas norra del brakar af Ers Majsts åskor, och dess tre öfriga nästan icke tala om annat än den merkvärdige Svenske Konungen. Den Engelsmannen som gjordt Ers Majst en offerskänk af det underliga Skeppet, skall ej finna, jag är viss derom, en sådan glömska möjlig. Baron Knorring, rysk fånge, som en gång haft den

nåden at tala med Ers Majst, tänker aldeles som Engelsmannen, och Ers Majsts Philosophe som alla dessa nationer.

På dessa Stora Värf, som af Ert Snille föras,
På dessa Segrars glans som hedra Ert befäl,
På dessa Flottor som förstöras,
Och dessa farors hot, som altid slutas väl,
Ers Majst bör tro med grund af hundra skäl,
At det *Ogörliga*, ändå en dag kan *göras*.
Men, Sire, men *glömma Er?* Det enda kan ej ske.
Så långt kan Ödets våld ej tingens gång förbyta.
Nej. Intet Folk skall deraf skryta,
Och intet tidehvarf exempel deraf ge.
Cathrina ville det, kanske.
En önskan hon med skäl bör nära,
Så hufvudsaklig för Dess ära.
Hon vore, utom Er, så stor som förr, ännu,
Regenters, Krigares exempel:
Men *Gustav* kom i Ryktets Tempel,
Och sade höfligt: Plats Min Fru!

Jag vet ej, Sire, hvad värkan Giftermålet skall göra på mig, ehuru jag väl hört hvar man säger at Kärleken begrafves. Men hvad jag med visshet vet, är, at han aldrig et ögonblick kommit mig at glömma en Prins hvars stora egenskaper, hvars faror hvars Segrar, hvars ouphörligt flygande rykte, ensamne vore tillräklige at fästa min Själ vid hans öden, om också jag ej vore född hans undersåte, om också hans välgerningar ännu mera än födseln icke gjorde mig dertill. Af flere Ers Majsts utlåtelser skulle jag likväl snart misstänka mina 7 bref at antingen icke alla hafva hunnit följa loppet af Ers Majestäts dristiga kölar, eller at min poësie gjordt föga lycka till Sjöss.

Så snart en nådig lapp tillförne plägat fås,
Dess början, om jag mins, från ålder sådan varit:
»Af *Edra vakra vers så väl som af Er Prose,*
»*Jag lika nöje har förfarit.*»
Nu hörs om prose och vers, från flottan, ej ett ord.
Det är, som hade jag ej skrifvit.
O mina rim! hvar ha'n I blifvit?
Och du som trodde dig för Gudars ögon gjord,
Min kyska Sångmö, säg: hvar ligger du, om bord?

Mitt sidsta underdåniga bref, hvilket jag hoppas åtminstone hafva kommit Ers Majst tillhanda, lärer bäst vittna hvad jag erfarit af de begge slagen, hvilka Ers Majst har den godheten at omröra. Jag önskade dem vara de sidsta, och at alla öfriga lika så litet behöfdes till fridens fördel som till Ers Majsts ära. Här hemma har man haft högtidligheter i anledning deraf, som blifvit genom olika tillfälligheter merkvärdiga. De Broen har dervid spelt på gator och torg, i källrar och på billarder Barons rôle i oskyldiga bedrägeriet, ännu naturligare än på Theatern. Med en påk i handen drog han ut på sidsta tacksägelsedagen, emot dem han trodde vara till tänkesättet otrogna; men jag hör at Kämnersrätten, Policen, och Borgrätten lära hvar för sig hafva några små påminnelser at göra vid hans sätt at vederlägga. På ett värdigare sätt har Pastorn i Kongsholmen firat denna högtids dag för Svenska namnet. Hans Tal öfver Ers Majsts Seger, är kanske ett af de skönaste stycken som någonsin skrifvits för Prädikstolen, och ingen ting annat, än hans blygsamma fruktan, at ändå vara mycket under höjden af sitt ämne, hindrar det at tryckas. Men jag ber om Ers Majsts befallning dertill. Till Sjöberg skall jag frambära Ers Majsts nådiga vilja. Det ämne Ers Majst upgifvit är tvifvelsutan

ypperligit. Men om jag derigenom ej gjorde mig brottslig emot tystlåtenhetens lagar, skulle jag nästan våga gissa at Gref Oxenstierna haft någon tanke till den skönheten. Likväl har detta ingen fullkomlig visshet. Hvad Sjöberg angår, inbillar jag mig at han engagerat sig i Darii famille, och at han torde sätta detta namn på Theatern. För min del (för at säga alt uprigtigt:) har jag väl, sedan någon tid haft någon beblandelse med Semiramis, som jag vet at Ers Majestät önskar se på sin Theater, och som efter at hafva varit handterad af så många, ändteligen äfven fallit i mina händer. Jag gör likväl ingen ting annat än öfversätter Voltaire, och lämnar henne, under det vilkoret, all den tid jag har öfrig ifrån min fästmö. Med mera lugn, vid roligare sinne, och då jag icke dricker brunnen, ämnar jag göra min cour hos Chelonid. Vi vänta alla at uplifvas af Friden, Ers Majsts närvarelse, och jag isynnerhet af Silphen, hvarom jag gör mig de största tankar på den Akt Ers Majst förleden höst värdigades låta mig höra. Jag önskar förtjena at vid Ers Majsts hemkomst ej bemötas såsom Muscovit; en hotelse, ganska förskräckelig, efter drabbningarne vid Fredricshamn och Svensksund, men till hvad pris som helst, Sire, måtte jag snart njuta den glädjen at omfamna Ers Majsts fötter.

Med djupaste vördnad framhärdar jag till mitt
sidsta ögonblick,
AllerNådigste Herre,
Eders Majs[ts]
allerunderdånigste tropligtigste
tjenare och undersåte
LEOPOLD.

Stockholms Slott
d. 29 Julii 1790

23.

Till B. G. Westberg.

Min k. Bror. Förlåt at jag uppehållit din gåsse medan friseuren gjordt sitt embete. Han är opera-friseur, och måste i dag infinna sig på Drottningholm. Slupen väntade, och jag fick ej hindra honom.

Man kan ej alt för alla eller alt förorda. Jag sökte Lehnberg utan at finna honom. Sedan använde jag hälften af eftermiddagen at vänta mina saker, som gingo sjövägen, tillika med min betjent; at söka up min hårfriseur och at kläda mig. Den andra hälftens bruk finner du af dig sjelf. Jag hade annars, om något deraf öfverblifvit till min disposition, sett Herrskapet hos Stenius. —

Din Fru gör mig mycken ära, äfven som du mycken vänskap. Jag skulle vist ej vara så högst otacksam och krångla med venner som visa mig en så ouphörlig höflighet, äfven som vist inga andra nöjen eller infall, af hvad natur, skulle hindra mig at i morgon efter löfte deltaga i den tillämnade kärleksmåltiden: men skyldigheten, min Bror, skyldigheten, ser du, har ofta en annan gång än våra önskningar. Det är ej i morgon, men i dag jag måste infinna mig i mitt kall på Drottningholm. En Deputation af Ellofva Lärda ifrån Upsala, komma i dag dit at complimentera Konungen, som för besväret gifver dem middag. Som jag någorlunda känner Herrn, vet jag at han skulle illa anse om jag just den dagen absenterade mig, hvarigenom desse Herrar sattes

ur stånd at få se herrligheterna af Bibliotheket och Natural-Cabinettet; och vore äfven intet det, är det dessutom en känd skyldighet at ingen dag då Konungen representerar, afvara ifrån sin post. Jag hade också Dess tillstånd ej längre än för Lördagen: jag trodde at Söndagen af sig sjelf följde med såsom derunder begripen; men sedan jag efter ankomsten till Staden fått underrättelse om förenämde Lärda audience, törs jag ej vara borta vid det enda tillfälle, då jag verkeligen behöfdes at finnas der. Emedlertid väntar jag alla timmar, med en courrier ifrån Rosenstein, (som afreste med sitt folk härifrån kl 9:) underrättelse huru vida jag kan våga at dröja Söndagen öfver i Staden, oagtadt Professorerne.

Du ser således min k. Bror at mitt samvete är rent, och at om jag ej kan komma, har jag dock skäl at hoppas så väl din charmanta Frus, som din egen ursäkt. Var viss at jag hyser samma erkänsla som om jag verkel. njutit det goda du ämnar mig och at mitt hjerta denna gången skall på det fullkomligaste upfylla min mages rum. — Jag är dessutom sjuk af tandverk, så at jag må bli aldeles galen. Lefväl.

Din redlige vän
LEOPOLD

24.

Till fru E. Fougt.

Min Nådiga Fru.

Jag ber ödmjukast om ursäkt för at så sent skicka qvittencet. Distraherad af hundrade bekymmer för en sjuk hustru, sjuk betjent, och min egen sjukliga varelse, kunde jag ej med gårdagen upfylla denna pligt. I detta ögonblick lånar jag en främmande gåsse at bruka till denna beskickning.

För god och snar betalning efter senaste löftet, tackar jag med samma uprigtighet. Behofvet är ej skam. Men det har sårat mig at i ett ögonblick deraf nödgas pressera Nåd. Frun.

Jag har den äran at vara med Respect
Min Nåd. Frus
ödmjukaste tjenare
Leopold.

P S. Haf den godheten at låta mig veta med ett munteligit ord om Hr. Kongl Sekret. Ullholm är i Staden vistande, eller redan utrest till Drottningholm.

25.

Till N. H. A. Liljensparre.

Välborne Herr LagMan och Riddare af Kongl
Nordstjerne Orden.

Jag har några gånger till förene tagit mig den friheten at anropa Herr Lagmans och Riddarens rättvisa åtgärd, men aldrig med större skäl än denna. Jag har at beklaga mig öfver den oförskämdaste roffare som någonsin onäpst burit det namnet; och jag hoppas at det exempel jag deraf skall ha den äran at anmäla, lärer göra nog för at rättvisa hårdheten af min beskyllning.

Närlagde räkning, daterad ifrån mer än två månader sedan, och behörigen qvitterad (NB. under samma dato) visar hvad jag af meubelhandlaren Lundberg boende på Norrbro, för Contante penningar mig då tillhandlade. Herr LagMan finner deribland en Ljuskrona och ett Théeskrin, och det är dessa begge persedlar hvarom frågan här egentligen upstått. Jag skall berätta den utan all utläggning, öfvertygad at sakens tydelighet gör alt annat bemödande öfverflödigt.

Då räkningen betaltes d 7 Aug: hade jag ännu ej fått Theskrinet. Ett sådant som jag önskade, (neml med en låda bakuti för Theskedarna) fans ej hos Lundberg; men som han lofvade at skaffa ett, innom ett par dagar, betalte jag genast räkningen fullt ut. På samma gång skedde äfven det aftalet, at som jag ännu ej kunde flytta in i de rummen jag till hösten

skulle bebo, skulle Ljuskronan, såsom redan betald, få hänga qvar hos Lundberg, tills den efterskickades. Länge väntade jag på det redan köpta Theskrinet: väl tjugo gånger frågade jag derefter, och när man ändteligen tog fram ett hvilket man ämnade åt mig, var det aldeles intet sådant som jag det bestält. Lundberg lofvade då åter, at högst innom åtta dagar låta göra denna förändring, som i sig sjelf var rätt liten, på berörde Théeskrin. Jag väntade åtta dagar. När jag kom tillbaka stod Théeskrinet ännu sådant som första gången, utan at ens ha varit påtänkt. Jag väntade ännu åtta dagar: Åter gick jag dit, och fann ännu Theeskrinet i samma skick. Ännu åtta dagar, så nya åtta, så andra fjorton, och ändteligen, utan räkning, snart tvenne fulla månader; alt under nästan dagliga påminnelser; men utan minsta verkan. Jag nödgades således tillsäga at jag icke längre kunde vänta, icke längre löpa som en gäck för Herr Lundberg, utan at jag beställdt mig ett Theeskrin annorstädes. Efter fyra tillsägelser härom, hvilka jag innom kort tid förnyade, verkstälde jag det också. Då ändteligen, ungefärl för en åtta dagar sedan, och sedan jag redan bestält, fått färdigt och betalt ett annat Théeskrin, skickar Herr Lundberg mig *sitt* på halsen, hvilket jag genast behörigen återsände, med påminnelse: at han låtit mig löpa fåfängt i tvenne månader, utan at ens gifva mig rätt svar om han ämnade mig något eller ej; och at jag redan flere gånger, då jag ej längre kunde umbära ett Theeskrin, afsagt mig det jag hos honom bestält, utan at det kunna erhålla.

At alt detta så förhåller sig, derom kan min hustru, min betjening, och flere af mina bekanta, om ej fullkomligt lagligen vittna, dock med all trovärdighet af ära och samvete intyga.

Nu hände det sig, at då jag vid pass för 14 dagar sedan inflyttade i de rum jag nu med mitt lilla hushåll bebor,

skickade jag till Lundberg at afhämta Ljuskronan, hvilken han nekade at afsända, under prætext at en kristallknapp derpå ännu felades, hvilken han först ville låta tillsätta. Med denna förevändning hafva under 14 dars tid flere af mina bud blifvit afviste; tills jag ändtligen sjelf i förrgår beslöt at gå in till honom för at underrätta mig om sammanhanget. Mig svarade han då at han redan sålt bort Ljuskronan, (: på hvilken han likväl lämnat mig en för 2 månader sedan qvitterad räkning:). När jag frågade honom huru han dristadt at sådant göra, svarade han mig en gång hafva yttrat *at jag väl torde vilja byta mig till en större Ljuskrona, och gifva något penningar emellan;* hvarföre han trodde sig hafva rättighet nog, at utan mitt samtycke, sälja bort min krona. Jag lämnar at beifra dumheten och oförskämdheten af denna tilltagsenhet. Men det som lär förundra Herr Lagman, skall vara at höra, at Ljuskronan verkeligen finnes oförsold hängande på sitt vanliga ställe, och, at det är endast för at tvinga mig at tillika taga Théeskrinet, som han brukar denna skamlösa utväg. Han vill neml behålla Ljuskronan, såsom redan bortsold, och då han ger mig penningarna tillbaka, afdraga för Théeskrinet, som han grufligen svär at jag skall behålla (nu efter tvenne månader) antingen jag vill eller ej. Skulle så vara, som han torde föregifva, at de 4 Rdr 24 för Théeskrinet ingingo i det goda priset han påstod gifva i sin räkning, får jag deremot ödmjukeligen nämna, at jag emedlertid serskildt handladt af bemälte Lundberg för mer än den summan.

Efter at hafva, så enkelt jag kunnat, anmält denna sak hos Herr Lagman och Riddaren, återstår för mig intet annat at göra, än at afvagta med fullkoml resignation de steg Herr Lagman och Riddaren, efter Dess egen mogna pröfning och godtfinnande, dermed behagar vidtaga. Jag kan ej begynna en laglig rättegång: och ämnet är ej af den betydenhet: men

man skulle åtminstone hafva orätt at klaga, som man ofta gjordt, öfver Policens stora stränghet i en hufvudstad, der man onäpst kunde öfva i handel och vandel, ett bedrägeri så våldsamt på en gång, och så oförskämt som detta. Jag är öfvertygad at Herr Lagman det icke tillåter, och at jag aldrig skall sakna ett tillfälle at styrkas i den sanna respect Herr LagMans ypperliga förtjenster emot vår Hufvudstad mig redan från längre tider ingifvit. Det är med dessa altid fortfarande tänkesätt, förente med de enskilte förbindelser jag förut äger emot Herr Lagmans flere godheter, som jag har den äran at altid framhärda

Välborne Herr LagMannens och Riddarens
af KonglNordStjerne-Orden
ödmjukaste tjenare
LEOPOLD.

Stockholm
d. 15 October 1790:

P. S. Jag skulle personligen haft den äran at upvagta Herr Lagman i detta ämne, men blott här i Staden för några timmar, och nödsakad at åter genast resa till baka till Drottningholm, hvarifrån jag inkommit, nödgas jag upskuta dermed tills jag en dag, mera rådande öfver min tid, kan hafva den tillfredsställelsen at tillika med min vördnad, äfven frambära för Herr Lagman den tacksamhet, jag genom Herr Lagmans och Riddarens åtgerd hoppas at blifva skyldig åt dess godhet.

Jag nämner icke ens at jag bor på Källaren Tre remmare (icke tre rimmare:) åt sidan af Spetsens backe i de rummen som Professor Sergel och efter honom Msr. La Roche bebodt. Herr Lagman är som jag förmodar derom ej okunnig. Det är med Herr Lagman, som med vår Herre: man gömmer sig icke för hans ögon.

26.

Till J. Nordwall.

Min mest älskade hjertans Vän. Jag har fått ditt bref — nej jag borde säga *dina* bref. Förlåt — om jag ej svarat. Lättjan har ett oemotståeligt behag för mig. Men jag skall förbättra min synd, blott ej denna gången. Jag skall med aldra första skrifva dig ett ganska omständligt bref till. Nu tag blott emot min ömma och obeskrifligt brinnande tacksägelse för din altid fortfarande vänskap. Tro at jag älskar dig högre än jag kan säga det och högre än jag orkar skrifva. Om jag för någon del kan, skall du få en Bröllopsskrift af min hand, och jag gör det gerna. Jag är sjelf gift, och väl. Det är nog sagt. Du finner lätt at det är med en Mamsell Fehman. Min hälsa är kronglig som förr. Men mina tänkesätt äro också lika sådana som de altid varit emot dig, Min Bästa, min mest älskade vän. Jag omfamnar dig tusen gånger.

Stockholm d 27. Oct. 1790.

Leopold

P. S. Jag har känt saltet af din fästmös beskrifning, och jag lyckönskar dig af ömmaste hjerta. Du blir vist lycklig om hon är sådan du målar henne.

27.

Till J. G. Oxenstierna.

Ja — *Marsyas*, — — han den enda var,
Som till en vitter täfling buden,
Med fruktan sågs af Sångens far:
Och at han öfverträffat Guden
Bevisade det Straff han bar.
När man har segrat, är man skonlig;
Men Sångens Gud var oförsonlig.
Han tog sin hämd som slät poët.
Nu ägde Marsyas, som Ni vet,
— Ty han var känd, och allment ärad —
En Lärjunge, en yngre Vän,
(:*Olympus* kallade man den:)
Som föll till Gudens fot förfärad
Och återhöll hans hämde-slag:
Man mins ej med hvad starka drag
Han mot Apollos grymhet dundrat,
För Mästarns rätt som han beundrat,
Men denna Yngling — det är jag.

Olympus har ej haft den Lyckan at finna Griberg som vore honom nödvändig för at komma åt den boken Ers Exellence åstundar. Förmodeligen vistas han på Drottningholm: men som Olympus i morgon kommer personligen till Drottningholm, skall han då hafva den äran at ur det der-

varande Bibliotheket tillställa Ers Exellence begärta Catalogen af Autorer hvar ibland Ers Exellence varit den första om intet Ödet till vårt Lands ära fördömt Ers Exellence at skrifva Skördarna på *Sigurd Rings* tungomål.

Med djup vördnad i Apollo äfven som i Jupiter, har jag den äran at vara oföränderligen

Eders Exellences

hastigast ödmjukaste tjenare

d 14 Nov. 1790. LEOPOLD.

P. S. Min hustru ber mig anmäla sin vördnad. Hennes admiration, vet hon at Ers Exellence känner förut.

28.

Till J. G. OXENSTIERNA.

Högvälborne Herr Grefve etc etc —

Min Nådige Herre.

JAG har befunnit mig, alt sedan min billet, i den förtretligaste omöjlighet at upfylla Eders Exellences befallning. I Staden har jag ej kunnat råka Griberg, efter jag icke känner hans hemvist, (utom i dag då en tilltagande opasslighet hindrar mig at gå ut,) och på Drottningholm finnes endast den stora uplagan af Voltaires arbeten, hvilken ej får flyttas ur Bibliothequet. Hvarföre jag under en dags vistande på Drottningholm ej kunde hafva den äran at munteligen under-

rätta Ers Exellence härom, lärer Herr Grefve Gyllenborg, till min ursägt, kunna anmäla. Eders Exellence täcktes emedlertid vara försäkrad at de minsta af Ers Exellences önskningar altid skola blifva mina första angelägenheter. Men tillåt mig säga at om denna eller någon annan Lecture hos Eders Exellence ersätter nöjet at författa, gör jag mig samvete af at låna min åtgärd till ett så gudlöst ändamål. Det är nog at jag skadar vitterheten med det jag skrifver, utan at skada henne med det goda jag hindrar at skrifvas. Eders Exellence berättar sig hädanefter endast vilja läsa sina venners arbeten: det är i sanning at göra vänskapen mycken heder, och sig sjelf en orättvisa, som likväl aldrig skall draga någon till efterföljd. Jag håller nog af at höra Autorn af Skördarna föra detta tungomål. Eders Exellence säger som Salomon, och med samma rätt som han, at alt är fåfänga. E. E. har likväl den godheten at undantaga våra verser, vi andra poëter.

Ni har då ledsnat, yttrar Ni,
Vid alt slags egit skrifveri?
Ert öga tröttnar vid den rosen
Som föds i Ert orangeri.
Ni går, med sällsynt modesti,
At söka bättre Land än Gosen.
Det är Horats på Tivoli,
Som väljer kål och malt och kli,
För Drufvan och för Apricosen.
Ej at Ni ju, så väl som vi,
Ser värdet af Er Poësie,
Men *altid rapphöns!* skrek fransosen.

Jag spår at det skall hända Er
Hvad dessa spotska Herrar sker,

Som kallnat för en älskvärd maka:
Förgäfves man dem flykta ser
At strödda nöjens yra smaka:
De söka fåfängt dem *hon* ger,
Och komma ångrande till baka,
Och älska henne dubbelt mer.

Jag har den äran at bifoga till dessa rim, ett värdigt sällskap af 10 stallbröders, hvilka jag hoppas skola fullborda at straffa Eders Exellence för otacksamheten emot sin egen SångGudinna. Ers Exellence har altid varit litet oerkänsam emot hennes välgerningar, på samma sätt som de Första Favoriterna altid minst röras af deras Herrars frikostighet. Apollo, först Mildare, lät genom sin HandSekreter *Tilas*, tillställa Ers Exellence en liten lindrig och äfven smikrande varning, åtföljd innan kort af ännu större gracer: men då E. Exellence, det oaktadt, ändå fortfar at föga erkenna dem, har han befalt mig at jemte mina egna rim, tillställa Ers Exellence inneliggande 10 bref, hoppandes sålunda at åtminstone åter föra Ers Exellence till någon tacksamhet, genom den förskräckeliga jemförelsen af hvad en dödelig, utan dess bistånd, möjeligen kan vara i skaldekonsten. Framhärdar med djup vördnad —

E. Exellences,

ödmjukaste tjenare
LEOPOLD

29.

Till J. G. Oxenstierna.

Stockholm d. 24 Nov. 1790.

Af Snillets Gud och Lyckans hand,
Ni all en dödligs ära drager:
Ni vinner Seraphimens band,
Omedelbart på Maros Lager.
Historien Er sitt offer bär,
Poëten Er förgudat redan:
Ni har hvad Snillet högst beskär,
Hvad Lyckan skänker högst . . . . och sedan? . . .
O verld! o fåfänga besvär!

Hvad som lyckligtvis ej varit fåfänga besvär äro de ofta förnyade försök jag gjordt at råka Griberg, hvars hemvist jag ej vetat, och som jag ändteligen i dag träffat. Jag är gladare at kunna sända Ers Exellence en bok som Ers Exellence kunde hafva skrifvit, än at lyckönska Eders Exellence till ett äretecken som Ers Exellence ej kunde undgå at vinna. Jag har den äran at vara med djup vördnad och altid lika erkänsla

S. O. Eders Exellences

ödmjukaste tjenare

Leopold

30.

Till J. H. Lidén.

Högädle Herr Professor.

Se här ett litet ganska kort bref som jag tar mig den friheten at skrifva Herr Professorn till, men som skulle blifva ganska långt om jag väntade tills tiden medgåfve mig at säga alt hvad erkänslan och högaktningen för Herr Professorn ingifva mig. — Jag vet eller tror at Herr Professorn interesserar sig för Kl. Hof Präd. Geringius. I det fallet ber jag Herr Professorn, genom några rader till Herr Baron Armfeldt gifva gången af hans affairer den fart som aldrig felar at följa af Herr Professorns förord. Jag har måst lofva Hr Kl H: Prädikanten at hos Herr Professorn gifva till känna den ofelbara verkan som jag tror deraf skulle följa. Och då jag således derigenom, upfylt denna skyldighet, återstår ej mera än at försäkra om den fullkomliga respect hvarmed jag har den äran at vara ouphörligen

Högädle Herr Professorns

ödmjukaste tjenare

Leopold

Stockholm
d. 3 Dec 1790.

31.

Till Gustaf III.

Det är åt mig som Eders Majestät gjordt en Julklapp öfver värdet af alla diamanter i verlden, genom den charmanta billet hvarmed Ers Majestät värdigats försäkra mig om Dess fortfarande nådiga Minne. Jag ber Ers Majestät underdånigst om förlåtelse för de släta verser jag sänder. Tiden har varit mig knapp och jag har behöft mer än hälften deraf till at kyssa Ers Majestäts bref. Jag går at återtaga det sedan jag slutat dessa rader, och om Ers Majestät tillåter mig at en af dagarna kyssa Eders Majestäts fötter, hoppas jag at detta sammanlagt skall återgifva mig det lif som jag redan till hälften förlorat.

allerunderdånigst.
Leopold.

Juhlafton
kl $^1/_2$ 7.

P. S. Det är Ordens korset som föreställes talande i de medföljande verser.

32.

Till G. M. Armfelt.

Jag gifver mig det nöjet at strax med budet sätta mig för Hjeltens fötter af Saivitaipal. Så mycket min fåfänga är smikrad af alt det förbindande Herr Generalen värdigas säga mig så förkjust är ock mitt hjerta af äran at i detta ögonblick dela det Svenska namnet. Herr Generalens bref förenadt med Dess Charta gör till hopa den älskvärdaste af tappra Krigare. Jag dyrkar begge desse egenskaper (för at nyttja en charmant författares ord) med en *slags galenskap*, när de begge förenas till den höjd som här. Kanske skall jag en dag ej blifva ovärdig den äran at af Herr Generalen hafva ihogkommits med denna efterlängtade gåfva. Det felas deri at göra den fullkomligt förkjusande för mig ingen ting annat än en angenämare underrättelse om Herr Generalens hälsa. Den ligger kanske till en del i denna charta: en del vid Ingo, en annan del der, en annan der, och så vidare. Hvad min beträffar, känner jag deraf intet i detta ögonblick af uplyftning. Sverje har en hjelte, och denna hjelte värdigas ihogkomma mig i min hydda, värdigas välja mig till vittne af sina odödliga bragder. Farväl Lucullus. Njut en större del af Sin odödlighet här ibland oss på jorden, än Herr Generalens hälsa begynner at lofva.

Diu lætus intersis populo — —
Nove te nostris vitiis iniquum
Ocior aura
Tollas, Hoc magnos potius triumphos
Ames. —

Sedan Biskopp Lindblom dedicerat, eller åtminstone reoffererat till Herr Generalen ett Latinskt Lexicon, kan jag väl töras införa Latinska verser i mina bref; och jag vet at Cæsars och Horatii efterföljare älskar och hedrar deras språk. Tillåt at jag med första möjlighet, sedan svallet af mina känslor litet fått sakta sig, upvagtar Herr Generalen för at ordentligare aflägga min tacksamhet och betyga den djupa vördnad icke mindre än den ömma lefvande — törs jag säga, till*gifvenhet*:, hvarmed jag intill bleka döden framhärdar at vara

Min Nådige Herr Generals

allraödmjukaste t^{re}

Stock. d. 16. Mars 1791.

LEOPOLD

33.

Till J. G. OXENSTIERNA.

NÅDIGE Herre. Jag är den olykligaste af alla rimare: jag har af alla nödiga sinnets egenskaper, icke ens minnet i behåll. Jag blygs at säga huru illa jag förhållit mig: men jag kastar mig till Eders Exellences fötter. När Eders Exellence gjorde mig den äran at för i morgon tillbjuda mig en plats vid Dess bord, mindes jag ej at det var söndag, och at jag sjelf (:så kallar jag mig som husfader:) budit några resande venner från Norrköping. Jag är gjord at altid vara brotslig i detta ämne, likasom Ers Exellence at förlåta. Min blygsel är denna gången alfvarlig. Om Ers Exellence, efter

så stora skäl at straffa mig med sin fullkomliga kallsinnighet ännu behåller någon lämning af godhet för mig, så tillgif mig detta sidsta brott och skänk mig en annan dag; ty det är skänka mig den, at uphöja den för mig, genom äran af Ers Exellences sällskap. Jag ställer mig på knä för Autorn af Skördarna, lika som efterverlden skall göra det, och jag har den äran at vara med den djupaste vördnad

care Mæcenas Eques,

Eders Exellences

allraödmjukaste tjenare

d 9 Apr. LEOPOLD.

34.

Till GUSTAF III.

TILLÅT, Allernådigste Herre, at Eders Majestäts sjuka philosophe tillika med monumenterna öfver Ludvig d. XV, lägger till Ers Majestäts fötter det minst varaktiga af alt hvad någonsin i verlden talats till en Konungs ära, — sin egen varelse. Jag har trodt mig finna af Herr Gen. Lieutnant Klingspors beskrifning at det torde vara denna bok som Eders Majest önskat; ty Herr Generalen viste sjelf ej tituln deraf. Måtte jag hafva varit lycklig nog at ej hafva bedragit mig i denna gissning.

allerunderdånigast

Bibliotheket d 1. Maj. 1791. LEOPOLD.

35.

Till G. M. Armfelt.

Min Nådige Herr Baron, General m. m.

Jag djerfs ej taga mig den friheten at så ofta göra Herr Generalen min upvagtning som jag skulle önska mig tillfälle at få säga Herr Generalen ett ord angående verldens lopp, Vitterhetens och mitt egit. Jag inser tillräkligen den mångfaldighet af ämnen som trängas om at dela Herr Generalens upmerksamhet. Men man slutar en gång at göra stora saker: man offrar sig ej ouphörligen åt allmenna ärender. Lucullus lefde ändteligen för sig, sedan han lefvat för Staten, och då värdigades han tala med poëterna om sina batailler, och om deras verser.

Lorsque de tout on a tâté,
Tout fait, ou du moins tout senté,
Il est bien doux de ne rien faire.

Denna tid af en ärorik hvila, skall utantvifvel en dag komma för Herr Generalen likasom för Generalen Lucullus och Generalen Villars, och kanhända skall jag då hafva hunnit förvärfva mig någon förtjenst at stundom dela ett ögonblick deraf. Ända så långt sträcker sig min äregirighet.

Men Herr Generalen vet, at intill dess man vid slutet af sin bana uptages till gemenskapen med Gudar och Hjeltar,

underlåter man ej at här i skröpligheten behöfva anropa deras beskydd och välgörande vård. Hvar trogen har sitt helgon, hvar poët sin hjelte, som inte misstycker at af dem anropas, välförstående när det sker med behörig discretion. Skulle Herr Generalen tillåta at jag för ett ögonblick stadnar Herr Generalens upmerksamhet vid något som angår ett ämne af intet större vigt än jag sjelf?

Jag har, för några dagar sedan, gjordt besök hos Gref Reventlou. Ingen ting angående Danska pensionen var af honom hvarken börjat eller slutat. Han sladdrade mycket utan sammanhang angående sitt hofs och sin beredvillighet i detta ämne: det vore blott någon liten svårighet i anseende till *sjelfva pengarne:* i alt det öfriga hoppades han at efter några månader, och sedan han gjordt ett par resor till Köpenhamn, kunna lämna mig *probabla* utsigter till reussite. Jag försäkrade Herr Grefven tillbaka at jag altid med mycket större erkänsla än behof deraf, skulle påminna mig den frikostighet och det ädelmod hans Hof önskat at kunna visa mig: och då ingen ting deri saknades utom blott penningarna, vore det som fattades, i sanning, ganska litet. Hela summan stiger neml: till omkring 60 R^{dr} årligen. *Hic finis Priami, hic exitus.* etc.

Jag öfverger således, och af stort hjerta, hela speculationen på denna kl. Danska nådepenning, för hvilken jag uprigtigt sagt ej tagit et steg utan hemligt missnöje. Om jag någonsin ägde rätt at hysa ett litet vittert högmod, skulle jag såras af at hafva at tacka för min bergning, en annan Konung än min egen; och om jag tvingas at dertill anropa en privats välvilja, skall jag åtminstone aldrig nödgas at placera min erkänsla hos någon hvarest jag ej tillika kan förena den med min vördnad och lifliga högaktning. Det är af segrarn vid Ingo, af hjelten vid Saivitaipal och så många andra orter,

som autorn af — — — — — af — — af de goda arbeten, hvilka jag ännu ej skrifvit, — — ensamt skall hafva emottagit en välgerning af denna natur.

Om Herr Generalen verkeligen ännu behåller den ädelmodiga benägenhet at vilja göra mig någon grace, så se här et tillfälle dertill. Herr Generalen påminner sig en Wadström, hvilken Herr Generalen på min bön en gång hedrade med ett constitutorial som fendric. Herr Generalen känner utantvifvel både huru han länge gäckades i ett accord, som han då redan erlagt, åt Gud vet hvilken Chef, med hvilken han öfverenskommit. Nu har han ändteligen blifvit fendric vid Östgötharne, och det med lön. Men nu gifter han sig, och vill begära afsked, utan andra fördelar än en caracter af Öfver Jägmästare. Kronan vinner derigenom hans lön tillbaka, och han en liten vanlig grace. Hans far, som är i Staden har talt med mig derom. Om han vinner sin önskan är jag dermed tjent i mina affairer; ty Wadström är förmögen, är dessutom min vän ifrån ungdomen, och jag har ej kunnat underlåta at behöfva honom någon gång. Herr Generalen ser huru öppet och enfaldigt jag förhåller mig i detta ämne. Får jag skicka hans supplique, medan Konungen ännu är i Staden? Jag skall härom intet ord tillägga: jag har sagt tillräkligt. och jag bönfaller blott om ett *ja* eller *nej* i denna hans — eller rättare min angelägenhet.

Det är omöjligt, Herr General, det är omöjligt Mæcenas, at i dessa tider af orimelig dyrhet, af Riksgälds Sedlar, och stora utskylder, vara på en gång poët och husfader i Stockholm med 760 Rdr. Det är då ej underligt at man litet våndas och litet besvärar: at man behöfver sina förmögnare venner, och at man söker köpa deras tjenster med dem man gör dem tillbaka. Jag vet huru litet föremål det är, om en rimmare som jag berjas eller intet: men enfin jag ville gerna

utlefva slutet af det arbete jag skall taga mig den friheten at tillegna Herr Generalen.

Den som i efterverlden någon gång kastar ögonen på det ringa jag då kan hafva lämnat åt hennes dom, och får af en händelse veta med huru litet tillägg i lycka, jag kunnat göra dubbelt mer och dubbelt bättre, skall väl ej finna skäl at derföre lasta tiden då jag lefvat, men han skall kanhända beklaga mig som efter at hafva slutat *Virginia,* nödgas bönfalla om caracter åt en fendrik, för at hafva penningar till en Brunsresa. Min hemlighet har undsluppit mig, och jag ber at Herr Generalen bevarar den. Jag har, med ett ord, en skuld som jag betalar med denna tjenst, eller måste betala i penningar, den tid på året då de för min hälsa äro mig högst nödvändige.

Det är med lika rodnad och beundran som jag har den äran at denna gången nämna mig,

S. T. Min Nådige Herr Barons och Generalens

ödmjukaste tjenare

Stockh. d: 13 Maj 1791. LEOPOLD

36.

Till J. G. Oxenstierna.

Nådige Herre.

Genom beskickning från de begge fransyske Herrarne har jag haft den äran at emottaga Eders Exellences bref. Det är omöjligt at på denna nedlåtande, förkjusande styl gissa till det Stora Namn hvarmed det slutas, förr än man läser det. Huru kan man med ett nytt blått Band, vara så älskvärd? Om jag vore Konung, Nådige Herre, skulle jag vara förtviflad at finna någon i mina stater så oerhördt öfver alla Lyckans företräden.

Det tillhör ej Ers Exellence at tvifla om sin oinskränkta magt öfver alla varelser med begrepp och hjerta. Ers Exellence säger icke (som fordom) till den blinde, Se! och till den halta, Gå! Ers Exellence säger till den Döda, lef! och han lefver: ty detta är fallet hos mig. Jag har på flere veckor knapt orkat hålla hufvudet oppe för matthet, sådant är mitt tillstånd. En dödelig trånad tyckes hafva medtagit mina sidsta krafter: men dem jag äger öfriga, äro till Ers Exellences disposition. Det skall blifva mig en sällhet mer i verlden at ännu kunna upfylla en af Ers Exellences önskningar, jag säger ej *befallningar* för at visa at jag känner hela granlagenheten af Ers Exellences ädelmodiga tänkesätt.

Jag ser väl at de stora passioner dö ej i själen. Jag är som en förlåten älskare som trodt sig hafva tagit sitt parti,

och som åter, vid den första milda blick af sin Gudomlighet, älskar lifligare än förr. Skicka mig med ett sådant bref, alla fransyska Chevaillers i verlden: befall mig at följa dem omkring Europa: och var viss at jag skall resa mig upp ur likkistan för at lyda.

Min ouphörliga sjuklighet har hindrat mig at ens se Konungen: jag har ej kunnat fara till Haga; men jag vore färdig at gå till Drottningholm. Blott behöfver jag ett par dagar at kläda mig dertill. At tala alfvarsamt: Min hustru är ganska sjuk, och min svägerska lämnar henne i morgon för altid. Hon reser då till Dannemark. Jag törs ej den första dagen aflägsna mig ifrån min stackars qvinna. Men jag hoppas at Tisdagen kunna upfylla Herrar Chevaillerernes åstundan. Det är visserligen ej hos Ers Exellence som man gör sig brotslig, genom ett upskof af dessa orsaker.

Jag kan ej uttrycka den vördnad och admiration hvarmed jag har den äran at ouphörligen framhärda

Nådige Herre

Eders Exellences

allra ödmjukaste tjenare

Stockholm d: 15 Maij 1791. LEOPOLD

37.

Till B. G. Westberg.

Min Gud, hvad Du kan göra mycket af litet. Är det då något så förunderligt at glömma bort ett parti som man tillfälligtvis uppgjordt, i synnerhet om detta parti är helt himmelskt, och i fall något annat jordiskt kommer emellan, hvilket likväl icke jag utan Blom påstod at här skett. Alt hvad Din Fru berättat är sant så när som på den enda lilla omständigheten at vi gingo bort missnöjda. Om våra ansigten, det jag dock icke tror, utmerkte något sådant, så kan du lita på at det var blott för saknaden af ditt sällskap och icke för matens skull, hvilken vi funno helt rykande på Darelii källare. Men då jag nog begrep at du tillika med månen glömt smörgåsarne som du böd oss på, och kl redan var nära 9, och jag fruktade för at uppehållas af en altför god värdinnas tillredelser, acktade jag mig väl, likasom Blom för at låta henne merka den afsigt hvari vi voro komne. Efter Hon likväl tyckte oss gå bort missnöjda, måste det likväl så förhålla sig at magens nerver hafva en stark gemenskap med ansigtets, och jag lär häraf at det måste fordras den högsta grad af förställningskonst för at se mätt ut när man är hungrig. Ifrån Darelii källare styrde vi vår Cours directe till månan. Men hon var ej mer synlig än du, och det var vårt öde, at den gången träffa ingen af dem vi sökte. Nicander blott träffade vi. Han viste oss rummen och tuberna och utsigten, och se der alt. Utsigten från Observatorium är gudomlig. Jag hade deri-

genom min gång fullkomligen betalt. Sedan jag nu ej mera är hungrig, är jag ganska from till sinnes, och speculerar på ingen hämd, för det at du lät mig gå miste om smörgåsarne. Jag är öfvertygad at om Blom, som jag, vid detta laget ätit frukost, är han också ett godt barn och vill Dig ej illa. När vi gingo tillbaka hem ifrån Observatorium, sågo vi ljus i dina fönster, och Blom yttrade sig i förbigående: der sitter han nu den skojaren. Jag är rätt nöjd med det partiet du föreslår; men lät oss den gången taga Sjöberg med oss. Hans ansigte börjar bli likt månens, rundt och skinande som hennes, och det skall bli roligt at med accuratess jemföra dem begge. — Jag är annars ej vid serdeles godt mod i dag. Min hustru har varit mycket sjuk hela natten, och är det ännu. Far väl bäste Vän. Du är altid välkommen hos mig, och jag ber dig sluteligen rätt alfvarsamt ej göra affaire af en baguatelle, för hvilken, ifall den händt mig, jag skulle utan minsta tvekan räkna på Din ursäkt, och äfven i brist deraf, utan minsta samvetsagg förlåta mig sjelf. Glöm ej din redlige vän och

tjenare
LEOPOLD

38.

Till N. von Rosenstein.

Välborne Herr KanzliRåd och Riddare.

Om jag ej fruktade at genom mängden af ämnen göra detta bref utomdess altför vidlöftigt, skulle jag begynna det med at yttra mina sinnesrörelser öfver de fransyske händelserna. Jag säger med afsigt *sinnesrörelser*, ty jag kan ej uphöra at förtryta fransosernas upförande emot deras Konungahus, och vare sig fördom eller rättvisa, jag merker at nästan alla som jag här råkar, hysa deri med mig lika tänkesätt. Herr KanzliRådet känner tvifvelsutan af utländska tidningarna at den unga Grefve Fersen tros delaktig i Konungens misslyckade flykt. I fall så förhåller sig, torde hans öde ej vara det önskansvärdaste. Jag ser ej hvad som skulle bringat den rasande hopen at visa honom större skonsmål än Vicomte de Gange som blifvit i stycken sönderrifven. Om Herr KanzliRådet äger eller vinner någon närmare underrättelse härom, utbeder jag mig at få del deraf.

Min resa gick lyckligen fast under mindre ljuft väder. Blott ett par timmar uppehöllo vi oss hos Biskoppen i Linköping, som sade mig många förbindliga saker på Herr Kanzli-Rådets räkning. Jag skulle ej sluta om jag ville söka at uttrycka alla dem hvartill jag sjelf har anledning af alla Herr KanzliRådets godheter. Den recommendation hvarmed Herr KanzliRådet värdigats till min fördel, fast utom min

vettskap förekomma Herr Generalen Hermansson, har icke kunnat fela at vara mig högst nyttig. Herr Generalen hade redan i förväg addresserat mig till en Directeur Küster här i Staden, hvars namn ej lärer vara Herr KanzliRådet obekant: Vid mitt första steg ur vagnen fann jag således tillika med min hustru, hos bemälte Directeur tre präktiga rum för vår räkning upstädade, hvilka vi nästan blygas at bebo. Vi känna denna blygsel med desto större skäl, som dessa rummen just äro de samme hvilka de Kongl: Personerna sjelfve bebodt då de vistats i Helsingborg, och det föröfrigt icke under något vilkor tillåtes oss af vårt goda värdsfolk, at hvarken lämna eller betala dem. Vi hafve derom haft flere dagars lång strid. Ändteligen hafva vi måst begifva oss till at bo kongl. Jag skulle tillägga at vi spisade på samma sätt, och för lika köp, om vi ej någon gång med våld undandroge oss vårt värdsfolks höfligheter, dem de sträcka ända till sina equipager hvilka de ofta truga oss at antaga.

Van, som jag är, at känna och bära stora förbindelser, borde jag ej finna mig besvärad af dessa nya och främmande, men jag tillstår at min förundran och förlägenhet deröfver äro nästan lika stora. Jag fruktar at min goda värd, oaktadt alt hvad jag tröttar mig at låta honom förstå, verkeligen anser mig för en person i stånd at vara honom på något ställe nyttig. Detta gör at jag ändå emot min vilja och första afsigt, flyttar ur Staden till sjelfva brunnen, och byter, just i bokstaflig mening, Pallatset emot Kojan, för at äfven byta det förras bekymmer emot det senares lugn. Min erkänsla för Herr KanzliRådets förekommande godhet skall emedlertid altid vara den samma, och Min hustru förenar dermed lika uprigtigt sin taksamhet.

Strax vid vår ankomst, gjorde vi et hastigt ryck öfver till Köpenhamn. Zeland är skönt, det är obegripligt at et så

vackert och fruktbärande land ej frambär et större antal personer som göra sig et namn i Smakens yrken. Det synes antingen som regeringssättet vore förqväfvande, eller som der feltes ett hof; ty det som fins i Köpenhamn förer blott en helt borgerlig huslefnad. Denna hufvudstaden synes mig en by mot Stockholm, Amalienburg undantagit, som har likväl et ganska tråkigt Majestät, när man betragtar den förträffeligen pedantiska likheten af fyra stora pallatser som innestänga et cirkelrundt torg. Jag har sett rummen på kongl Slottet. De synas mig flere och i allmenhet bättre inrättade än hos oss. Riddar-Salen är präktig. I denna enda sal finnas 42 stora Ljuskronor. Men intet enda bonings-Rum går opp emot Kungen i Sverjes Sängkamare. Under resan till Köpenhamn, såg jag vid vägen Gref Bernsdorffs ärestod, uprest af allmogen åt denna dess SkyddsGud, som gjordt bönderna ifrån lifegne trälar, till fria och fredade ägare af deras fäders jord. Det är omöjligt at uttrycka de rörelser jag kände vid åsynen deraf. Jag begärte på Boklådorna i Staden at få köpa de Poëmer som blifvit författade öfver denna ärorika gerning. Det syntes mig otvifvelaktigt at poëterna häruti åtminstone icke borde gifva bönderna efter. Ingen af Bokhandlarne hade hördt talas om något sådant arbete.

Min hustrus arf efter sin Bror blir omkring 5000 Rdr Specie, Vi vänta at få altsammans afgjordt i slutet af denna, eller senast, i början af nästkommande månad. Det vill säga, så snart beviset om et föregående utfärdadt proclama, hinner anlända ifrån Tranqvebar. Den stund jag skrifver detta har jag underrättelse från Spanska Consulen i Helsingör at skeppet för tvenne dagar sedan passerat redden. Proclamat skulle göras i händelse af efterlämnad skuld i Tranqvebar, men min Svåger säger uttryckeligen i sitt Testamente at han icke äger en enda styfvers skuld. Tvertom förlora arfvingarna på Compagniet,

hvarvid han tjenat, omkring 6 à 7000 Rdr, hvilken förlust likväl icke gör något afdrag i den ofvannämde summan. Ingen ting liknar det Danska Skinneriet. Det är som naturen försett detta folkslaget med en à part instinct at preija Svenskarna. Resan till Köpenhamn, och vistandet der åtta dagar hafva medtagit mera än en hel brunscur, och dubbelt emot all förmodan. — Jag är ej i stånd at berja mig fram en månad med det jag nu äger öfrigt i penningar, utan måste anhålla at Herr CanzliRådet, ville hafva den vanliga godheten för mig och på något sätt bistå mig, tills min hemkomst. 100 Rdr vore det jag kunde behöfva. Jag betalar derpå de interessen som vederböra. Väl kunde jag i förhand uptaga af min hustrus penningar, men dels vill jag det ej utan nödfall; och dels bestå de i så kallade Kongelige obligationer, hvilka man säljer med 6 procents agio eller vinst, när man dertill afpassar den rätta tiden. — Jag förmodar at något medel väl måtte blifva för at kunna erhålla berörde summa, hvarom jag vågar vända mig till Herr CanzliRådet såsom till Den af mina Gynnare och Venner, som jag vet mig nu säkrast kunna finna med mina bref. Skulle Herr CanzliRådet ej sjelf vara per Cassa, torde väl i samråd med Nordin, eller Högström eller Westberg någon utväg kunna uptänkas, hvarom jag med förutsatt bön om Herr KanzliRådets tillgift, på det högsta anhåller. I det fallet beder jag äfven ödmjukast at dessa penningar i ganska små sedlar blifva mig per poste tillsände. Jag har vägt och räknat at postporto med vederbörlig moderation verkeligen orsakar mig mindre olägenhet än den absoluta omöjlighet at få 12 och 24 SchillingsSedlar, hvilka här å orten ej äro mindre sällsynta än Specie och Bancomynt. Jag skulle skrifva till de omtalte Herrar, men sannerligen hvarken tiden eller sömnen mig det tillåter. Haf då den godheten för mig, min Nådige Herr KanzliRåd och anse utan missnöje at jag

öfverlämnar hela denna sak till Herr KanzliRådets gunstiga omsorg. Den enda bön törs jag här tillägga at Herr KanzliRådet hos Herr Kamereren Högström täcktes underrätta sig huru vida han fått mitt bref, och uttagit på Posten Biskopp Lindbloms till mig, samt efter öfverenskommelse användt den deri befintlige Reversen med Biskopens caution. Jag vill hoppas at omsättning på BancoDisconten blifvit beviljad; i annat fall gör jag ännu en bön: den om Herr KanzliRådets gracieusa förord dertill. Herr KanzliRådet ser at jag nästan icke njuter en förmån som ej på ett eller annat sätt måste tillflyta mig igenom Herr KanzliRådets åtgerd. Jag ber sluteligen om tillstånd at få innesluta i detta bref en lapp till Agander, äfven som at utan vidare tillägg få innesluta mig sjelf i Herr KanzliRådets gracieusa minne.

Med största vördnad och erkänsla har jag den äran at framhärda

Min nådige Herr KanzliRåds
ödmjukaste tjenare
LEOPOLD.

Helsingborg kl 11 förmidd.
d. 11 Julii 1791.

P. S. Herr Gen. Hermansson har varit sjuk, af förkylning, men befinner sig nu Gud ske lof utan all fara. Min hustru ber om sin respect. Jag bedyrar at jag nästan sofvande skrifvit detta bref.

39.

Till Gustaf III.

Europa har, vid Akens källa,
Sett Hämnarn af Regenters magt;
Och har till Källans Nympher sagt:
»I edert våld har Ödet lagt
»At Folkens trygghet återställa;
»Se der, hvar Uprors-Våldet går!
»Se der, vid hvarje slag det slår,
»En thron i stoft, ett Land förödas!
»Förlängen *Gustafs* lefnads år,
»Och Iordens lugn skall återfödas!

Om det gåfves, AllerNådigste Herre, ett upträde värdigt at smikra en Själ, sådan som Eder Majestäts, skulle det tvifvelsutan vara Eder Majestäts Brunns-vistande i Aken, sådant som det blifvit mig af ryktet berättadt. En gammal Romersk poët har sagt:

Hvad högre ära njutas kan
Än, hvar man visar sig, bland trängda hopar vandra
Som gny, och gifva rum, och hviska till hvarandra:
Se der! der går han! det är han!

Men huru mycket skönare blir ej denna triumph, då det är Europa, ej som hviskar, utan som ropar med samfäldta röster: *det är Han!*

Jag har ej vågat at, ur min vrå, blanda min röst med folkslagens. Jag har afvagtat stunden af Ers Majestäts återkomst för at förena *den* med Ers Majestäts Undersåtares, till hvilkas antal jag högmodas af at räknas. Ibland dem är intet ställe ringa under Eder Majestäts regering.

Min gissning vågar ej inse hvad, af Eder Majestät, Europa i dess närvarande ställning torde vänta. Men mig förekommer, som lagade det sig till, at sätta sig under beskydd af Eder Majestäts Snille. När alla Grekelands konungar förenade sig at hämna en gemensam skymf, var det Nestor ensam som utgjorde Själen af denna stora Kropp. Det var då Nestor som styrde Grekeland, och af hvars vishet det skyddades. Det är vackert at äga hans plats, med mindre än hälften af hans år.

Den Sublima Bouillé kunde ej värdigt belönas, utan genom et rum ibland Eder Majestäts undersåter. Det blir en stor man dess mer som jag får se i min lefnad; ty man kan ej skrifva slutet af hans bref till National-Församlingen och vara medelmåttig. Jag tillber hans penna och hans värja. Han var född till den äran at tjena under en Gustaf. Magneten drar stålet; och Konunga-rättens tappre försvarare har bordt välja sin tillflykt i Eder Majestäts hof. Hans mening skall aldrig hafva synts honom rättvisare än der.

Jag sänker mig ifrån stora saker till små. Hr. Canzli-Rådet och Ridd. v. Rosenstein, lärer hos Eders Majestät i underdånighet hafva föredragit naturen af min närvarande belägenhet. Man kan ej hysa en vördnadsfullare tacksamhet än jag känner, öfver Eder Majestäts nådiga tillstånd at upskuta min afresa härifrån orten så länge min hustrus hälsa och våra gemensamma angelägenheter det nödvändigast fordra. Min längtan at omfamna min Hjeltes fötter är för stor, för

at tillåta mig ett ögonblicks missbruk af den frihet Han gör mig den nåden at förunna mig.

Dristar jag säga Eder Majestät hvilka rum jag här i Helsingborg, bebor? Jag rodnar at göra det. Vid det samma bord hvarifrån den medelmåttigaste af poëter nu skrifver detta, har någon gång till förene en Prins sutit, hvars ära nu som högst strålar ibland nationerna. Eder Majestät tillåte min erkänsla at åtminstone nämna min Värd. Det är Directeuren Cöster, som trodt sig emot Eder Majestät iagttaga en pligt af undersåteligt nit, då han utan at tillåta någon slags vedergällning, i sitt hus emottagit, och på det utmerktaste sätt bevärdat en person, för hvilken man underrättat honom at Eder Majestät värdigas hysa någon beskyddande nåd. Jag vistas således, hvart jag begifver mig, i glansen af Eder Majestäts namn, och lefver, på alla ställen, af dess välgerningar.

Det var likväl en tid, Allernådigste Herre, ännu mera smikrande för mig än denna: en tid, då jag slutade nästan hvar dag vid Eder Majestäts fötter. Denna tid har undergått mycken förändring, och mitt tillstånd har förbytt sig lika som Europas: Måtte Eder Majestät återställa det ena och andra.

Om jag ägde en röst at uphöja, skulle jag ropa till de vise och mägtige på Jorden: Slån ner, Slån ner denna falska menniskohögheten som under sken at jemna alt, afskuddar alla band af ordning och lydnad. Snart skall, om den får storma onäpst, Europa deraf förvandlas i ett sky-svallande haf, hvarest vi med magtlös förtviflan skola se kringvräkas och upslukas de sidsta lämningarne af våra vettenskaper, våra konster och våra Store Mäns ära. Befästen thronerna: det är vid dem endast som de äga en sann tillflygt dessa Blidare Yrken som trösta menskligheten och som förädla den.

Våra samtida Nationer äro ej Greker. Dessa naturens äldsta barn föddes till äran af all hennes fullkomlighet: de fläste deremot af våra yngre folkslag, vore ännu barbarer, utom hofven och Konungarna.

Det är med mig som med nationerne: Jag har behof af någon stor Prins. Jag måste andas en högre luft, än sedan några veckor; min ringa eld slocknar så långt ifrån Solen, och jag känner at alla andra klimater än Eder Majestäts hof, duga ej för mig. Min alfvarliga önskan är således at för hela min öfriga lefnad blott upvagta Eder Majestät, och, (om jag förtjenar den äran) at arbeta under dess ögon. Der hvarest Gudarne äro måste äfven offerprästerna befinna sig.

Med djupaste vördnad framhärdar jag till dödsstunden at vara

Allernådigste Herre,
Eders Majestäts
allerunderdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåte
LEOPOLD.

Helsingborg
d. 16 Aug: 1791.

40.

Till N. von Rosenstein.

Välborne Herr KanzliRåd och Riddare.

Huru gjör Herr KanzliRådet för at, så delad bland oupphörliga befattningar, med den utförlighet besörja äfven mina angelägenheter, och vara närvarande för mig jemväl här i Köpenhamn? Hvart bref jag bekommer af Herr KanzliRådet, fördubblar tillika med min varmaste erkänsla, ännu en annan rörelse hos mig, som jag ej skall våga at här gifva ett namn. Man har trodt och ofta sagt at om menniskan ägde at önska sin lycka skulle hon nästan aldrig veta at göra det förståndigt. Lätt är det också at välja illa emellan fåfängligheter. Men min bön skulle vara at dö lastad af dagar sådana som Herr CanzliRådets.

Jag får lof at säga om denna inledning till mitt bref, med Herr Baggesen, en af den Stadens poëter hvari jag nu lefver:

Frygt ikke, Læser, denne Hæftighed,
Skall være hele Tiden ved!
Det var en lille glimt af Pieriden. —
Ved en og anden Lejlighed
Jeg bliver vel i hovedet lidt heed,
Men sagtnes efterhaanden siden.

Mina saker gå här långsamt: *ty saare lang er Rettens vej,* säger samma Scribent, hvars skrifter verkeligen bidraga at döda den ledsnad advocater, exsecutorer, curatores bonorum och Gud vet hvilka pedanter af flere långa latinska namn,

förorsaka mig. Jag hoppas dock at blifva färdig till den föreskrefne tiden, och jag försäkrar at Skyldigheten ej alfvarligare än min egen längtan påyrkar min hastiga återkomst.

Det är sandt at smaken här i Landet icke synes vara den bästa: den är ej så fin och så regelbunden som den fransyska. Holbergs skämt är ännu Nationens: Men det hindrar ej at ju den Danska vitterheten har många stycken af sann förtjenst: och det som än är mer, stycken hvilkas skönhet både till tankar och harmonie aldeles försona ett Svenskt öra med deras oprononcerade och för oss något sällsamt ljudande språk. Jag läser nu en hjeltedikt i 15 Sånger, af Herr Pram, en mig Personligt bekant Autor, af hvars många sköna ställen jag blifvit starkt slagen. Baggesen har mycken förtjenst, änskönt tonen i hans skämtande skrifter icke är hvarken Voltaires eller Kellgrens. Han har gjordt en liten visa som jag öfversatt. om jag hinner skall jag skicka en afskrift deraf.

En Professor Rhabeck gör sig äfven här utmerkt genom sina poëtiska och prosaiska arbeten. Jag skall ej säga mera om detta ämne denna gången. När jag hunnit läsa mera, och skapa mig ett något fullständigare begrepp om Landets litteratur i allmenhet, torde jag få vidare tillfälle at deröfver yttra mig. Ehrenheim är här mycket estimerad. Det har gladt mig at råka denne min gamle vän äfven så mycket som det skall glädja mig at snart munteligen kunna försäkra om den vördnad och erkänsla hvarmed jag ouphörligen framhärdar at vara

Välborne Herr KanzliRådets och Riddarens

ödmjukaste tjenare

Köpenh. d. 24 Aug. 1791. LEOPOLD.

P. S. Min hustru, hvars hälsa förbättras, ber om sin respect, afläggande sin ödmjuka tacksamhet, för Herr K.-Rådets hugkomst.

41.

Till J. Nordwall.

Min hederlige Vän och Bror.

Om du ej vore så van vid mitt slurfveri i correspondancen, skulle jag hafva behof at vända och vränga mina idéer till en skapning af ursäkter för at åter ej hafva svarat på ett bref ifrån dig, fullt af vänskap och förbindelig godhet. Nu gör jag det ej. Iag skall blott nämna en ting: Iag fick ditt bref i det ena KonungaRiket och jag skrifver dig till ifrån det andra: det visar åtminstone at din hugkomst följer mig allestädes.

Men vänta ej ett långt bref, ehuru mycket jag ock kunde ha at säga dig. Derom mer, då vi under upresan få den glädjen at gagna din invitation, som vi med tacksamhet emottagit, och längta at realisera. Jag skall ej försumma at i lagom tid förebåda vår ankomst. Min hustru, tillsäger dig den sannaste vänskap, hon kan ej annat än vara glad öfver ditt goda omdöme, och det är ej jag som skall bestrida det. Hennes hälsa börjar åter likna sig något: min är sig aldrig olik. Vi förena begge vår bön om vår obekanta compliments förmälan till Din för visso respectabla Fru, som då hon gör min bästa vän lyckelig, icke underlåter at äga stora fordringar till min vördnad och tacksamhet. Och hermed gudi befallad af Din redligaste vän och ödmjukaste tjenare

Köpenhamn d: 24 Aug 1791 Leopold

42.

Till J. Nordwall.

Apropos, Bästa Nordvall, säg mig en gång ett litet alfvarsamt ord angående den lilla egendomen till Ettusende Rdr som du berättade at Müllers nu mera afsagt. Underrätta mig, (om du vill vara så god at gifva dig den mödan,) om alla dess fördelar och hela dess beskaffenhet: dess utsäde, äng, byggnader, boningsrum, trägård, skog, fiske, belägenhet, aflägsenhet ifrån dig och en Stad, m. m. dylikt. Om den ej ännu är bortgången, så afsluta intet innan ett ytterligare bref ifrån oss. Må väl Bästa vän. Skrif mig till med aldra första.

43.

Till Gustaf III.

Allernådigste Herre.

Pope gör ej altid rätt, ehuru Engelsman,
Åt menniskan sin bror. »Dess högmod, ropar han,
»Kan intet nog beles, och intet nog begråtas.»
Mig syns, oaktadt Pope, Odödlige Monark!
At hos en Svensk, i Dannemark,
Är Högmodet en sak som kan och bör förlåtas.

Jag skall ej våga at göra en fullständigare målning af detta Land. Det är ej Författaren af Siri Brahe, icke Segraren af SvenskSund, det är Konungen af Sverige, som förbjuder mig det. Iag har dristat tala derom med mera frihet till Krigaren vid Ingo, oaktadt Elephant-Orden.

Kanhända, är det varman af detta högmod, som förlett mig at begå en förmätenhet. Iag har lofvat mig sjelf Ers Majestäts beskydd, för den större del af min hustrus lilla arf som man här hotar at beröfva mig: Och jag har i denna fara gordt med Ers Majestäts Namn, som Catholikerna med den Heliga Iumfruns: jag har ideligen uprepat Det. Deraf har skett hvad jag förmodat. Man har gjordt et steg till-

baka af vördnad för detta Namn. Eder Majestäts Chargé d'Affaires i Köpenhamn, Hr. Ehrenheim, lärer redan med förra posten hafva i underdånighet häröfver utbett sig Eder Majestäts nådiga befallning. Äfven då min fördel härvid åsidosättes, har jag trodt, at denna Läxa af beskydd för en Svensk Författare, kunde vara värdig at, af Sveriges Augustus, gifvas åt et Folk, ifrån hvars thron ännu aldrig en belönande blick sänktes ned till Vitterheten.

Våra begge Svenska Actriser hafva ändteligen lämnat Köpenhamn, detta fält för deras segrar. Hans Wurtenbergska Durchlaucht, säges ännu ganska djupt känna sin saknad: icke den af Skönheten som flydde ur hans trötta armar, utan den af de flere hundrade Rdr lånta penningar, som hennes öfverskaffande hit ifrån Helsingborg, hennes vistande här, och med ett ord sagt, hela denna skörd af Svensk myrten kostat honom. Ifrån Stockholm höras emedlertid Rykten i detta ämne rörande Major Brelin, som rasa ända till orimligheter. Brelin, (det enda vågar jag nämna, af denna anledning:) Brelin har i Köpenhamn verkeligen gjordt för lysande äröfringar; gör den Svenska artigheten för mycken heder; och tänker i öfrigt för mycket uphöjdt, för at ett ögonblick kunna nedstiga ända till Mamsell Stading och den Fransyska National-Fanan. Han är förtviflad, och jag skulle så philosophe jag är, vara det i hans ställe.

Jag har nu mera ingen annan längtan, Allernådigste Herre, än at få kasta mig för min store, min odödlige Konungs fötter. Och då jag förmodar at mina affairer i den nu ingående veckan ändteligen kunna bringas till slut, är jag, likasom fordom Horatius, helt och hållit Fogel. Min högsta önskan skall då vara at omedelbarligen kunna följa mitt underdåniga bref efter, till de lyckligare stränder, emot hvilka mina ögon nu vändas likasom hela det upmerksamma Europas.

Med den djupaste undersåtliga vördnad framhärdar jag till mitt yttersta ögonblick,

Allernådigste Herre,
Eders Majestäts
allerunderdånigste tropligtigste tjenare och undersåte.

Köpenhamn d. 18 Sept. 1791.

LEOPOLD.

44.

Till GUSTAF III.

Allernådigste Herre.

TILLÅT at den underdånigaste, den tacksammaste af Eder Majestäts undersåter, kastar sig ner för sin ädelmodiga, sin altid välgörande Konungs fötter; Eder Majestäts Chargé d'Affaires har ej dröjt ett ögonblick at underrätta mig om den nya nåd Eder Majestät värdigats bevisa sin philosophe, hvars philosophie verkeligen varit satt på prof i detta — Dannemark, hvilket vördnaden här befaller honom at lämna utan epithet. Det är ej återskänken af den Arfsfjerdedel, hvilken man under namn af en förhatelig rätt, hotade at beröfva mig; ej denna för min egennytta lykliga tidning, som härvid förorsakar mig den största glädjen: det är vedermälet af min Konungs, min dyrkade hjeltes fortfarande nåd: det är Tidehvarfvets odödlige *Augustus*, som äfven ibland främmande värdigas visa at Han serskildt beskyddar mig. Allernådigste Herre, det är ej nog at vara Philosophe; man borde

vara en philosophe af sten, eller något ännu kallare, man borde vara aldeles en — Dansk Poet — för at ej lifligen röras af så mycken godhet, så mycken ära.

Jag har i detta (:till dess läge:) platta Land, ännu icke sjelf blifvit det nog till urskillning och tänkesätt, för at i detta ögonblick uppehålla Ers Majestäts ögon vid alla de enskildta besvärligheter jag här måst uthärda. Må jag blott våga nämna så som ett hastigt och undslippande drag af detta Landets borgerliga författning, at af 22000 Rdr contanta penningar hvilka min afledna Svåger lämnat till delning emellan tre Systrar, (:sedan Regering och Sterbhus förvaltare afdragit dem tillkommande rättigheter:) föga öfver 4000 Rdr blifvit hvarderas verkeliga behållning; hvaraf, utom Eder Majestäts ädelmodiga beskydd, ännu fjerdedelen för mig hade afgått.

Jag skulle förr en lista gifva
På hvar olämplighet, på hvar contradiction
I Frankrikets constitution;
Jag skulle förr, Min Kung, beskrifva
Hvart Storverk Ni fört ut, från den revolution
Som tecknade Ert mod, i steget till Er thron, —
Än alla danska sätt at *lagligt* plundrad blifva,
Och alla slag af vexation
Som *Lagens Förstar*, här, med lagens arm bedrifva.

Jag vet ej om jag bör säga at det är Nationen, eller blott Hofvet som döden plundrat på en nyfödd Prins. Förvisso är det et hjul mindre i det Statsurverk Prinsen af Hessen här inrättar. Lika vist är det, at hos en talrik parterre vid skottens lossande som tillkänna gofvo Printsessans förlossning, icke röjdes det ringaste tecken af glädje. Någon sade mig härom dagen, såsom för at ursäkta detta *qu'au bruit du canon*

le parterre dressa pourtant bien les oreilles. Jag frågade honom om han verkeligen hade kunnat se det ända opp ifrån sin Loge.

Om, efter min förmodan, min långssamma arfstvist i början af följande vecka ändteligen kan föras till slut, skänker jag mera intet ögonblick åt det tröttsamma Köpenhamn. Jag är med det lilla arf jag fått, intet betalt för den ledsnad det gifvit mig. Med ganska liten behållning i penningar, men med desto större erkänsla för Er Majestäts nåd och fortfarande beskydd, flyger jag då tillbaka öfver Sundet, och skall, om jag nu i höstedagarne kommer lykligen deröfver, tro mig på en gång hafva undsluppit tvenne Skeppsbrott.

Med djupaste undersåtliga vördnad framhärdar jag at vara

Aller Nådigste Herre,

Eders Majestäts,

allerunderdånigste tropligste tjenare och undersåte.

Köpenhamn d. 25 Sept. 1791.

LEOPOLD.

45.

Till A. N. Edelcrantz.

Välborne Herr Kongl. Sekreter.

MÅ jag taga mig den friheten, (: se huru man fördanskas:) at vända mig till Herr Kongl Sekreteren i ett ämne hvari jag vet Herr Kongl Sekreterens ynnest vara ganska gällande, och vet ingen annan hvars vänskapliga åtgerd jag med lika hopp om lyklig följd, skulle kunna utbedja mig. Jag har

fört med mig ifrån Köpenhamn, en liten låda med Böcker, hvilka jag der köpt och af okunnighet om Tullförfattningarna, äfven låtit inbinda. Först i Helsingborg, just som jag hade i sinnet at låta öpna den, sade mig någon af mina bekanta at nyss inbundna böcker vore contraband. Den enda utväg jag då fann, var at angifva boklådan såsom Konungen tillhörig, i hvilken Värdighet hon passerar med mig oöpnad till Stockholm under förpassning till K: Packhuset. Mig förekom, at detta lilla missbruk af mitt embete som Konungens bibliothekarie kunde vara ursäkteligt. Dessutom synes jag mig ej mycket hafva ljugit häri, då jag med skäl anser icke allenast mina böcker, utan mig sjelf, med alt hvad jag äger såsom Hans Majestäts tillhörighet. Nu vet jag ej rätt noga hurudan processen härmed skall blifva i Stockholm. Lådan måste väl föras till Packhuset; men skall hon också der öpnas? Skulle det vara omöjligt at erhålla Directionens ordres till TullInspectoren vid Horns Tull i Stockholm, at Lådan derifrån, utan vidare omväg, såsom Konungen tillhörig, finge föras upp på bibliotheket, det vill säga, lämnades i mina händer, såsom Dess bibliothekarie? Ifall Hans Majestäts serskildta befallning dertill skulle behöfvas, torde den äfven genom Herr Kongl Sekreterens förord, med lätthet kunna erhållas, om Konungen ännu återkommit från Upsala: i annan händelse lärer Herr KanzliRådet Rosenstein, som tvifvelsutan vistas der tillika med H. K. H. KronPrinsen, och till hvilken jag likaledes skrifver härom, på Upsala, väl hafva den godheten, at hos Hans Majestät besörja denna min angelägenhet. Konungens befallning härom torde då af honom kunna utverkas, och blifva Herr Kl: Sekreteren meddelad. Mitt förutseende i detta ämne sträcker sig ej längre. Men hvad hos mig deri kan brista, hoppas och utbeder jag mig at finna ersatt af Herr Kongl Sekreterens vänskap och skyd-

dande Embetsmagt. Det måste väl gifvas något sätt at afböja de olägenheter som denna min okunnighet i Tullförfattningarne möjeligen skulle kunna ådraga mig; och jag tillförser mig häruti Herr Kongl Sekreterarens gunstiga biträde.

Mitt vistande i Köpenhamn har haft ingen ting annat merkvärdigt än en arfstvist lika besvärlig at afhöra som at uthärda. Iag för nästan ingen ting med mig derifrån, icke ens den ringaste saknad. Ifrån Stockholm hör jag at man spelar Penelope, hvilken således lärer vara mycket omarbetad sedan jag hörde den läsas; ty då syntes mig, jag tillstår det, som autor behöfde gjöra som hans hjeltinna: taga upp sin väf igen och begynna den på nytt.

Iag tänker at, så fort jag kan, följa mitt bref efter till Stockholm. Haf den godheten emedlertid, at i förväg frambära min respect till Herr Kongl Sekreter Kellgren, och at emottaga den icke ringare, hvarmed jag har den äran at framhärda

Välborne Herr Kongl Sekreterens

ödmjukaste tjenare
C:G:Leopold.

Helsingborg
d: 13 Oct. 1791.

P. S. Min hustru ber om sin compliment.

46.

Till Gustaf III.

Eders Majestät har befalt *Konunga-Scholan:* det vore der Eder Majestät finnes, som hon borde sökas. Chéniers Tragedie af detta namn följer underdånigst. Om det vore nog at göra medelmåttiga verser, sådana som Chénier, för at förtjena Er Majestäts upmerksamhet, gifs det en författare, närmare än han, som snart skulle våga bestrida honom företrädet dertill.

allerunderdånigst
Leopold

Bibliotheket på Slottet
d 28 Oct. 1791.

47.

Till G. M. Armfelt.

Högvälborne Herr Baron m. m.
Min Nådige Herre.

Herr BergsRådet Dalberg har lofvat mig at säga Herr Generalen angående min hälsas tillstånd alt hvad jag här underlåter at vidröra. Jag är förlorad och hvar minut af mitt närvarande lif en Tortur: det alt hvad mina smertor tillåta mig at sjelf nämna.

Förmodeligen skall jag ej hafva den sällheten at se Herr Generalen mera. Mitt tillstånd lofvar mig föga at kunna gjöra en upvagtning. Men för all den uprigtiga admiration hvarmed jag så länge förföljdt Herr Generalen, för alla de fordna godheter som förledt mig at smikra mig af Herr Generalens välvilja, för Guds skull, om han har bättre credit hos Herr Generalen än andra, *hör* och *gör,* som Psalmboken talar, en sak hvarom jag på mina knä, mina sjuka knä bönfaller hos Herr Generalen och hvarom jag anropar dess godhet med spasmer af fruktan at afslås: Emottag på en upvagtning den unga Cöster ifrån Helsingborg, och lät honom framsäga en bön rörande sin befordran. Jag har lefvat i det folkets hus med en sjuk hustru tvenne månader utan at få betala en styfver. Jag darrar at läggas i grafven den otacksammaste af menniskor, i deras tankar, och i mina egna.

Gör en stackars Sjukling denna gunst, som kanske äfven efter döden finner sätt at vara tacksam. Om jag ännu lefver en liten tid hoppas jag at kunna förklara detta.

I det fallet haf den fortfarande godheten at beskydda mig vid den en gång erhållna fördelen af en fransysk Loge. Jag ber ej för mig så mycket derom, som för en hustru hvilken jag föga kan gjöra hvarken ett större eller ens ett annat nöje. Jag har dessutom så liten tid at lefva, at indragningen af mina små förmåner icke ens lönar mödan: derföre Min Nåd. General, lät mig dö med min Loge.

Tillåt at jag på grafvens brädd dristig, vågar bönfalla om ett ord till svar. Njut det nöjet, at under mina plågor ge mig ett gladt ögonblick, och lät mig dö med de rörelser af djup vördnad och öm erkänsla hvarmed jag ännu svagt lefver

S. T. Min Nådige Herr Generals

ödmjukaste tjenare
den sjuke LEOPOLD.

Stockholm
d: 8. Dec. 1791.

48.

Till fru E. Fougt.

Min Nådiga Fru.

Man säger at lyckan altid flyttar menniskorna åtminstone litet åt sidan ifrån det rum hvartill Naturen låtit dem födas, och man har ej orätt: Naturen hade ämnat Er till den charmantaste författare: Lyckan har deremot nu gjordt Er till den charmantaste förläggare. Ce n'est pas jurer gros au moins; ty det är bland Stockholms förläggare ej en hög rang at vara den förnämsta. Jag är glad at få lämna mitt barn i Min Nådiga Frus händer: hvad jag hittils skrifvit har altid vunnit derpå, och Er omsorg stadnar ej som andra Boktryckares vid stylar och papper. Af denna grund gör jag ock ingen författning. Gif min skrift åt Publiken i sådant skick som Ni sjelf finner lämpeligast då är den bäst.

Men jag böjer min critiska knä: Barmhertighet för min kladd, som jag nödgas skicka, för tiden, för omöjligheten at finna en tyst renskrifvare, och för den ännu större at sjelf skrifva flere gånger samma lappri. En gång är redan öfverflödig at gifva ledsnad. Likväl om den är svår på några ställen är den dock, som jag hoppas ej omöjlig at läsa.

Detta är blott en del — mindre än hälften af mitt arbete. Alt är dock färdigt, så at på mig ej skall väntas. men jag har ej hunnit öfverse det öfriga. Jag hoppas ock kunna lämna det med tydligare hand. — Haf den godheten at skicka mig

de sidsta correcturen, och at säga mig när jag ungefärligen kan vänta begynnelsen af denna vår underhandling. — Mycket skulle det roa mig at veta huru långt ungefärligen Min Nådiga Fru tror at detta Manuscript räcker med den styl som fins i Oden. Jag sätter Odens Autor likasom Autorn af närvarande kladd för Min Nådiga Frus fötter och det med den sannaste respect.

ödmjukast

Måndag. LEOPOLD.

49.

Till J. NORDWALL.

Min Hederlige Bror och Vän.

HVAD skall jag säga dig at ursäkta en lättja, som, hvilken färg jag ock kunde gifva den, ej skulle blifva för dina genomträngande ögon, hvarken gömdare, eller vakrare?

Välan, derföre at jag hittils ej skrifvit dig till, derföre skrifver jag nu. Derföre at jag ännu hvarken för Din Älskvärda Fru eller Dig sjelf framburit min hustrus och min egen tacksamma hugkomst derför frambär jag den nu. Iag gör det af så mycket bättre hjerta som till erkänslan af en åtnjuten godhet, kommer ännu behofvet af en annan, Er ursäkt neml:, och af ännu en annan hvarom Min Hustru ej lämnar mig fred förr än jag hos dig anhåller.

Saken är neml. denna. Iag har i speculation at låta henne i compagnie med sin goda Syster i Köpenhamn köpa

en liten landgård, som åtminstone, i fall af min snarare eller senare död, kan blifva för dem begge en retraite der de kunna njuta lugn och vara tillhopa: det enda sättet för dem begge at existera med någon sällhet. Om den gården hvarpå du gaf mig beskrifningen ännu ej är såld, så är jag din man, ifall du kan skaffa oss den till ett pris, som du sjelf finner någorlunda godt: I synnerhet ifall det synes dig at den med drägelig kostnad kan iståndsättas så väl at bebos, som at deraf draga ett skäligt revenue för den som der bor. Som jag vet at du lefver länge, skulle jag præferera detta ställe framför alla andra. Derföre at både i händelse af min död, du väl skulle vara så god och gå Min stackars hustru till handa, och ifall jag ännu lefver några år, det kunde skaffa mig nöjet at se dig en gång om året. Vår idée vore at Min Svägerska i Köpenhamn då flyttade dit och bebodde den, delande derunder med oss något af dess afkastning, hvarom vi nog inbördes lätteligen skulle öfverenskoma. Som det mästa i denna affaire både beror af henne, och hon är dig närmare, gjordes mig ett stort vänstycke om du ville med henne derom öpna en correspondance. Hon skäms, skrifver hon, at så obekant skrifva dig till, endast för at besvära dig. Skrif då henne till derom och var öfvertygad at du skall i henne äga en vän som förtjenar at vinnas äfven med ännu större möda än detta torde kosta dig.

Om Ni först öfverenskommen rörande vilkoren, priset, tiden af betalningen etc. så får jag nog sedan af henne veta hvad det lider, då vi tillsammans skola arrangera oss angående betalningen. Ägendomen skulle köpas i mitt eller Min hustrus namn, ty Min Svägerskas penningar kunna ej, som du vet, utan i mycken tysthet eller mycken förlust flyttas ifrån Dannemark. Gerna såge jag om den första betalningssuman icke steg öfver 1200 Rdr. och at det öfriga finge stå inne någon tid.

Om jag ej skrifvit dig till rörande den commissionen du gaf mig, kommer det hvarken deraf at Min hustru försummat at påminna mig derom, eller at jag underlåtit göra hvad jag kunnat. Men jag har ingen ting kunnat, och befinner mig deri i aldeles lika författning med så många andra nu för tiden, vid sama hof som jag.

Med första lägenhet skall jag skicka dig en stor hög af litterairt nytt. Riksdagsnyheter vet du visserligen redan så väl som jag. Thorild skrifver nu ovett emot mig likasom tillförene emot Kellgrén. Iag svarar honom så godt jag kan, hvilket du snart skall få läsa.

Gud välsigne dig, du stolpe ibland venner. Sätt mig ner på golfvet framför din Fru. Kungen talte både Min hustru och jag i går vid. Han mötte oss på gatan. Han ber hälsa Min Präst. Detta är rent Sanning. Bästa Vän glöm ej at säga min respect för din aimabla Svägerska om hon ännu är i ditt hus.

Iag kysser dig tusen gånger. och lefver och dör

Din

trognaste och mest förbundne

vän och tjenare

Stockh. d 2 Febr. 1792.

LEOPOLD.

P. S. M Svägerskas adresse är Eva Conradina Fehmann. Köpenhamn Store Strandgade N:o 22.

Iag har varit jemmerligen sjuk. Är nu föga bättre.

50.

Till J. H. Kellgren.

St. Febr. d. 2. 1792.

Om jag förtjente genom denna bok, tituln af Herr Kongl Sekreterens Vän, skulle det vara för mitt Namn och mitt hjerta en lika stor belöning.

Jag har trodt mig derigenom verkeligen göra någon tjenst åt Vitterheten. Jag har velat at ingen oväldig Läsare skulle kunna säga: men man har ej visat mig hans förvillelser rigtigt updagade. Man har blott skrattat åt honom. För at sedan få skratta utan denna förebråelse, så ofta, och så mycket jag för godt finner, har jag med en mycket skrynklad panna, genomtråkat hans Vittra Arbeten, med fara at döda mig och Läsaren.

Man skall ej läsa min bok. Men det är nog, at det gifs en bok skrifven emot hans galenskaper. Derefter begabbar man altid mera grundeligen.

Angående recensionen som jag önskar må göras dess förr, ju hellre, får jag nämna at jag tecknat för de ställen hvilka jag trodt tjenligast at införa i Stockh. Posten. Dessa ställen äro vidlöftiga: också kan man välja deribland. Men om det gåfves en konst hvarigenom de möjeligen allesammans kunde inflyta, utan anseende af affectation; (vore det också delade i två blad) tror jag at den goda saken vunne derigenom.

Jag ber Herr Kongl Sekret. ej förgäta at appuiera på den fullkomligt anonyma beskaffenheten af denna skrift.

Jag tar mig den friheten bedja Herr Kongl Sekret. at vid recensionen anmerka följande tryckfel, såsom på Autorns anmodan, och blott sådana hvilka kunna göra något men åt *Lagstiftaren:*

p. 23. rad. 21. *Cynthias,* läs *Cynthius.*

p. 32. rad. 3. *Emot hvilken har Ni.* läs, *emot hvilken Ni har* etc.

p 40. rad. 1. *med hvad fel som helst,* läs *med alla sina fel*

När Herr Kongl Sekret. gör mig den äran at i sitt papper tala om denna bok, så haf den godheten och glöm ej at nämna ett ord om afsigten dermed, och den rätta synpunkt hvarur den bör ses; hvilket alt säkerligen ej lärer kunna undfalla Herr Kongl Sekreterens skarpa öga. Jag har till öfverflöd redan ofvanföre sagt ett par ord derom. Det gifvas upstigande Snillen, som blifva genom smitta galna eller visa. Jag har velat tjena dessa så långt jag förmått.

Et exemplar medföljer från Autoren, till Herr Sekret. Lengren, till hvilken jag ber om min medbroderliga compliment. Han har stridt för mig som en hederlig camarade, och jag hoppas at han ej öfverger den *goda saken.*

Förlåt at mitt bref felas samanhang. Jag sjunker ner af sömn. Hela denna natt har jag ej kunnat få en blund i mina ögon för en fördömd colik som ännu grasserar med mig. Adieu Min Hederlige Vän. Tillåt mitt hjerta at åtminstone bedraga sig med detta namn. Jag har släpat Oxen till Altaret. Den heliga knifven ligger i den högsta Offer-Prästens hand. Till honom ropar jag nu: frappe! och tillägger, till smaken förnuftet och sederna: *Dieux prenez Vos victimes!*

Ingen ting är sannare än den respect hvarmed jag har den äran at vara

Herr Kongl Sekreterens
ödmjukaste tjenare
LEOPOLD.

NB. Boken är ej ännu publik. Den blir först i morgon. Således bönfaller jag den annonceras med ett par ord till morgon eftermiddag, i fru Fougts boklåda à 20 sk. exempl:

51.

Till N. von Rosenstein.

Om Autoren af denna Skrift är nog lyklig at derigenom förtjena den Värdiga Philosophens bifall, under hvars ögon han har den äran at lägga den, skall det trösta honom öfver det nya ovett han tvifvelsutan derigenom kallar öfver sitt redan Smädade Namn. Han har sökt i den senare delen deraf, under namn af *Tillägg*, at developpera begreppen om *Snille*, *Smak*, tillika med de dermed förenade ämnen, på det sätt, och efter den anledning som öfverenskommit blifvit. Och han har haft för afsigt at göra en nyttig Bok för dem som uprigtigt vilja känna alt det vidunderliga af den Vittra dåres förvillelser, som han bestrider. Han utber sig Herr KanzliRådets beskydd, ifall hans Skrift eller åtminstone hans afsigt sådant förtjenar. Det är verkeligen tid at de som vaka öfver Smaken och Vitterheten antaga sig deras sak. Galen-

skapen lyfter för högt och för oförsynt opp hufvudet för at dertill göra aldeles intet afseende. Innan kort skole vi öfversvämmas af ett nytt och fullkomligt Barbari, om antingen ingen framträder at sätta en gräns för Skamlösheten, eller den enda som vågar det, lämnas utan bistånd och undsättning af dem, för hvilkas ära han väpnat sig.

52.

Till N. von Rosenstein.

Den billet af Herr KanzliRådets hand, hvarmed jag i går hedrades, bevisar at man äfven här i vårt kalla Sverje kan skörda Lagrar, värdiga alla Offer af möda och tid. Jag skall aldrig tro mig nog förtjena Herr KanzliRådets bifall; och huru skulle jag det, då det visserligen ej gifves eller ens gifvits en författare i verlden som ej skulle räkna för den största Ära at höra från en philosophes och Kännares mun, af den rangen som Herr KanzliRådet, det smikrande omdöme som ensamt, — men redan öfverflödigt, belönat min Skrift? Jag skall ej förtiga at jag nästan helt och hållit skrifvit för detta, *just detta bifall*. Min ärelystnad, så stor den varit, har dock blifvit upfyld, och jag har vidare ingen ting at beklaga mig hvarken öfver den lefnad jag upoffrat åt et annars otacksamt yrke, eller öfver min grymma fiendes otidigheter, hvarpå jag här efter befallning bifogar en liten förteckning.

Ju mer jag tänkt på det Herr KanzliRådet värdigades

tala med mig i Akademien angående innehållet af Akademiens supplik, ju mer har jag funnit det fullt af vishet och försigtighet. Jag tror at Akademien ej för litet kan yrka på hämd, ej för mycket kan afvända ifrån sig all misstanke af at vilja prævalera sig af den tillgång hon äger till Konungens person. Den uplyste och ädelsinte författare, ifrån hvars hand denna supplik skall utgå, skall veta, jag är viss derom at utan kränkning af den anklagades menskliga eller borgerliga rättigheter sätta Akademiens och dess Ledamöters tillbörliga helgd under hägn af dess Beskyddares mäktiga Spira.

Värdigas emottaga min tacksamhet, min admiration, min eviga vördnad och det uprigtigaste hjertas innerliga tillgifvenhet.

ödmjukast
LEOPOLD.

53.

Till N. von Rosenstein.

Stock. d. 8 Mars 1792

Jag tackar ödmjukast för communicationen af Akademiens supplik. För min del, finner jag ingen enda påminnelse at göra dervid. Alt är der värdigt Akademien och författaren deraf: I alt igenkänner jag philosophens ädla rättvisa, förenad med det varmaste nit för personer hvilka han värdes hedra med sin vänskap. För alt har jag således at tacka Herr KanzliRådet, ifrån den första grundläggningen till mitt be-

stånd, hela vägen igenom, ända till det försvar jag njuter för mitt obetydeliga namn. Jag ber Herr KanzliRådet emottaga den försäkran om min vördnad och tacksamhet, som jag aldrig nog skulle uprepa ifall jag skulle förnya den vid alla de tillfällen då jag erholler nya bevis af Herr KanzliRådets fortfarande godhet.

Ödmjukast
LEOPOLD

54.

Till J. NORDWALL.

Stockholm. d 30 Nov. 1792

BÄSTE Vän. Du lärer visserligen ej utan någon förundran finna inneliggande komma i från Stockholm, ej från Köpenhamn, som du dig förmodeligen förestält. — Tidens skyndsamhet är orsaken dertill. Men det är ej alt. Min Svägerska som har sina penningar faststående i Köpenhamn, vill ej vara nämnd, i anseende till den dryga afgift hvarmed de måste lyftas, så framt ett sådant köp, för hennes räkning kundgöres. Dessutom ingår min hustru deri för hälften, likasom i den erkänsla vi samfält blifva Dig skyldige för den möda du dermed gifver Dig. För min del tänker jag mycket godt om din fortfarande ståndaktiga vänskap och alla de bevis du deraf lämnar, fastän jag som du ser, sällan säger dig något derom. — Som Min Hustru och jag hafva Pactum, har jag, så väl det ock kunnat gå an, ej velat låta hennes namn

saknas. Dessutom hålla fruntimren af at skrifva under. Om fullmagten skall vara på Charta, får den biläggas, och du efter din vana, lägga ut för mig, at betalas vid kötsens upståndelse, i fall jag ej förr skulle påminna mig det.

Gode Vän sätt mig för din Charmanta Frus knän. Iag svär dig at jag ej skall göra annat der, än försäkra henne å mina egna och min hustrus vägnar om den tacksamhet hvarmed vi minnas hennes vänskap, och den längtan vi känna at åter äga hennes sällskap. Du bör tro at Du äfven ej går för en ringa del in i denna längtan. I dessa tider af förbistring och ledsnad, då nästan ingen ting är öfrigt för oss at rimmeligen önska eller hoppas, mer än lugnet, måtte vi en gång njuta det i hvarandras sällskap! måtte jag så få tillbringa mina sidsta dagar, och måtte jag dö skriftad af dig, om det behöfves. Nyheter har jag ej — det vill säga, vill jag ej skrifva. — En Präst ifrån Östergöthland, svarar nu inför Hofrätten för ett Anonymt bref, fult af något mer än fult, som han tillskrifvit Hertigen. Den grofva Belackaren skall hafva sagt i detta bref at *Hertigen gör hvarje dag infamier emot sin Brors minne* och at *han ej har förstånd at regera.* Den grofva Belackarens namn är Widén, Probst till sin Profession, en af de bästa Prädikanter jag nånsin hört. Men du ser väl at karlen ej duger i Politiken, hvarest han synes ej hafva sens commun. Gu' välsigne Dig önskar, omfamnande Dig, din gamle trogne

LEOPOLD.

55.

Till J. A. Lindblom.

Stockholm. d. 10. December 1792

Tusende tacksägelser för Ditt bref och för alt det förbindliga det innehöll. —

Brodren Gabriel, som nu reser ner ger mig tillfälle at få skicka med honom de begärde 12 Exempl af Min Afhandl. om imitationen, hvaraf ännu slutet felas. Ditt bifall har varit min största och enda verkeliga belöning. Men du gör mig tusende gånger för mycken ära. Likväl strider jag ej deremot. Blott skall jag då göra ett par eller tre correctioner dervid hvilka jag tillika med det sidsta bladet skall skicka så fort det utkommer. —

Huru går det med Doctors Hatten? Kan den fela Dig, så göres dermed, som skriften säger, *icke glädjena myckla*. Kanske blir det ej du som dervid eller deraf skadas mest. — Widéns sak har gjordt mig Chagrin, för Landsmansskapet skull; ty Mannen har på ett onyttigt och dumt sätt exponerat sig. — Man vet ej hvad utgång det tar. man börjar ren at icke tala mera derom.

Tingstadius har fått ett pris af Svenska Akademien för sin Psaltar. — Af de vanliga prisen gifves för i år blott *Skaldekonstens*, men det gifves dubbelt. Tvenne Phoenomener i Poesien hafva här upstått som begge tillvunnit sig upmerksamhet. Den första är en Vice Notarius Blom i Policen

som tillryckt sig af Akademien det stora priset af 2$^{\underline{ne}}$ Guld-medailler, den andra är den förut i vältaligheten bekanta Hofjunkar Silfverstolpe, som i år får en guldpenning för poësien. Begge hafva verkeliga förtjenster.

Om Dina böcker har jag redan fogat all nödig anstalt. Anmäla detta, tillika med min vördsamma hälsning till Far-Bror. Jag sätter mig för Min Nådiga Cousines fötter och kysser Hennes famille. Min compliment till Herr Mag Lindblad. Äfven ber jag om Min hälsning till Bröderne Harlingson, Wimmermark, Kernell, Moberger et:

Af nytt höres nu intet. Borgerskapet gifva i dag en fest åt Hertigen på Beursen; men han är ej der, emedan Han är sjuk. — Baron Reuterholm berättas äfven må illa genom en olycka som han haft i dessa dagar. Den bestod deri, at en hyrkusk som i halken kom släpandes med sina hästar ut för Kyrkbrinken körde stången in igenom sidan af Barons vagn som i samma ögonblick for tvers öfver gatan, hvarigenom hans bröst säges hafva blifvit skadadt, likväl ej farligen. Han har sjelf bedt om skoning för den olycklige hyrkusken. — Mera en annan gång. Gud välsigne min Biskopp.

öd$^{\underline{mst.}}$

LEOPOLD.

56.

Till J. Nordwall.

Stockholm d 1 Febr. 1793

Min käraste Broder. Nu har jag fått ändteligen ett långt bref af dig; men också har du låtit mig länge vänta. Mitt bref deremot skall blifva kort, men afgå så mycket fortare. Tack för all möda med Risbergahandeln, så förgäfves den också varit. Föga hopp återstår för oss mera i den saken. Summan är för stor och hushållningen kanske för vidlöftig. Du målar landet faseligt: hunger, pest, krig, — alt detta, det är sant, talar ej för Landtbygdens sällhet; men du har glömt ett enda som skulle göra Skåne till ett Gosen för mig: — ditt sällskap. Tillåt mig derföre at ännu sträfva derefter. — Se här hvad jag i anledning deraf har at säga. Med samma post som ditt bref ankom, fick jag äfven ett ifrån en Major Tornerhjelm på ÖstSjö, som fått kundskap om mitt förslag at köpa mig en jordlapp i Skåne. Han berättar mig at en hans Granne Capitain Ehrenborg vill sälja sin gård Ringarp, och föreslår at köpa den i stället för Riseberga. Men hvarken talar han omständligen om egendomens natur eller säger han mig ett ord om det angelägnaste af alt, nemligen huru nära den ligger till ditt andeliga residence. Priset derpå skall vara 10000 plåtar, hvarå han dock förmodar något afslag.

Nu, Bästa Vän, gäller det åter dig och din möda. Haf den oförtrutna vänskapen för din gamla tjenare och hans

hustru, at med görligaste skyndsamhet underrätta dig om alt hvad du bättre vet at utfråga i detta ämne, än jag at föreskrifva; och meddela oss med det fortaste kunskap derom. Om egendomen vore god, framför alt Dig nära, köpet drägligt, och om i synnerhet en tredjedel af köpeskillingen kunde få stå inne emot ränta de två första åren, vore Vi kanske snart nog färdige at omfamna dig såsom Grannar. — Det vore ej min tanke at passera hela året igenom på Landtbygden: mina syslor i Stockholm tillåta mig det ej. Men jag ville öfver sommarmånaderna se tvenne de gladaste ämnen jag vet i verlden: *Dig* — och *Gräset*. Oförmerkt blir mitt bref långt. Det skulle ej taga slut om jag begynte at språka med dig i politiska ämnen. Hvad poësien beträffar kan jag hastigt göra dig historien derom: Här göres nästan ingen ting som duger; välförståendes af mig. Akademiens handlingar blänka deremot af tvenne rätt goda poëmer om ett *Odödeligt namn*. Kellgrens poëme om *Ljuset*, känner du förmodeligen. För min del älskar jag i ett vist afseende mörkret, hvartill jag är född, och önskar mig hellre ett namn, *af dig älskadt*, än ett *odödligt*. Jag omfamnar dig tusende gånger utan en enda compliment, som det egnar den

uprigtigaste af dina venner.

LEOPOLD.

P. S. Förmäla min vördnad för din älskvärda Fru. Min hustru som längtar at bli hennes grannqvinna, hälsar Er begge med all vänskapens uprigtighet. Gode Nordvall, lät mig ej vänta länge på ditt svar.

57.

Till J. Nordwall.

Stockholm d. 6 Mars 1793.

NÅDIGE Nordvall, du är den bästa karl at ha till Vän, som ges emellan de två Polerne. Man kan besvära dig så mycket man vill. Det betyder ingen ting. Dina naturliga krafter bära altid, utan möda, två gånger till så mycket, och dina hederliga tänkesätt, tio gånger. — Ditt lilla hemman om 4 tunnors utsäde i sitt värde (hvarmed du hållit på at aldeles förkjusa Min hustru som fattat derför ett ganska stort tycke,) — men nu har Tornerhjelm åter inkommit med ett nytt förslag. Känner du *Gångvad*, Gen. Strutsenfeldts egendom, belägen tre mil från dig? Den är till salu för tiotusende plåtar. Krön din vänskap emot oss med at råda oss i detta ämne, och at framför alt, med din mogna urskillning, väl undersöka beskaffenheten af detta nya anbud.

Det är ej blott, som ett litet Landställe för sommar-glädjen, jag söker få någon fast fot på Landet. Nej, Min Vän; min afsigt går längre, och jag ber dig at derefter ställa det råd du gifver oss. Se här sakens rätta förhållande. Jag kan efter närvarande Conjunctur, vid ett timadt dödsfall, ingen ting lämna min hustru, utom ett någorlunda städadt hushåll, en liten pension som hon har af Danska hofvet, och hälften af den lilla egendomen, hvilken hon då tillika med sin syster skulle äga och bebo. Sedan hon upoffradt den betydligaste

delen af sina contanta penningar at godtgöra mina skulder, finner du at hon efter inköpet af en sådan landtgård icke kan hafva mycket öfrigt i ren behållning. — Du ser der vår ställning; råd oss derefter. Så länge jag lefver behöfva vi icke draga någon revenue af ett sådant ställe. Tvertom vore vi kanhända i stånd, at något depensera derpå. Men efter min död, ser du at den borde till en betydlig del föda de begge systrarne. —

Jag måste väl nämna at jag fått ditt sidsta bref annars torde du ej med visshet sluta det af dettas början. Din Magister har jag tagit mig alfvarsamt an. får nu se, huru det lyckas. Rosenstein har lofvat at göra alt hvad i hans förmåga står. — Just nu påstår Jubilæum. Man disputerar mycket om Svenska Psalmboksförbättringen. Hvad jag derom nyss skrifvit i Extra Posten, (ett blad hvari jag har någon del) skickar jag dig, ifall det roar dig at läsa. — Thorild har blifvit dömd till fyra års Landsflygt; och han reser en af dagarna. Kanske borde man ej dömma så hårdt en sådan skrift som hans. Stut hade varit nog. Nordin har ej fått komma till Jubilæum. Widén, är ock Landtförvist. För öfrigt vare Gud prisad för en mild regering.

Farväl bästa vän. Min hustru befaller mig säga tusende vänskapsfulla hälsningar till Din Fru och dig. Jag lägger till hennes, äfven mina förnyade tacksägelser för all möda, och serskildt min respect för Din charmanta Fru. In i sidsta ögonblicket lefver jag din tacksamme och redlige vän LEOPOLD.

58.

Till J. A. Lindblom.

Stockholm d 6. Mars 1793.

Nådige Vän. Jag hade visserligen föresatt mig at denna gången upvakta Dig med ett bref så fullt af ursäkter, som min långa efterlåtenhet at besvara Ditt sidsta, oumbärligen synes fordra, men sådan är min belägenhet i detta ögonblick at jag, vid Gud intet kan mer än nedlägga för din Apostoliska fötter offret af inneliggande försvar för vår nya Prof-Psalmbok emot en aldeles skamlös angripare. Må det vara dig tacknämligit, ehuru sent det annars kommer för at göra någon effect. — Nå jag är nyfiken, det bekänner jag, och du vet hvarom. Är du Doctor, eller är du blott värdig at vara det? — Recensionen skall efter befallning dröja; och skall ske med all både rättvisa och varsamhet. — Huru mår Brodren Doctor Tingstadius? ty om detta kan man väl intet tvifla. Och Wallqvist, bär han sidentyg på hjessan eller huru? — Huru har annars Jubilæum aflupit? — få vi då als intet se dig här i Stockholm. Sätt mig för din vördnadsvärda Frus fötter. Gud låte Dig ej vara ond på mig för min långa senfärdighet. Ännu har jag ej slutat afhandlingen om imitationen; men dina anmerkningar hafva all det sanna vettets rigtighet. Mycken tjenst gjorde Du mig äfven om Du utmerkte de ställen du ville hafva mera utlagde. Farväl min älskade Far, Bror, och Vän. I detta ögonblick, i alla

ögonblick har jag din bild för mina ögon och mitt hjerta. Tro at jag gör dina förtjenster rättvisa icke blott med vänskapens varma, utan med all förnuftets köld. En tid skall man göra det allmennare. Bär fram min hustrus respect till sin älskvärda Cousine och vän, och tag emot hennes vänskapsfulla hälsningar till Dig sjelf. Gud välsigne Dig. Älska beständigt din sjukliga vän och

ödmjukaste tjenare
LEOPOLD

59.

Till J. A. LINDBLOM.

MIN Nådige Bror. Jag har varit tre eller fyra dagar så sjuk af mina vanliga vårkrämpor at jag ingen ting kunnat företaga, icke ens at skrifva bref. Ett af de behagliga ämnen som derunder gifvit mig någon tröst och lindring har varit det bref hvarmed Min Bror behagat ihogkomma sin gamle Vän och lärjunge. Men det Min Bror omtalar, såsom skrifvit från Upsala, det har aldrig kommit i mina händer, ehuru efterlängtadt det varit, och oagtadt alla de efterfrågningar jag gjordt derefter på Posthuset.

Då detta bref var mig, under de dagarne, så interessante at erhålla, dömde jag af dess uteblifvande at Min Bror funnit något skäl till missnöje emot mig. Och som Bror vet at man altid faller åt den sidan man lutar, så har det händt at några rader i min Brors sidsta, nästan öfvertygat mig derom. Sådant

har kunnat förminska, ej förderfva det nöje hvarmed jag emottagit denna senare skrifvelse. Och jag hoppas, när vi fått rätt förstå hvarandra, at Alt skall åter bli som det förut var, hvilket begynner at blifva det bästa som kan timma, så väl i de enskildte som i de allmenna sakerna.

På Min Brors uttryckeliga begäran, upsköt jag recensionen tills efter Jubelfästen. Ja. Men det är nu flere veckor sedan den slöts? Visserligen; men se här händelsen dervid, antingen Bror nu anser den med missnöje eller välbehag.

Då det kommer an på en sådan Vän som Bror, tycker jag altid at jag ej kan göra för väl. Jag fruktade at en recension af min till kyrkosaker ovanda penna möjligtvis torde röja mindre bekantskap med dessa ämnen och mindre mognad i omdömen deröfver än sakens värde och alfvar visserligen fordrar. Jag känner illa våra catecheser, äldre och nyare, likasom församlingens behof i den vägen. Ur dessa skäl dem Bror lär finna åtminstone blygsamma, beslöt jag at betjena mig till denna recension af en i alla afseenden bättre hand än min egen, och det val jag gjorde af vår gemensamma vän, ÖfverHofPräd. Lehnberg som med nöje åtog sig at författa recensionen af detta arbete, hoppades jag ej blifva Min Bror obehagligt. Han hade redan begynt dermed, då jag i anledning af Min Brors, senare önskan, sade honom at saken ej skyndade. Nu sedan några veckor har han varit illa sjuk. Derifrån det längre dröjsmålet. Ändteligen är han åter så vida återstäld (fast han ännu hvarken kan göra sin tjenst eller ens gå ut) at jag hoppas inom få dagar få pryda Extra-Posten med denna artikel. I fall Min Bror, deremot ingen ting har at påminna, är denna sak oss emellan afgjord.

Lycka till Doctors Hatten. Gåfvan var ej stor; men nödig. Jag har åtminstone för min del, derigenom sluppit ett missnöje. Jag slipper ett ännu större, om Min Bror med

nästa bref, försäkrar mig om Dess tillfredsställelse med hvad jag här ofvanföre berättat.

Min hustru och jag bedja samfält om vår respect för hennes Nåd, och våra hälsningar till den öfriga famillen. För min del uphör jag aldrig at vara med vördnad och taksamhet, Min Kära[ste] Brors,

ödmjukaste tjenare
LEOPOLD.

Stockholm
d. 23. Aprill 1793

60.

Till J. NORDWALL.

Käraste Broder.

INGEN ting i verlden har någonsin varit mig lättare at uträtta än det du sidst bad mig om. Man behöfver blott låta sådana saker gå sin gång, så kan man räkna på at de gå till Nöjes. Emedlertid tog jag mina mått och steg som du önskade, och lika som försyn och lycka verkeligen hade sammansatt sig at befordra Hjelman till klockare. Också segrade jag; och se — han vardt det ej. Vardt det ej, af en god räson. Hertigen ger ej och kan ej gifva survivancer af något slag. De som blifvit gifne, äro verkeligen af den unga Konungen sjelf.

Men Din Präst, ville verkeligen litet narra mig, och inbilla mig at du vore nöjd med hans befordran. Jag lossade tro honom, för at ej compromettera Dig. Af mig har han således icke kunnat merka det ringaste.

Söta Du, jag väntar med största otålighet underrättelsen angående *Gångwad.* Min hustru är ännu mera angelägen derom än jag. Haf den godheten at ej glömma den saken.

Emottag begges vår förbindliga hälsning till Din fru och Dig sjelf, och tro at ingen är med mera sann vänskap än jag

Din redlige Vän
LEOPOLD.

Stockh. d 23. Aprill
1793.

61.

Till J. G. OXENSTIERNA.

N. H.

JAG är på det högsta smickrad af den ära Eders Exellence värdigades i går ämna mig. Men min lott här i verlden, är ej den at få njuta något. Min usla hälsa håller mig veckors längd innomhus, och jag är nästan altid hemma, utom då jag skulle vinna på at vara det. Öfver mitt gårdagsöde kan jag dock mindre beklaga mig. Jag hade varit till middagen hos Herr Grefve Gyllenborg, och då jag kom hem hade jag den äran at emottaga Eders Exellences charmanta bref. Det var för mig en öfvergång i från den ena kullen af Parnassen till den andra. Man kan ej känna ett lifligare nöje än Eders Exellences verser gifvit mig; men man kan också ej vara oförmögnare än jag at svara derpå. Om jag kunde skrifva på det sättet, skulle Eders Exellence ej behöfva begära andra eller flere böcker än mina skrifter. Eders Exellence, om jag törs säga det, är Millionairen, som klagar, efter det är tonen

at göra så: För min del är jag den i sanning fattige, som skäms för min brist, och tiger dermed. Det är jag som bör säga: *facit indignatio versum* och som skulle svara till dessa klagomål, ifall jag tordes jollra det språk Ers Exellence talar med så stor fullkomlighet:

Så Prins Ni också är i digt,
Fins dock, (hur falskt det än må tyckas,)
En sak hvari Ni aldrig lyckas:
Ni skrifver illa *mindre qvickt.*
Förlåt. Critiken har sin pligt.
Och det är tid, sen i sitt Tempel,
Hon ofta stält Er till Exempel,
At äfven ställa Er till Bigt.
Ni är af Snillet öfvergifven? — — —
Godt. Denna Trope är vanlig blifven, —
Men säj oss detta då, en gång,
I någon vers, i någon sång,
Med mindre eld och skönhet skrifven!
Med tyngd och tanklöshet Ni dras; — — —
Men skrif då det med mindre grace! —
Och haf, (: om jag törs ge en regel,:)
Ej skönhetens coquetteri,
Som kringhvärfd af beundrans-skri,
Ironiskt klagar vid sin spegel,
»*Min Gud! hur ful jag börjar bli.!*»

Så snart jag fått taga mig den friheten at upvagta Ers Exellence, och fått derigenom närmare ärfara hvilket slag af böcker Eders Exellence helst önskar, skall jag göra en liten resa till Drottningholm hvarifrån jag hoppas icke komma tillbaka, utan något byte för sommaren. Men om Eders Exel-

lence åstundar en läsning, som med hela nyhetens behag, förenar rättigheten till alla tiders bifall, så gifs den för Ers Exellence kanhända ej; men för oss andra, vet jag hvar jag skulle söka den, i fall Eders Exellence värdigades tillåta mig det.

Jag har den äran at vara med djup vördnad,

N. H.

Eders Exellences

allraödmjukaste tjenare

LEOPOLD.

Stockh. d. 14 Maij 1793.

62.

Till J. A. LINDBLOM.

Stockholm d 22 Maj 1793.

FAR och Bror. Antingen Du nu blir ond eller god, så se här recensionen, sådan som Lehnberg ändteligen åstadkommit den. För hans tour och hans sätt ansvarar jag aldeles intet: måtte du vara dermed tillfreds! Mig har verket synts vackert och berömligt, och här uppe tror jag at det skall väcka upmerksamhet på boken. Du förstår at det är recensionen som jag kallar *verket.* Omöjligt var det mig at skicka recensionen dig till handa innan den trycktes: Tag mig ej det illa. Ett stort skäl var at jag för ögonblicket var angelägen om något åt *Extra-Posten*, hvartill jag ännu contribuerar men blott två gånger i månaden. Det andra skälet var tidens utdrägt: ty nu börjar folket resa ur staden, hvarefter alla

recensioner göra ingen nytta i verlden. Men det tredje och största var författaren sjelf. Han vill ej vara känd, ens af dig: ty han tycker at hans recension är ej god nog, emot boken. Detta är verkeligen hans sanna mening. Nu, huru skulle jag, efter at hafva så faseligen hojtat på honom som jag gjorde de sidsta dagarne, huru skulle jag, (säger jag,) ännu fjorton, eller åtminstone 10 dygn, upskutit tryckningen af recensionen, utan at gifva honom misstankar? Ännu verre hade det varit, om Du tillagt eller förändrat något. Finn då Nådige Bror, at jag nödgas göra som jag gjordt, och at Du, nöjd eller missnöjd måste ursäkta mig. Lät mig emedlertid veta ditt tycke, och säg mig det rent ut.

Hvad skulle Min Bror väl säga derom, i fall jag med min Gumma flyttade till Linköping under de återstående åren af Kungens omyndighet? 1:o Skulle der väl kunna fås en anständig våning till hösten? 2:o Är det väl sant som man påstår, at man kan lefva der för vida ringare pris än i Stockholm? Haf den godheten at gifva mig en god väns råd i detta ämne. Ty saken är den i korthet: Jag köper nu bort Min hustrus styfrar i en Gårdsdel som jag vill at hon skall äga. Systern blir hennes bolagsman. Nu måste jag nödvändigt lefva för mina inkomster. De stiga ej öfver 900 Rdr. Sedan contributionen afgått. Detta kan jag ej i Stockholm. Jag behöfver dessutom lugn och nöje. Verlden tröttar mig. Hvad menar du om mitt förslag? ty på två eller tre år tror jag vist at jag skulle kunna få permission.

Nordin stackare, har varit illa framme. Hans Svåger blef *imbecille* af förskräckelse öfver det som timade honom vid Jubelfästen. Knapt behåller den mannen nu mera ett barns förstånd. Hans mor dog af slag. Hans barn hafva sedan hans ankomst till Hernösand legat dödssjuka i en farlig messling. Han sjelf är sjuk och från alla sidor hotad.

Så angenämt är lifvet. — Må Ditt, Bäste vän, vara så lyckligt som Du förtjenar, och som Dig tillönskas af Din tacksamme

trotjenare och Vän

LEOPOLD.

P. S. Min och min hustrus respect för Cousine. Vår compliment till hela den öfriga famillen. Om Dina Böcker, väntar jag hvar dag, närmare underrättelse än den jag sjelf hittils äger.

63.

Till J. G. OXENSTIERNA.

S. T.

Nådige Herre!

JAG tar mig den friheten, at enligt Eders Exellences tillåtelse, skicka Catalogen på Drottningholms boksamling, hvaraf Eders Exellence täktes göra det bruk, som i går aftons aftaltes. Eders Exellence värdes förlåta at den hvarken är renskrifven, eller inbunden. Den andra delen af Egyptens beskrifning, som jag ej i går hade till hands, följer nu tillika med catalogen.

Den äran Eders Exellence i går gjorde mig, var stor: men det nöje jag dervid kände, var, om jag törs säga det, ännu långt större. Ers Exellence har åter uptändt hos mig en af mina ljufvaste förhoppningar, ett af mina häftigaste begär: det at se vår odödlige *Gustaf III*[de], besjungas af

Skördarnas Skald. Det är billigt at Ers Exellence gör ett sådant bruk af det skönare språk Eders Exellence skapat; och at den första penseln i riket målar det högsta föremålet. Sjelfva detta årets tystnad kan göra heder åt Svenska Sång-Mön, när den påföljes af ett utbrott af klagan, sådant som det jag nu föreser. Hon blir då en Annan *Niobé*, hvars röst Sorgen hämmat, och som setat på griften, länge förstenad af förskräckelse. Men hon kommer åter till sig igen:

»Det stumma Sorgens År, har flytt i sanslös smerta,
»Och SängMön vaknar opp ur Qvalens djupa natt,
»Vid foten af den *Grift*, der hon förstenad satt,
»Med Lyran, fäld af skräck, och Urnan mot sitt hjerta.

Jag rodnar öfver min dristighet at förhedna med mina matta rim ett ämne helgadt åt Eders Exellences Lyra. Men Ers Exellence har en konst at förvilla mig som ännu ingen dödlig till den grad besutit. Jag glömmer hos Ers Exellence ouphörligen den Höga Herrn och det Stora Snillet. Blott den älskvärda, milda, förbindande, förlåtande mannen, vill ständigt visa sig för mina ögon. Ers Exellence tillåte mig åtminstone, medan jag just gör denna reflexion, at intaga det rum som tillhör mig, och at nedlägga för Ers Exellences fötter offret af den djupa vördnad, hvarmed jag har den äran at framhärda

Nådige Herre,

Eders Exellences,

allra ödmjukaste tjenare

LEOPOLD.

Stockh. d 25 Maj
1793

64.

Till J. A. Lindblom.

Käraste Vän och Broder. Knapt gaf mig nånsin en sak större fägnad än de begge saker ditt bref innehåller. At du är nögd med recensionen gläder mig otroligt. Just derföre at du skulle bli det valde jag dertill 1:o en annan än mig sjelf; 2do Lehnberg. Skall jag säga sanningen, har recensionen här uppe gjordt en aldeles förunderlig verkan. Icke allenast det bladet af Posten har blifvit nästan helt och hållit upköpt, utan äfven sjelfva boken; så at Holmberg ännu samma dag måste skrifva ner efter en ny försändning af ex^{pl}. Hvem som jag hört tala derom berömmer ditt värdiga nit för Religionen och församlingen. Sjelfva de förnäma göra dig denna rättvisa, och köpa, med täflan, din bok, ty, kort om godt, det är du som gifvit oss den. Din Fru och Min, som sutto med i rätten öfver skrifarten eller rättare sagt öfver Svenskan deraf hafva skäl at vara nöjda med deras befattning.

Efter du således ej är missnöjd med recensionen skall jag också göra dig närmare bekant med dess öden och börd. Den har två farar: ty Lehnberg hann ej skrifva mer än ingressen som likväl utgör den längsta biten. Det öfriga eller den egentliga recensionen, den är af mig, och börjar straxt efter indelningen af bokens innehåll. Det var ej möjligt at prässa mera af honom på en gång. Han har gjordt Portiken. Sjelfva byggnaden har jag sammanplankat.

Nu till Linköpings Affairen. Alt hvad du säger derom har charmerat mig. Är det möjligt at man skulle kunna lefva beskedligt för 5 à 600 Rdr der nedre? och vore du verkeligen glad at ha mig der? Jag skulle nästan intet önska något högre, än dessa begge saker, för de tre års sällhet som jag har, eller kan få at använda på en sådan Sejour: ty det är väl troligt, at konungens oppstigande på thronen, ifall jag då ännu lefver, torde åter göra min närvarelse här i Stockholm oundviklig. Emedlertid har jag för tvenne ändamål önskat denna flyttning. Först för hvilan, hvilken jag till kropp och sinne behöfver; och för det andra, för at med mina inkomster kunna berga mig obekymrad; eller om möjligt vore, äfven bespara en styfver, hvilket jag här ingalunda kan göra, hvarest mitt hushåll och mina nödvändiga sommarresor, förtära för mig omkring 1300 Rdr årligen. Bristen af årligen 400 Rdr, har jag således varit nödsakad at genom ett trälsamt arbete ersätta. Det ville jag slippa.

När du räknar på circa 1000 Rdr för ditt hushåll, utom säden, äro då Caffe och Sp[cerier] deribland inberäknade?

Nådige Vän, både min hustru och jag tänka rätt alfvarsamt på denna sak, och verkeligen fröjda oss deråt. Men ännu har jag ej kunnat angripa Verket *ansökningsvägen*, som jag väl ej tror kunna misslyckas; men dock är en formalitet, hvilken måste i akttagas. Dessförinnan, ingen ting vist. Men till medium af Junii eller slutet deraf, skall jag vara i stånd at decidera mig. Till den ändan vore emedlertid högst nödvändigt at veta hvad hopp vi kunna göra oss om någorlunda habitabla rum; ty derpå beror rätt mycket; och at, enligt din önskan, sjelfva på stället se oss före, dertill få vi väl ej lägenhet i anseende till vår inställda brunsresa detta året, hvartill orsakerna varit, dels besparing, dels fåfängan af en brunnscur nästan mitt för näsan på ett hof, som i år kommer

at besöka Medevij. Ville du derföre ej hafva den gracen för oss at underrätta oss om de lägenheter, som Du kunde finna för oss lämpeligast. Sal, förmak, Sängkammare, GardeRobe, kök, Pigkammare skafferi, och dertill ett snygt rum, som kunde stå upstädadt för mitt främmande, önskade jag måtte finnas på en botten. Sedan ofvanpå (om ej i samma våning) ett par rum åt mig till arbets och klädesrum, något rymliga om möjligt vore. Se der ungefärligen utom nödiga uthus och drängkammare hvad jag önskade finna; färdig likväl, at nöja mig med hvad ödet, i gunst eller vrede, dertill läggandes, eller derifrån afdragandes varder.

Nådige Vän, jag lägger ingen ting till hela detta långa bref, utom vår respect för Cousine och min hustrus förbindliga hälsning till sin mycket älskade Biskopp. Begge små bröderna, och FarBror Söderberg omfamne vi äfven derj^{te} i tankarna.

Gud välsigne Dig, önskar utan all compliment den redligaste och förbundnaste af dina Venner.

Stockholm d 30. Maj 1793. LEOPOLD.

P. S. Det som gör at jag desto ifrigare önskar fullbordandet af mitt nerflyttningsproject är at vi just i dessa dagar stå färdiga at köpa oss i sällskap med min hustrus syster Eva Fehman, en liten gårdsdel i Skåne, hvilken jag destinerar till Min hustrus Enkesäte. Gården heter Gångvad, tillhör ännu General Strussenfeldt. Priset 10000 plåt. Nordvall är vår commissionaire. Svägerskan som kommer at föra en resande lefnad, vinner derigenom afkortning i vägen.

65.

Till G. A. Reuterholm.

Högvälborne Herr Baron och President,
Nådige Herre.

En man, kanhända med föga rätt till Eders Exellences upmerksamhet, djerfs likväl bönfalla derom; men för en tid, någorlunda afmätt efter hans förtjenst: för blott två minuter. Han ber at Ers Exellence värdigas emottaga hans upvagtning, när och hvarest Eder Exellence Sjelf befaller. Tjugo tilläfventyrs, i detta ögonblick, begära det samma. Jag känner hela besvärligheten deraf. Det enda skäl som framför dem, kunde tala för mig, vore, at jag icke skall föras till Eders Exellence, af lika orsaker med de fleste af dessa, och at Eders Exellence verkeligen kan göra mig en stor välgerning med at blott höra mig. — Ers Exellence har för ett år tillbaka, skänkt mig äran af ett par minuters samtal. Den respect jag alt sedan det ögonblicket behåller för Eders Exellences tänkesätt, hvilka jag då trodde mig skönja, ger mig dristighet at ännu för andra gången begära denna godhet; men med försäkran, at utan Ers Exellences uttryckeliga tillstånd, aldrig mer uprepa min begäran. Under afvagtan af Eders Exellences befallning i detta ämne, ber jag Eders Exellence emottaga mina försäkringar om den djupa vördnad

till hvilken ingen ting mera kan läggas, utom den lifliga erkänsla hvarmed jag hoppas få skäl at framhärda,

Högvälborne Herr Baron och President,

Eders Exellences
allra-ödmjukaste tjenare.
C. G. LEOPOLD.

Stockholm
d. 12 Junii 1793.

Bor hos Skomakare Ålderman *Wendelius*, i *Spetsens Backe*, hörnet af *Malmskils-Gatan*.

66.

Till G. A. REUTERHOLM.

S. T.

Nådige Herre.

DET är vanligt at poëter föras af någon enthousiasme, och det är förlåteligit när de känna den för välgörare. Om jag vågade öfverlämna mig åt min, i detta ögonblick, skulle jag, fullkomligare än jag nu gör, uttrycka de känslor och tankesätt, hvarmed jag för några dagar sedan, lämnade Eders Exellences Cabinett. Nej, man talar ej med denna ädelhet, denna godhet, detta värdiga nedlåtande, utan at tänka med uphöjning, och utan at förtjena den plats Eders Exellence innehar. Men jag glömmer redan at jag i detta ögonblick är supplicant; och at vid sådana tillfällen, sjelfva sanningen ej kan våga ett loford, utan fara at misskännas.

Kanhända skall jag en dag finna ett tillfälle at friare än här, visa hvad intryck Eders Exellences ädla bemötande lämnat i ett hjerta, hvars tänkesätt jag är viss at Eders Exellence ej skulle ogilla, ifall de kunde vara Eders Exellence bekanta. Enligt den förbindelse jag mig ålagt, vågar jag ej trötta Eders Exellence med min personliga upvagtning. Detta är grunden till den frihet jag ödmjukast tager, at i bref öfverlämna min supplik. Kanske borde jag hellre säga mina suppliker, ty Eders Exellence finner deraf tvenne exemplar olika lydande; likväl är det blott slutet af den längre, som åtskiljer deras innehåll. Nådige Herre, välj af begge, den, som Eders Exellence värdigas gilla, men förtörnas icke öfver den tillagda bön, som ett vid åtankan af en älskad hustrus öde sönderslitit hjerta, aftvungit min penna. Nej. Eders Exellence, som synes i alt så högsinnigt rättvis, kan ej missbilliga detta ömmande tillägg, äfven då Eders Exellence med intet förord skulle vilja understödja det. Jag har gjordt min bön i detta ämne, så måttlig, och så lätt att vilfaras som jag trodt möjligt. Nådige Herre! gör mitt lugn för framtiden lika så fullkomligt som min erkänsla. Hela min sällhet hvilar på denna begäran, den enda och den sidsta jag har at göra. Låt mig hafva at tacka Eders Exellence för välfärden af mina återstående dagar, och tro at det skall fördubbla ljufheten deraf. Näst lyckan, ofta framför lyckan, måste man räkna, at vara den skyldig derföre, som hjertat känner at det kan högakta.

Jag skall blott våga at tillägga tvenne ord. Jag har i Akademien en pension. I fall Hertigen Regenten skulle värdigas nådigst villfara min underdåniga bön, tror jag at ingen af Academiens Ledamöter skulle med missnöje anse, om den, i händelse af min afgång, continuerades på min hustru, som efter alt utseende icke heller sjelf kan hinna till

någon ålder, så vida hennes hälsa verkeligen är ännu långt svagare än min. Jag kunde i detta fall åtminstone hoppas, at genom mitt framdeles bemödande för litteraturen och språket, göra mig denna välgerning mindre ovärdig. Skulle detta finna svårighet, gifvas ännu andra utvägar. Jag njuter såsom Ledamot af NummerLotteri Direction 333 Rdr årligen. En tredjedel deraf flyttad på min hustrus lifstid i stället för min, vore den högsta nåd mig kunde vederfaras. Jag har ett skäl at söka lugnet, som kanske äfven torde böra lätta denna min ansökning. Min afsigt är neml: at nedlägga all min öfriga möda på de gamle Autorers öfversättning, hvaraf vi ännu ej äga en enda på Svenska. Ifall jag till ett sådant företag, ägde skickelighet, begärde jag kanhända ej obilligt det enda förskått af Regeringen, at veta min hustru bergad i händelse af mitt frånfälle. Jag sätter mig under Eders Exellences ädelmodiga protection, viss derom, at Eders Exellence, hvars uplysta Snille icke felar at inse äfven de bekymmer som i lägre kretsar åtfölja menniskolifvet, jemväl äger ett hjerta gjordt at ömma för andras lidelser, när de förtjena det, och när det står i Eders Exellences förmåga at skapa för dem lyckligare öden: Jorden har ej en annan sällhet för Själar sådana som Eders Exellences. Med djup vördnad framhärdar jag till dödsstunden

S. T. Nådige Herre,

Eders Exellences,

allra ödmjukaste tjenare

CARL GUST. LEOPOLD.

Stockholm
d 18 Junii 1793.

P. S.

Jag vistas nu på Drottningholm, hvarest jag mellan hopp och fruktan afvagtar utgången af min ansökning, som verkeligen afgör alla mina öfriga dagars lugn eller smerta. Bilagde

Verser, äro en skatt åt Den *Vise Regenten*, icke af supplikanten (tillfället är blott illa afpassadt,) utan, jag vågar säga det, af philosophen. — Måtte Eders Exellence snart hafva någon befallning at gifva mig! I det fallet vågar jag anhålla hos E. Exellence at blott låta lämna, hemma i mitt hus, en liten lapp med tiden då jag skall inställa mig; hvilken genast blir mig ifrån Staden hit öfverskickad.

67.

Till Gustaf IV Adolf.

Stor Mägtigste Aller Nådigste Konung.

Så väl min hälsas, som mina öfriga omständigheters svagare tillstånd, göra, till begges förbättring, några års tjenstledighet till föremålet för den önskan, hvarmed inför Eders Majestäts thron jag vågar mig i djupaste underdånighet inställa.

Af de flere kall, hvilka blifvit mig i nåder anförtrodda, såsom Eders Majestäts HandSecreterare, såsom Ledamot af Dess NummerLotteri Direction, och såsåm Bibliothekarie vid Bibliotheket på Dess Lust-Slott Drottningholm, synes väl denna senare förrättning minst tillåta min längre frånvarelse; likväl, och då, genom snart fulländad rangering, detta Bibliothek ofördröjeligen blir satt i stånd, at kunna af Eders Majestät, äfven mig förutan, med all lätthet nyttjas, torde ej eller detta blifva en, för Eders Majestäts nådiga bifall, hindrande svårighet.

Min underdåniga bön, grundad så väl på svagheten af min hälsa, som knappheten af min utkomst vid en i hufvud-Staden ständigt tilltagande dyrhet, är således den: at af Eders Majestäts nåd erhålla trenne års tjenstledighet ifrån de kall mig här åligga, jemte frihet at denna tiden vistas hvar helst mig inom riket förmånligast synes, under oafkortadt åtnjutande af de samma inkomster och förmåner som jag vid denna stunden innehafver.

Då, utom Eders Majestäts tjenst, litteraturen är eller bör vara mitt egentliga yrke, torde min ringa förmåga at vara deri nyttig, genom ett sådant, Eders Majestäts nådiga till-stånd, snarare befrämjas än hindras och förminskas.

Hvarken ringheten af min förtjenst, eller dessa tiders svårare tillgångar, tillåta mig at fälla en bön, som skulle syfta på någon förbättring af mina knappare vilkor. Jag skall ej ens våga ihogkomma de löften för min framdeles bättre utkomst, hvarmed Eders Majestäts högstSalige Herr Fader, glorvördig i åminnelse, värdigades mig i nåder hugna. Men, då min svagare hälsa föga tillåter mig at hoppas en längre lifstid, och således kanhända snart nog torde komma at återbäras, äfven det, som genom högstbemälte Konungs välgerningar och Eders Majestäts nåd, jag nu innehafver; måtte då, AllerNådigste Herre, den tröst mig förunnas at åtminstone förese min hustrus bergning efter min död, derigenom, at någon del af hvad jag åtnjuter, vore det blott etthundrade Rdr årligen, nådigst flyttades ifrån min på hennes lifstid. Jag skulle anse Eders Kongl Majestäts Högst Sal. Herr Faders nådiga välvilja för mig, härigenom på det fullkomligaste upfyld, och skall, (: om denna min underdåniga bön icke kan, af Eders Majestäts rättvisa, under annat vilkor bifallas,) ifall bemälte min k. hustru före mig med döden afgår, gerna förlora af mina ringa inkomster, den del som

med Eders Kongl Majestäts allernådigste tillstånd sålunda blifvit ifrån min, på hennes lifstid förflyttad och fast-ställd.

Med den djupaste undersåtliga vördnad framhärdar jag till dödsstunden

Stor Mägtigste Aller Nådigste Konung
och Herre,
Eders Kongl Majestäts
allerunderdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåte
CARL GUSTAF LEOPOLD

68.

Till J. G. OXENSTIERNA.

S. T.

Nådige Herre.

EDERS Exellence skref mig till, för några dagar sedan: Jag är aldrig lycklig i något. Det vore nu min ordning at säga det. Jag är förtviflad öfver at ej hafva redan fullgjordt Eders Exellences åstundan i anseende till Bok-lånet. Men sådant är mitt öde, at jag ligger här på Drottningholm sedan lördagen, så innestängd af den oblidaste väderlek och så oändligt illamående at jag icke kunnat komma till staden. Så snart en passabel dag inträffar, och jag mår åtminstone drägligt, skall jag sätta mig på en kärra med mitt lass, och skynda mig till staden: viss at dermed göra Eders Exellence ett nöje, och mig ett större.